

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Έλεγχος Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ: ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ: ΕΕ-ΕΥ 41/2025

11 Νοεμβρίου 2025

Πίνακας Περιεχομένων

Προλογισμός Γενικού Ελεγκτή	iii
Πίνακας Συντομογραφιών	iv
1. Σύνοψη αποτελεσμάτων ελέγχου	1
2. Εισαγωγή	5
3. Ανάλυση ευρημάτων και συστάσεις	7
4. Παραρτήματα	44
Παράρτημα Ι: Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή	44
Παράρτημα ΙΙ: Μεθοδολογία	45
Παράρτημα ΙΙΙ: Αυτούσια απαντητική επιστολή από Ελεγχόμενο Φορέα	46

Προλογισμός Γενικού Ελεγκτή

Η διαχείριση των υδάτινων πόρων της Κυπριακής Δημοκρατίας αποκτά σήμερα ιδιαίτερη σημασία, καθώς η χώρα βρίσκεται αντιμέτωπη με τις πολύ σοβαρές προκλήσεις της λειψυδρίας και των μεταβαλλόμενων κλιματικών συνθηκών. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, ο ρόλος του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ), ως ο φορέας διαχείρισης και ελέγχου των υδατικών αποθεμάτων, αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία. Ο κανονιστικός έλεγχος που διενήργησε η Υπηρεσία μας είχε σκοπό να αξιολογήσει το βαθμό συμμόρφωσης του ΤΑΥ με προηγούμενα ευρήματα και συστάσεις, αλλά και να εξετάσει νέα θέματα και καταγγελίες που υποβλήθηκαν.

Παρακολούθηση Κατανάλωσης

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν αδυναμίες στην καταμέτρηση και τιμολόγηση του νερού ύδρευσης, στην τεκμηρίωση των ελέγχων και στη διασφάλιση της ακρίβειας των υδρομετρητών. Σε δύο κομβικά σημεία εισαγωγής, που αντιπροσωπεύουν το 64% της κατανάλωσης της επαρχίας Λευκωσίας, δεν γίνονταν τακτικοί έλεγχοι. Το ΤΑΥ δεν είχε πρόσβαση στους υδρομετρητές του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού, ούτε στο σύστημα τηλεμετρίας του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας, με αποτέλεσμα να προκύπτει αβεβαιότητα σε σχέση με την ακρίβεια των ποσοτήτων που τιμολογούνται. Επίσης, παρατηρήθηκαν ανεξήγητες διακυμάνσεις στις ενδείξεις των υδρομετρητών, που δεν έτυχαν διερεύνησης, και μη ορθή συμπλήρωση σχετικών εντύπων. Το μηχανογραφημένο Σύστημα Τιμολόγησης Νερού παρουσίαζε αδυναμίες όσον αφορά στα δικαιώματα πρόσβασης και ασφάλειας δεδομένων.

Ικανότητα Είσπραξης Εσόδων

Τα εισπρακτέα ποσά του ΤΑΥ ανήλθαν στα €147,7 εκατομμύρια, εκ των οποίων €69,2 εκατομμύρια αφορούσαν σε συσσωρευμένες οφειλές, κυρίως από Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΑΤΑ). Παρά τις ρυθμίσεις που προωθήθηκαν για διαγραφή παλαιών οφειλών, με την προϋπόθεση ότι οι ΑΤΑ θα συμμορφώνονταν εφεξής με τις υποχρεώσεις τους, παρατηρήθηκε δημιουργία νέων οφειλών. Επιπλέον,

ποσό ύψους €58,1 εκατομμυρίων αφορά νερό που παρέχεται διαχρονικά σε Τουρκοκύπριους καταναλωτές και δεν τιμολογείται, βάσει πολιτικής απόφασης.

Αδυναμία Λήψης Αποτρεπτικών Μέτρων

Ο έλεγχος κατέδειξε επίσης καθυστερήσεις στη λήψη νομικών μέτρων για την είσπραξη οφειλών, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις δεν κινήθηκαν καθόλου διαδικασίες. Σοβαρό προβληματισμό προκαλεί η μη εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων για την αντιμετώπιση υπεραντλήσεων σημαντικών ποσοτήτων νερού από ιδιωτικές εταιρείες, οι οποίες συνεχίζουν να δραστηριοποιούνται χωρίς επαρκή έλεγχο, με κίνδυνο για την υδροφορία των περιοχών όπου αυτές δραστηριοποιούνται. Επίσης, εντοπίστηκαν περιπτώσεις υπερκατανάλωσης και μη τιμολόγησης νερού από επιχειρήσεις, καθώς και μη έγκαιρη προώθηση έργων ενίσχυσης της υδατικής επάρκειας σε περιοχές όπως η Πόλη Χρυσοχούς και η Τυλληρία, παρά την ολοκλήρωση σχετικής μελέτης από το 2022.

Ανάγκη Ενίσχυσης Μέτρων

Τα ευρήματα αυτά υπογραμμίζουν την ανάγκη για καλύτερη οργάνωση, αυστηρότερη εποπτεία και αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των πόρων του ΤΑΥ. Η ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών, η έγκαιρη λήψη αποφάσεων και η ύπαρξη/υλοποίηση ενός μακροχρόνιου στρατηγικού πλάνου μακριά από σπασμωδικές κινήσεις προς επίλυση χρόνιων προβλημάτων, αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για μια σύγχρονη, υπεύθυνη και βιώσιμη υδατική πολιτική.

Ανδρέας Παπακωνσταντίνου
Γενικός Ελεγκτής

11 Νοεμβρίου 2025

Πίνακας Συντομογραφιών

ΑΕΥ	Αδειοδότηση Έργου Υδροληψίας
ΑΤΑ	Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΑΗΚ	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου
Α/Σ	Αρδευτικός Σύνδεσμος
Α/Τ	Αρδευτικό Τμήμα
ΓΑΑΠ	Γεωργίας Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
ΓΛτΔ	Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας
ΕΓ	Επαρχιακό Γραφείο
ΕΜ	Επαρχιακός Μηχανικός
ΚΣ	Κοινοτικό Συμβούλιο
ΚΥΕ	Κυβερνητικό Υδατικό Έργο
ΚΟΑΠ	Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών
ΚΔΠ	Κανονιστική Διοικητική Πράξη
ΣΚΧΠΑ	Σύστημα Καταγραφής Χρόνου Προσέλευσης και Αποχώρησης
ΣΤΝ	Σύστημα Τιμολόγησης Νερού
ΣΥΛ	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας
ΣΥΛ/κας	Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας
ΣΥΛ/σου	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού
ΤΑΥ	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων
ΥΠΕΣ	Υπουργού Εσωτερικών
ΥΣ	Υπουργικό Συμβούλιο
ΩΚΠ	Ωρομίσθιο Κυβερνητικό Προσωπικό

1. Σύνοψη αποτελεσμάτων ελέγχου

Η Υπηρεσία μας διενήργησε κανονιστικό έλεγχο, με σκοπό την εξακρίβωση του βαθμού συμμόρφωσης του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ) με ευρήματα και συστάσεις προηγούμενων σχετικών ελέγχων που διενεργήθηκαν κατά την περίοδο 2020 - 2023 και την εξέταση νέων θεμάτων και καταγγελιών που λήφθηκαν.

Τα σημαντικότερα ευρήματα που προέκυψαν από τον έλεγχο αναφέρονται συνοπτικά πιο κάτω:

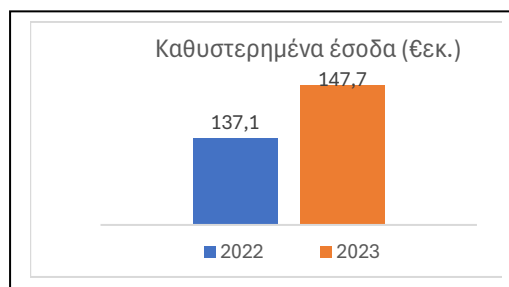
1.1 Εντοπίστηκαν αδυναμίες και παραλείψεις στην καταμέτρηση και τιμολόγηση της κατανάλωσης νερού ύδρευσης, οι κυριότερες από τις οποίες αναφέρονται συνοπτικά πιο κάτω:

- ♦ Οι αιφνιδιαστικοί έλεγχοι δεν διενεργούνταν στη βάση προγράμματος, ούτε τεκμηριώνονταν τα αποτελέσματά τους.
- ♦ Η ακρίβεια των ενδείξεων των υδρομετρητών σε δύο κομβικά σημεία εισαγωγής, που αντιπροσωπεύουν το 64% της συνολικής κατανάλωσης νερού ύδρευσης της επαρχίας Λευκωσίας, δεν ελεγχόταν σε τακτά χρονικά διαστήματα από το ΤΑΥ.
- ♦ Αδυναμία πρόσβασης, από το ΤΑΥ, στους υδρομετρητές του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού (ΣΥΛ/σου) και στο ηλεκτρονικό σύστημα τηλεμετρίας του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας (ΣΥΛ/κας), με αποτέλεσμα να μην μπορεί να διασφαλιστεί η ακρίβεια των ποσοτήτων νερού που τιμολογούνται.
- ♦ Από συγκρίσεις των ενδείξεων των υδρομετρητών με τις αντίστοιχες προηγούμενων μηνών, προκύπτουν σημαντικές διακυμάνσεις, οι οποίες δεν αιτιολογούνται από το ΤΑΥ.

1.2 Το μηχανογραφημένο Σύστημα Τιμολόγησης Νερού (ΣΤΝ) παρουσιάζει σημαντικές αδυναμίες, κυρίως σε σχέση με τα δικαιώματα και τους κωδικούς πρόσβασης.

1.3 Τα εισπρακτέα ποσά του ΤΑΥ στις 31.12.2023 ανήλθαν στα €147,7εκ. Τα €69,2εκ. αφορούσαν σε συσσωρευμένες οφειλές για νερό που παραχωρήθηκε για σκοπούς ύδρευσης, κυρίως από Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΑΤΑ - €46,3εκ.).

Παρά το γεγονός ότι τα Κοινοτικά Συμβούλια (ΚΣ), στο πλαίσιο διαγραφής οφειλών τους σύμφωνα με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (ΥΣ) ημερ. 8.11.2017, υπέγραψαν υπεύθυνη δήλωση, για την άμεση εξόφληση των υποχρεώσεών τους προς το ΤΑΥ, εντούτοις στη συνέχεια, ορισμένα εξ αυτών, δημιούργησαν νέες οφειλές. Κατόπιν οδηγιών του Υπουργού Εσωτερικών (ΥΠΕΣ) η κρατική χορηγία που αναλογεί σε αυτά, αποστέλλεται απευθείας στο ΤΑΥ, έναντι των οφειλών τους, ωστόσο η πλήρης ανάκτηση των ποσών που

εκκρεμούν με τον τρόπο αυτό κρίνεται ως αδύνατη αφού η ετήσια χορηγία είναι σημαντικά μικρότερη από τις οφειλές.

Στα εισπρακτέα ποσά περιλαμβάνεται ποσό ύψους €58,1εκ., που αφορά στην αξία νερού που διαχρονικά παραχωρείται σε Τουρκοκύπριους καταναλωτές σε συγκεκριμένες κατεχόμενες περιοχές, αλλά δεν τιμολογείται, βάσει πολιτικής απόφασης. Το ΤΑΥ έχει αποταθεί στο Υπουργείο Εξωτερικών για καθοδήγηση, εφόσον το ποσό αυτό δεν αναμένεται να εισπραχθεί.

1.4 Το ΤΑΥ προχώρησε με μεγάλη καθυστέρηση στη λήψη νομικών μέτρων εναντίον ορισμένων ΑΤΑ (Δήμων και Κοινοτήτων) των επαρχιών Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου για την είσπραξη οφειλών που προέκυψαν από την κατανάλωση νερού ύδρευσης, ενώ για τις καθυστερημένες οφειλές ΑΤΑ των επαρχιών Λεμεσού και Πάφου δεν λήφθηκαν καθόλου νομικά μέτρα.

1.5 Ενώ από το 2022 ετοιμάστηκε Διαχειριστική Μελέτη για την ενίσχυση των υδατικών αναγκών της ευρύτερης περιοχής Πόλης Χρυσοχούς, Τυλληρίας και άλλων επιλεγμένων Κοινοτήτων της επαρχίας Πάφου, τα έργα που προβλέπονται σε αυτή δεν έχουν ακόμη προωθηθεί για υλοποίηση, με ενδεχόμενο τα δεδομένα που λήφθηκαν υπόψη κατά την εκπόνησή τους να έχουν καταστεί παρωχημένα.

1.6 Σε σχέση με σημαντικές υπεραντλήσεις από εγκεκριμένες γεωτρήσεις δύο συγκεκριμένων συνδεδεμένων Εταιρειών στο Μοναγρούλλι, οι οποίες θέτουν σε κίνδυνο τη ζώνη υδροφορίας της περιοχής, και για τις οποίες εκδώσαμε στο παρελθόν, Ειδική Έκθεση (ΤΑΥ/01/2020), διαπιστώθηκαν τα εξής:

- (i) Το ΤΑΥ δεν έλαβε αποτελεσματικά μέτρα, με βάση τις δυνατότητες που του παρέχονται από τη νομοθεσία, για τερματισμό της υπεραντλήσης (πέραν των όποιων νομικών μέτρων).
- (ii) Το ΤΑΥ δεν έλαβε νομικά μέτρα εναντίον της μίας εταιρείας για όλες τις περιόδους κατά τις οποίες υπερέβαινε επανειλημμένα το επιτρεπόμενο όριο άντλησης νερού, ενώ για τη δεύτερη εταιρεία δεν έλαβε καθόλου νομικά μέτρα.
- (iii) Στην εταιρεία που λήφθηκαν νομικά μέτρα, το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού, με αποφάσεις του ημερ. 26.4.2021 και 25.9.2023, επέβαλε πρόστιμο ύψους €400 και €2.000, αναφέροντας ως ελαφρυντικό παράγοντα, ότι δεν είχε προηγούμενες καταδίκες καθώς και την παραδοχή και πλήρη συμμόρφωσή της. Επισημάνθηκε από την Υπηρεσία μας ότι, κατά την ημερομηνία λήψης της δεύτερης απόφασης, η υπό αναφορά Εταιρεία συνέχιζε να υπεραντλεί ποσότητες νερού και βαρυνόταν ήδη με καταδίκη στη βάση της απόφασης ημερ. 26.4.2021, κάτι που προφανώς το ΤΑΥ απέτυχε να αναδείξει ενώπιον του Δικαστηρίου, πριν τη λήψη της απόφασης.

1.7 Οι υπό αναφορά εταιρείες (βλ. σημείο 1.6) χρησιμοποιούν, επίσης, για την άρδευση των φυτειών τους στην περιοχή Κόρνου και Δελίκηπου, νερό από το φράγμα Λευκάρων, θέμα το οποίο αναφέρθηκε και στην Ειδική Έκθεση ΤΑΥ/01/2020. Από τον έλεγχο μας, αναφέρονται τα ακόλουθα:

- (i) Το ΤΑΥ δεν προέβη σε επαναξιολόγηση της μέγιστης ετήσιας ποσότητας νερού ύψους 200.000 κ.μ. που εγκρίθηκε, κατ' εξαίρεση, το 2012, για μεταφορά νερού από το φράγμα Λευκάρων σε δεξαμενές της εταιρείας για την άρδευση των φυτειών της στον Κόρνο, που βρίσκονται εκτός της αρδευτικής περιοχής που καλύπτει το υπό αναφορά φράγμα.
- (ii) Στην αίτηση που υπέβαλε η μία Εταιρεία προς το ΤΑΥ, για άρδευση των καλλιεργήσιμων φυτειών της στον Κόρνο και Δελίκηπο, από το Κυβερνητικό Υδατικό Έργο (ΚΥΕ) Λευκάρων, περιλήφθηκαν δύο τεμάχια για τα οποία δεν υποβλήθηκε αίτηση για εκταρική επιδότηση από τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών για τα έτη 2020 – 2023, γεγονός που υποδηλώνει ότι ενδέχεται να μην τα καλλιέργησε.

Επίσης, περιέλαβε στην αίτησή της τρία τεμάχια για τα οποία είχε υποβληθεί αίτηση εκταρικής επιδότησης προς τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, από φυσικά πρόσωπα που συνδέονται με τις Εταιρείες και όχι από την ίδια την εταιρεία.

- (iii) Κατά τα έτη 2018-2023 οι δύο Εταιρείες κατανάλωσαν, συνολικά, το 28% μέχρι 41% της συνολικής ποσότητας νερού που καταναλώθηκε από το ΚΥΕ Λευκάρων, αναδεικνύοντας πρόβλημα δυσανάλογης κατανομής νερού για σκοπούς άρδευσης και πιθανή ευνοϊκή μεταχείριση.

1.8 Από επισκόπηση της βάσης δεδομένων του ΤΑΥ όσον αφορά στις γεωτρήσεις που βρίσκονται στην περιοχή Μοναγρουλίου, διαπιστώθηκε ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, δεν υπήρχαν καταγεγραμμένες οι ενδείξεις των υδρομετρητών των γεωτρήσεων, με κίνδυνο να δημιουργούνται συνεχείς υπεραντλήσεις, που να θέτουν σε κίνδυνο τη ζώνη υδροφορίας της περιοχής .

1.9 Σε σχέση με την παροχή νερού σε Εταιρεία που λειτουργεί σφαγείο και συνδεδεμένες με αυτή επιχειρήσεις, θέμα για το οποίο εκδόθηκε η Ειδική Έκθεση της Υπηρεσίας μας αρ. ΤΑΥ/01/2021, διαπιστώσαμε τα ακόλουθα:

- (i) Η Εταιρεία κατά κανόνα αντλούσε, κατά την περίοδο 2020-2022, μεγαλύτερες ποσότητες νερού από εκείνες που είχαν εγκριθεί, οι οποίες κατά το έτος 2020, ανήλθαν σε πέραν του διπλάσιου της εγκριθείσας ποσότητας (74.698 κ.μ. αντί 30.000 κ.μ., υπέρβαση 149%). Σημειώθηκε ότι στα τιμολόγια της αντίστοιχης περιόδου που εκδόθηκαν προς την υπό αναφορά Εταιρεία, δεν υπολογίστηκαν και δεν χρεώθηκαν τέλη υπερκατανάλωσης.
- (ii) Η πραγματική ετήσια κατανάλωση της εν λόγω εταιρείας, κατά την περίοδο 2020-2023, ξεπερνούσε τα 200.000 κ.μ., ποσότητα που χαρακτηρίζεται ως υπερβολική για κάλυψη των αναγκών της με δεδομένο τον πληθυσμό των ζώων της, όπως καταγράφηκαν, τόσο από την ίδια την Εταιρεία, όσο και από το Τμήμα Περιβάλλοντος.
- (iii) Γεωτρήσεις για τις οποίες γίνεται αναφορά στην προαναφερόμενη Ειδική Έκθεσή μας, για τις οποίες κατείχε άδεια η εταιρεία, λειτουργούσαν, από τον Μάρτιο του 2023, χωρίς σχετική άδεια,

αφού δεν ανανεώθηκαν στη βάση των αναθεωρημένων, μειωμένων, ορίων άντλησης που καθόρισε το ΤΑΥ

(iv) Το ΤΑΥ δεν προχώρησε στη λήψη νομικών μέτρων εναντίον της εταιρείας, παρά το γεγονός ότι παρατηρούνται υπεραντλήσεις από τις υπό αναφορά γεωτρήσεις από το 2013.

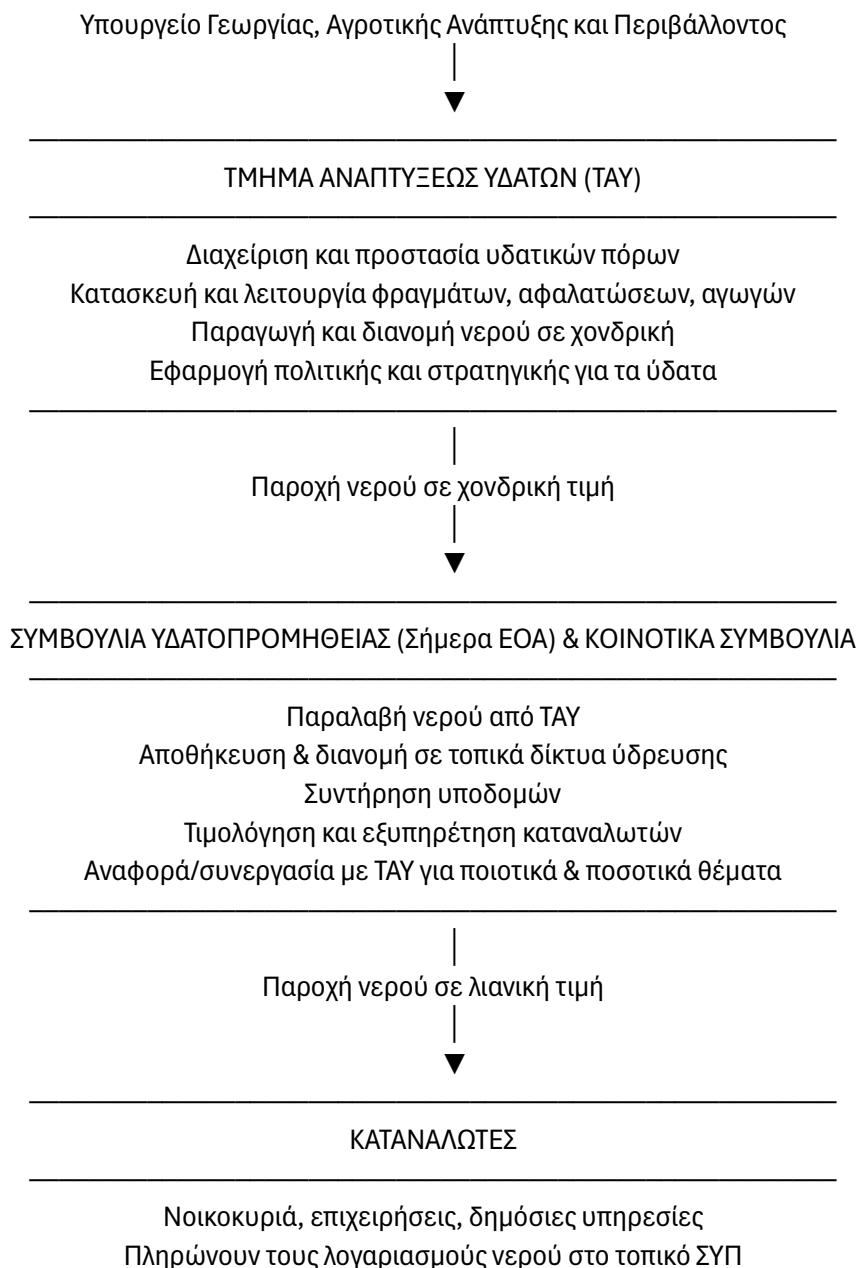
1.10 Το ΤΑΥ δεν προχώρησε σε τιμολόγηση του νερού (τέλη Περιβάλλοντος και Πόρου) που η Εταιρεία αντλεί από τις γεωτρήσεις της. Η οφειλή, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη τυχόν υπερκατανάλωση, υπολογίστηκε, από την Υπηρεσία μας, γύρω στις €90.000. Το ΤΑΥ επιβάλλει τέλη υπερκατανάλωσης στους γεωργούς που προμηθεύονται νερό από τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα (ΚΥΕ), όχι όμως σε εκείνους που αντλούν νερό από δικές τους γεωτρήσεις.

1.11 Τα υπηρεσιακά οχήματα του Επαρχιακού Γραφείου (ΕΓ) Λάρνακας δεν χρησιμοποιούνταν με τρόπο που να διασφαλίζει την αποδοτική και οικονομική λειτουργία του Τμήματος, αφού διαπιστώθηκε ότι, κατά την περίοδο Μαΐου-Ιουλίου 2023, καταβλήθηκαν οδοιπορικά σε υπαλλήλους για χρήση ιδιωτικών οχημάτων για υπηρεσιακούς λόγους, ενώ από το σύστημα καταγραφής κίνησης των οχημάτων φαίνεται ότι υπήρχαν διαθέσιμα μέχρι και τέσσερα υπηρεσιακά οχήματα.

2. Εισαγωγή

2.1 Κύριες πληροφορίες για τον ελεγχόμενο φορέα

Το ΤΑΥ υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπουργείου ΓΑΑΠ είναι υπεύθυνο για την προστασία και αειφόρο ανάπτυξη, καθώς και την ορθολογική διαχείριση, των υδάτινων πόρων της Κύπρου στη βάση του θεσμικού πλαισίου που το διέπει και της εκάστοτε κυβερνητικής υδατικής πολιτικής.

Έχει επίσης την ευθύνη για την παρακολούθηση, σχεδιασμό και υλοποίηση των έργων που στοχεύουν στην αντιμετώπιση της λειψυδρίας και στη διασφάλιση της επαρκούς και βιώσιμης παροχής νερού για οικιακή, γεωργική, βιομηχανική και περιβαλλοντική χρήση. Διαχρονικά, το ΤΑΥ υλοποίησε σημαντικά κατασκευαστικά έργα υδατικής ανάπτυξης, όπως φράγματα, μονάδες επεξεργασίας νερού και αντλιοστάσια. Επίσης από το 1997 έχουν κατασκευαστεί πέντε μονάδες αφαλάτωσης με σκοπό την απεξάρτηση της παροχής πόσιμου νερού στα μεγάλα αστικά και τουριστικά κέντρα από τη βροχόπτωση.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο το ΤΑΥ προβαίνει:

- ♦ στη συνεχή παρακολούθηση και αξιολόγηση, σε ετήσια βάση, των διαθέσιμων υδατικών αποθεμάτων από συμβατικούς και μη συμβατικούς πόρους,
- ♦ στην κατάρτιση ετησίων σεναρίων κατανομής των διαθέσιμων ποσοτήτων του νερού, με στόχο τη βέλτιστη κατανομή του για όλες τις χρήσεις,
- ♦ στον προγραμματισμό και σχεδιασμό νέων έργων, υδατικής ανάπτυξης ζωτικής σημασίας, και στην αναβάθμιση της υφιστάμενης υποδομής,
- ♦ στην εύρυθμη λειτουργία και συντήρηση των υφιστάμενων έργων υποδομής,
- ♦ στην προώθηση μέτρων για την αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων, όπως, μεταξύ άλλων, την καταμέτρηση του νερού, την καλλιέργεια υδατικής συνείδησης για την εξοικονόμηση και αποτελεσματική χρήση του νερού, την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης νερού και την εφαρμογή τιμολογιακής πολιτικής που να ενθαρρύνει τη βιώσιμη διαχείριση των περιορισμένων υδάτινων πόρων της Κύπρου.

Έχει επίσης την ευθύνη για την προστασία των υδάτινων πόρων και υδατικών σωμάτων, τη μείωση/διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας καθώς και τη διαχείριση υγρών αποβλήτων και τη διαχείριση στερεών αποβλήτων.

Περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με το ΤΑΥ είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο:

www.moa.gov.cy/wdd.

2.2 Σκοπός του ελέγχου

Ο έλεγχος αποσκοπούσε στην παρακολούθηση ευρημάτων προηγούμενων ελέγχων και του βαθμού υλοποίησης των συστάσεων της Υπηρεσίας μας, την εξέταση νέων θεμάτων και τη διερεύνηση καταγγελιών που λάβαμε.

3. Ανάλυση ευρημάτων και συστάσεις

3.1 Θέμα: Διαδικασία τιμολόγησης νερού ύδρευσης και έλεγχος ασφαλιστικών δικλίδων.

α. Καταμέτρηση ποσοτήτων κατανάλωσης νερού και τιμολόγηση.

- (i) Διαπιστώθηκε ότι, τα πεδία υπογραφής και ημερομηνίας στα έντυπα που χρησιμοποιούνται για καταγραφή των ενδείξεων των υδρομετρητών που βρίσκονται στις εισαγωγές των δεξαμενών των καταναλωτών του ΤΑΥ, για σκοπούς τιμολόγησης, δεν συμπληρώνονται από τον ωρομίσθιο αντλιοδηγό που διενήργησε την καταγραφή, ούτε από τον ωρομίσθιο που ετοίμασε τον σχετικό πίνακα, αλλά ούτε και τον Ελέγχοντα Τεχνικό.
- (ii) Στην περίπτωση του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού (ΣΥΛ/σου), εξακολουθούσε να μην συμπληρώνεται το πεδίο «ένδειξη του υδρομετρητή», αλλά το ποσό της κατανάλωσης εισαγόταν απευθείας, λόγω του ότι οι υδρομετρητές που αφορούν στην προμήθεια νερού προς το ΣΥΛ/σου δεν είναι προσβάσιμοι από λειτουργούς του ΤΑΥ και παρότι έχουν γίνει επανειλημμένες προσπάθειες από το ΤΑΥ για εξασφάλιση της, το ΣΥΛ/σου δεν την παραχώρησε.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΑΥ να εγείρει το θέμα στον Επαρχιακό Οργανισμό Αυτοδιοίκησης Λεμεσού, ως η καθ' ύλην πλέον αρμόδια Αρχή.

- (iii) Οι αιφνιδιαστικοί έλεγχοι δεν διενεργούνταν στη βάση προγράμματος, ούτε τεκμηριώνονται τα αποτελέσματά τους.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΑΥ να διενεργεί αιφνιδιαστικούς ελέγχους στη βάση προγράμματος, αξιολογώντας τους κινδύνους που ελλοχεύουν. Για σκοπούς τεκμηρίωσης των ελέγχων αυτών, να ετοιμάζεται σημείωμα με τα σχετικά αποτελέσματα.

Η Υπηρεσία Ύδρευσης του ΤΑΥ μάς ανέφερε ότι, στο παρόν στάδιο, λόγω υποστελέχωσης, δεν είναι εφικτό να διενεργούνται αιφνιδιαστικοί έλεγχοι τακτικά και βάσει προγράμματος, ούτε να τεκμηριώνονται.

(iv) Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας (ΣΥΛ).

Το ΤΑΥ εξακολουθούσε να μην ελέγχει, σε τακτά χρονικά διαστήματα, την ακρίβεια των ενδείξεων των υδρομετρητών, σε δύο κομβικά σημεία εισαγωγής (Σταυροβουνίου και Τερσεφάνου), που αντιπροσωπεύουν το 64% της συνολικής κατανάλωσης νερού της επαρχίας Λευκωσίας, ούτε έχει τοποθετήσει δεύτερους υδρομετρητές στα υπό αναφορά σημεία. Όπως πληροφορηθήκαμε από την Προϊστάμενη της Υπηρεσίας Λειτουργίας και Συντήρησης Υδρευτικών Έργων, η τοποθέτηση δεύτερων υδρομετρητών στα δύο κομβικά σημεία εισαγωγής, απαιτεί τη διακοπή της παροχής νερού για μεγάλη περίοδο και την απασχόληση επιπλέον προσωπικού του ΤΑΥ, το οποίο θα είναι εφικτό να υλοποιηθεί μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής του αγωγού Βασιλικού.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΑΥ να ελέγχει την ακρίβεια των υδρομετρητών στα υπό αναφορά σημεία εισαγωγής, σε τακτά χρονικά διαστήματα.

- (v) Το ΤΑΥ εξακολουθούσε να μην έχει πρόσβαση στο σύστημα τηλεμετρίας του ΣΥΛ/κας, τόσο για σκοπούς ελέγχου της ακρίβειας της μηνιαίας κατάστασης βάσει της οποίας τιμολογείται νερό από το ΤΑΥ, όσο και εντοπισμού περιπτώσεων διακοπής ρεύματος, που οδηγούν σε απενεργοποίηση του μετρητή.

Όπως πληροφορηθήκαμε από την Προϊστάμενη της Υπηρεσίας Λειτουργίας και Συντήρησης Υδρευτικών Έργων, με την κατασκευή της νέας υδατοδεξαμενής του ΣΥΛ/κας, προγραμματίζεται η εγκατάσταση δύο μετρητών, οι οποίοι θα είναι συνδεδεμένοι με το Σύστημα Τηλεμετρίας του ΤΑΥ.

- (vi) Παρατηρήθηκε ότι, σημαντικές μηνιαίες διακυμάνσεις στην κατανάλωση, που προκύπτουν από συγκρίσεις των ενδείξεων των υδρομετρητών όπως καταγράφονται σε αρχείο excel με εκείνες προηγούμενων μηνών, δεν αιτιολογούνται.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΑΥ να διερευνά τις περιπτώσεις σημαντικών διακυμάνσεων ώστε να εντοπίζονται τυχόν βλάβες.

β. Μηχανογραφημένο Σύστημα Τιμολόγησης Νερού (ΣΤΝ).

- (i) Το σύστημα δεν αποσυνδέει τους χρήστες που παραμένουν αδρανείς για προκαθορισμένη περίοδο, ούτε υποχρεώνει τους χρήστες να αλλάζουν τους αρχικούς κωδικούς πρόσβασής τους.
- (ii) Σε περιπτώσεις ακύρωσης τιμολογίου, το σύστημα επιτρέπει την διαγραφή του και εναπόκειται στον αρμόδιο λειτουργό να το εκτυπώσει για σκοπούς φύλαξης/αρχειοθέτησης.
- (iii) Το ΣΤΝ δεν παρέχει τη δυνατότητα εκτύπωσης καταστάσεων με τις εν ισχύ παραμέτρους του, στις οποίες να φαίνεται ξεκάθαρα σε τι αυτές αφορούν.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΑΥ να προβεί στις κατάλληλες ενέργειες έτσι ώστε το ΣΤΝ να ανταποκρίνεται στις προαναφερόμενες απαιτήσεις.

- (iv) Το ΣΤΝ δεν παρέχει τη δυνατότητα εξαγωγής συγκεντρωτικής κατάστασης όλων των χρηστών του συστήματος, στην οποία να φαίνονται τα δικαιώματα πρόσβασης και οι ρόλοι τους, γεγονός που δυσχεραίνει την παρακολούθηση και τον έλεγχό τους.

Παρά το γεγονός ότι, κατά το 2022 πληροφορηθήκαμε από την Διευθύντρια του ΤΑΥ, μεταξύ άλλων, ότι επρόκειτο να ανατεθεί στον ανάδοχο ανάπτυξης του ΣΤΝ η ετοιμασία ειδικής αναφοράς, στην οποία θα συλλέγονται οι σχετικές παράμετροι ελέγχου, με κατανοητούς τίτλους, η ανάπτυξη ηλεκτρονικών φύλλων/αναφορών από τις οποίες να εκτυπώνονται τα δικαιώματα ανά χρήστη και θα καταβαλλόταν προσπάθεια για έλεγχο των δικαιωμάτων ανά χρήστη, σε τακτικά χρονικά διαστήματα, οι πιο πάνω αδυναμίες δεν έχουν επιλυθεί.

(v) Το αρχείο ιχνηλάτησης, στο οποίο καταγράφονται όλες οι ενέργειες των χρηστών του ΣΤΝ, δεν τυγχάνει επισκόπησης.

(vi) Εκτύπωση κατάστασης εισπρακτέων ποσών

- ♦ Παρότι όπως πληροφορηθήκαμε από την Υπηρεσία Λειτουργίας και Συντήρησης Αρδευτικών Έργων, το ΣΤΝ παρέχει την επιλογή εκτύπωσης συγκεντρωτικής κατάστασης εισπρακτέων ποσών για όλους τους καταναλωτές των ΚΥΕ, κατά την εκτύπωσή της το σύστημα δεν ανταποκρίνεται.
- ♦ Διαπιστώθηκε ότι στις επιμέρους καταστάσεις εισπρακτέων ποσών δεν περιλαμβάνονται στοιχεία όσον αφορά στα μέτρα είσπραξης που λαμβάνει το ΤΑΥ, παρόλο που το ΣΤΝ παρέχει τη δυνατότητα εισαγωγής τέτοιων πληροφοριών στην καρτέλα του κάθε καταναλωτή.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΑΥ να προωθήσει ενέργειες ώστε το ΣΤΝ να ανταποκρίνεται στην επεξεργασία μεγάλου όγκου δεδομένων καθώς επίσης να διερευνήσει το ενδεχόμενο διαμόρφωσης της κατάστασης εισπρακτέων ποσών, ώστε να παρουσιάζει πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τους οφειλότες οι οποίοι έχουν πτωχεύσει, αποβιώσει ή δεν έχουν εντοπισθεί, καθώς και με τα μέτρα είσπραξης που λήφθηκαν σε κάθε περίπτωση.

3.2 Θέμα: Καταχώριση εκτάσεων φυτειών για νερό άρδευσης.

Διαπιστώθηκε ότι το ΣΤΝ δεν παρέχει τη δυνατότητα καταχώρισης των εκτάσεων φυτειών για τις οποίες υποβάλλεται αίτηση για παροχή νερού άρδευσης. Στο σύστημα καταχωρίζονται μόνο οι εκτάσεις φυτειών για τις οποίες δίνουν έγκριση τα ΕΓ. Ως αποτέλεσμα, δυσχεραίνεται ο εντοπισμός περιπτώσεων αιτήσεων που απορρίφθηκαν από το ΕΓ ή όπου εγκρίθηκε η παροχή μικρότερης ποσότητας νερού από την αιτούμενη, γεγονός που δυσχεραίνει την παρακολούθηση της ίσης μεταχείρισης των αιτητών.

3.3 Θέμα: Εισπρακτέα ποσά.

α. Γενικά στοιχεία.

Τα εισπρακτέα ποσά του ΤΑΥ από διάφορα σχέδια ύδρευσης και άρδευσης, ανήλθαν, στις 31.12.2023 στα €147,7εκ. σε σύγκριση με €137,1εκ. στις 31.12.2022, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €10,6εκ. ή ποσοστό 7,7%. Αυτό οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπρακτέων ποσών από την πώληση νερού ύδρευσης, ύψους €8,2εκ., από τα οποία τα €4,8εκ. προκύπτουν από την αύξηση των οφειλών των ΑΤΑ (Δήμων και ΚΣ) και της αξίας του νερού που διατέθηκε σε Τουρκοκύπριους καταναλωτές στις κατεχόμενες περιοχές της Λευκωσίας, Αμμοχώστου, Πύλας και Μελούσιας, ύψους €1,7εκ..

Τα εισπρακτέα ποσά για σκοπούς ύδρευσης και άρδευσης, μη περιλαμβανομένης της αξίας του νερού που διατέθηκε σε Τουρκοκύπριους, για το οποίο δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία ανήλθαν, στις 31.12.2024, στα €106,8εκ.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται ανάλυση των εισπρακτέων ποσών που αφορούν στα έτη 2022 και 2023.

Πίνακας 1: Καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2022 και 31.12.2023.

	Υπόλοιπο στις 31.12.2022 € εκ.	Υπόλοιπο στις 31.12.2023 € εκ.	Αύξηση € εκ.
Οφειλές για σκοπούς ύδρευσης	61,0	69,2	8,2
Οφειλές για σκοπούς άρδευσης	19,7	20,4	0,7
Διάθεση νερού σε Τουρκοκύπριους	56,4	58,1	1,7
Σύνολο	137,1	147,7	10,6

Από τα εισπρακτέα ποσά σε σχέση με την κατανάλωση νερού για σκοπούς ύδρευσης, τα €16,1εκ. αφορούν στα ΣΥΛ¹, ΣΥΛ/σου¹ και ΣΥΛ/κας¹, τα €46,3εκ. σε Δήμους και ΚΣ και €6,8εκ. σε άλλους καταναλωτές.

Επισημάνθηκε ότι, η συνολική αξία του νερού που παραχωρήθηκε διαχρονικά στους Τουρκοκύπριους, το οποίο, βάσει πολιτικής απόφασης, δεν τιμολογείται, ανήλθε στα €58,1 εκ. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, το ΤΑΥ προώθησε ενέργειες για έγκριση τερματισμού της πρακτικής της αναγνώρισης του ποσού αυτού ως καθυστερημένη οφειλή. Το ΓΛΤΔ, με επιστολές του ημερ. 8.7.2016 και 4.10.2016 προς το ΤΑΥ, εξέφρασε την άποψη ότι, καθώς το θέμα είναι πολιτικό, θα έπρεπε να παραπεμφθεί στη Διευρυμένη Τεχνική Επιτροπή Διαγραφών και εισηγήθηκε όπως το Τμήμα αποταθεί στο Υπουργείο Εξωτερικών για να εξετάσει κατά πόσο εξακολουθεί να υφίσταται η αναγκαιότητα παροχής νερού στις κατεχόμενες περιοχές. Τον Σεπτέμβριο του 2016 το ΤΑΥ, ζήτησε καθοδήγηση από το προαναφερόμενο Υπουργείο για τον χειρισμό του θέματος, ωστόσο μέχρι τον Ιανουάριο του 2025, δεν είχε λάβει σχετική απάντηση.

β. Οφειλές Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

- (i) **Γενικά στοιχεία.** Όπως αναφέρεται πιο πάνω, ποσό ύψους €46,3εκ. οφείλεται από ΑΤΑ σε σχέση με την αγορά νερού ύδρευσης. Οι Αρχές αυτές εξακολουθούσαν να τιμολογούν και να εισπράττουν από τους καταναλωτές τους τα τέλη πώλησης νερού, χωρίς να καταβάλλουν την αντίστοιχη αξία αγοράς του νερού στο ΤΑΥ. Οι σημαντικότερες οφειλές από ΑΤΑ αφορούσαν στους Δήμους Αγίας Νάπας (€9,2εκ.), Παραλιμνίου (2,0εκ.), Αραδίππου (€1,8εκ.), Γεροσκήπου (€2,8εκ.) και Λευκάρων (€1,2εκ.), ενώ σημαντικά ποσά οφείλονταν και από ΚΣ. Ενδεικτικά αναφέρθηκαν τα ΚΣ Αυγόρου (€2,5εκ), Πύλας (€2,3εκ.), Αποστόλων Ανδρέα και Λουκά Κολοσσίου (€2,2εκ.), Φρέναρου (€2,0εκ.) και Λιοπετρίου (€1,6εκ.).

Από περαιτέρω ανάλυση που διενεργήθηκε στα εισπρακτέα ποσά στην επαρχία Αμμοχώστου, διαπιστώθηκε ότι, επιπλέον ποσά οφείλονται από τους Δήμους Αγίας Νάπας (€0,7εκ.) και Παραλιμνίου (€0,3εκ.) για την αγορά νερού για την άρδευση χώρων πρασίνου, γηπέδων κλπ.

¹ Οι αρμοδιότητες των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας μεταφέρθηκαν στους Επαρχιακούς Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης [N37(I)/2022].

(ii) Μέτρα για είσπραξη οφειλών.

- ♦ **Απόφαση ΥΣ ημερ. 8.11.2017.** Σύμφωνα με Απόφαση ΥΣ ημερ.8.11.2017 διαγράφηκαν οφειλές 50 ΚΣ προς το ΤΑΥ, ύψους €18,7εκ. μέσω του κρατικού Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με τη σχετική Πρόταση, θα προηγείτο γραπτή δέσμευση των επωφελούμενων ΚΣ ότι θα καταβάλλουν άμεσα τρέχουσες υποχρεώσεις τους στο ΤΑΥ και σε αντίθετη περίπτωση, το ΥΠΕΣ θα προχωρούσε με τις αντίστοιχες αποκοπές από την κρατική χορηγία. Έκτοτε δημιουργήθηκαν νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές, πέραν των 150 ημερών, από 45 ΚΣ, προς το ΤΑΥ, οι οποίες στις 30.10.2023 ανέρχονταν στα €16.947.123. Στα Συμβούλια αυτά περιλαμβάνονταν 19 των οποίων οι οφειλές διαγράφηκαν στο πλαίσιο της προαναφερόμενης Απόφασης του ΥΣ.

Τον Ιούνιο του 2025 ζητήσαμε από τον Γενικό Διευθυντή του ΥΠΕΣ όπως ενημερωθούμε κατά πόσο εξασφαλίστηκε τότε η γραπτή δέσμευση των επωφελούμενων ΚΣ. Επίσης, δεδομένου ότι οι οφειλές των Δήμων και ΚΣ σε σχέση με την προμήθεια ύδατος, δεν αναλήφθηκαν από τους Επαρχιακούς Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με διατάξεις του οικείου Νόμου (Ν.37(Ι)/2022), Ζητήσαμε ενημέρωση για τις ενέργειες στις οποίες προέβη ώστε να διασφαλιστεί ότι, τόσο οι Δήμοι όσο και τα ΚΣ, θα εξοφλήσουν τις οφειλές τους προς το ΤΑΥ.

Όπως σχετικά ενημερωθήκαμε από τον Γενικό Διευθυντή του ΥΠΕΣ τα ΚΣ υπέγραψαν την προαναφερόμενη υπεύθυνη δήλωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα, ενώ από το 2019, με οδηγίες του Υπουργού Εσωτερικών, τα ΚΣ τα οποία δημιούργησαν νέες οφειλές, δεν λαμβάνουν καθόλου χορηγία αφού το ποσό που τους αναλογεί εμβάζεται στο ΤΑΥ έναντι των οφειλών τους μέχρι εξοφλήσεως. Σημειώθηκε επίσης ότι οφειλές αυτές, δεν είναι εφικτό να ανακτηθούν ακόμα και με την αποκοπή ολόκληρης της κρατικής χορηγίας των συγκεκριμένων ΚΣ και ως εκ τούτου το ΥΠΕΣ προέτρεψε τα ΚΣ όπως διαβουλευτούν με το ΤΑΥ για σύναψη συμφωνίας αποπληρωμής στη βάση των οικονομικών δυνατοτήτων της κάθε Τοπικής Αρχής.

- ♦ **Λήψη νομικών μέτρων.** Το ΤΑΥ, τον Οκτώβριο του 2023, ζήτησε από τον Γενικό Εισαγγελέα την άμεση λήψη νομικών μέτρων για αριθμό Δήμων και Κοινοτήτων των επαρχιών Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου, για είσπραξη οφειλών που προέκυψαν από την κατανάλωση νερού ύδρευσης, οι οποίοι είτε λόγω παλαιότερων αγωγών είχαν εξοφλήσει τα οφειλόμενά τους αλλά δημιούργησαν νέα, είτε δεν είχαν εξοφλήσει οφειλόμενα ποσά για τα οποία κινήθηκαν παλαιότερες αγωγές, είτε είχαν παλαιότερα προχωρήσει σε φιλικό διακανονισμό τον οποίο δεν τηρούν και έχουν δημιουργήσει και νέες οφειλές, είτε είχαν καθυστερημένες οφειλές από το 2018 ή 2019 ή/και παλαιότερες. Ακολουθώντας με νέα επιστολή του τον Ιανουάριο 2025, ζήτησε και πάλι από τον Γενικό Εισαγγελέα την άμεση λήψη νομικών μέτρων για επιπλέον αριθμό Δήμων και Κοινοτήτων. Διαπιστώθηκε ότι το ΤΑΥ ζήτησε τη λήψη νομικών μέτρων με μεγάλη καθυστέρηση. Παρατηρήθηκε επίσης ότι δεν ζητήθηκε η λήψη νομικών μέτρων για καθυστερημένες οφειλές ΑΤΑ των επαρχιών Λεμεσού και Πάφου. Ενδεικτικά αναφέρεται το ΚΣ Αποστόλου Ανδρέα και Λουκά Κολοσσίου, του οποίου οι οφειλές, στις 31.12.2023 ανέρχονταν στα €2.209.726.

- ♦ Διαπιστώθηκε ότι η ΑΗΚ - Ηλεκτροπαραγωγικός Σταθμός Βασιλικού οφείλει στο ΤΑΥ ποσό ύψους €1εκ. και παρόλο που καταβάλλονται στην ΑΗΚ σημαντικά ποσά για την αγορά αφαλατωμένου νερού, το λογιστήριο του ΤΑΥ δεν εξέτασε τη δυνατότητα συμψηφισμού της πιο πάνω οφειλής.
- ♦ Όπως αναφέρθηκε και στην Ειδική Έκθεση της Υπηρεσίας μας ΤΑΥ/01/2017, το ΤΑΥ, τον Ιούνιο 2015, παρέθεσε προτάσεις στο Υπουργείο ΓΑΑΠ για επίλυση του θέματος των οφειλών των Τοπικών Αρχών, στις οποίες περιλαμβανόταν και πρόταση για μελέτη των τελών πώλησης ύδατος των Τοπικών Αρχών, μέσω διαδικασίας συλλογής πληροφοριών δυνάμει των περί Τιμολόγησης και Μηχανισμών Ανάκτησης Κόστους Υπηρεσιών Ύδατος Κανονισμών (ΚΔΠ 128/2014), ώστε να διαφανεί εάν προκύπτει η ανάγκη αναθεώρησής τους. Σύμφωνα με στοιχεία που υπέβαλαν οι Τοπικές Αρχές στο ΤΑΥ, διαπιστώθηκε ότι ορισμένες από αυτές δεν καλύπτουν το κόστος αγοράς νερού και λειτουργίας και συντήρησης των δικτύων τους με τα τέλη που επιβάλλουν, πρακτική που αντίκειται στον Κανονισμό 14 των ΚΔΠ 128/2014 και συμβάλλει στην αδυναμία των Τοπικών Αρχών να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους προς το ΤΑΥ. Ζητήσαμε από το ΤΑΥ να μας ενημερώσει κατά πόσο μέχρι και τις 31.12.2023 επεξεργάστηκε τα στοιχεία που λαμβάνονται από τις Τοπικές Αρχές στο πλαίσιο συμμόρφωσης με τις πρόνοιες των ΚΔΠ 128/2014, με σκοπό την αξιοποίησή τους για τον σχεδιασμό των μελλοντικών ενεργειών για μείωση των οφειλών των Τοπικών Αρχών, ωστόσο δεν λήφθηκε σχετική πληροφόρηση.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΑΥ να αξιολογήσει την ανάγκη να ζητήσει τη λήψη νομικών μέτρων από τον Γενικό Εισαγγελέα και για τις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου.

γ. Διαδικασία χειρισμού καθυστερημένων οφειλών που προκύπτουν από την παροχή νερού ύδρευσης.

Διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει θεσμοθετημένη εσωτερική διαδικασία για χειρισμό των εισπρακτέων ποσών που προκύπτουν από την παροχή νερού ύδρευσης, κατ' αντιστοιχία της σχετικής διαδικασίας που θεσμοθετήθηκε από την Υπηρεσία Λειτουργίας και Συντήρησης Αρδευτικών Έργων για κατανάλωση νερού άρδευσης.

δ. Μητρώο παρακολούθησης εισπρακτέων ποσών.

Διαπιστώθηκε ότι τα εισπρακτέα ποσά που αφορούν στην παροχή νερού ύδρευσης τυγχάνουν παρακολούθησης από τα ΚΓ, ωστόσο σχετικό συγκεντρωτικό Μητρώο τηρείται μόνο στις επαρχίες Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου.

ε. **Οφειλές από καταναλωτές νερού άρδευσης.**

(i) **Μέτρα για είσπραξη οφειλών για νερό άρδευσης.**

- ♦ **Νομικά Μέτρα.** Κατά το 2023 συνεχίστηκε η παραπομπή υποθέσεων στη Νομική Υπηρεσία για λήψη νομικών μέτρων για είσπραξη οφειλόμενων ποσών. Σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Λειτουργίας και Συντήρησης Αρδευτικών Έργων, τα οποία λαμβάνει από τα ΕΓ, από το 2006 μέχρι και τις 31.12.2022 ίσχυαν τα ακόλουθα.

Πίνακας 2: Παραπομπή υποθέσεων στη Νομική Υπηρεσία.

Επαρχία	Αριθμός υποθέσεων που παραπέμφθηκαν στη Νομική Υπηρεσία*	Οφειλές συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. και εξαιρουμένων των τόκων	Συνολικός αριθμός δικαστικών αποφάσεων	Αριθμός οφειλετών που εξόφλησαν τα οφειλόμενα ποσά	Ποσά που εξοφλήθηκαν
Λευκωσίας, Λάρνακας, Αμμοχώστου	995	€5.227.522	576	737	€3.476.280
Λεμεσού	53	€783.305	61	13	€55.170
Πάφου	843	Δεν υπήρχαν διαθέσιμα τα στοιχεία			
Σύνολο	1.891	€6.010.827	637	750	€3.531.450

* Για ορισμένους οφειλέτες καταχωρίστηκαν περισσότερες από μια αγωγές.

Από τις πιο πάνω περιπτώσεις, 148 καταναλωτές απεβίωσαν και 71 πτώχευσαν.

Όπως προκύπτει από τον πιο πάνω πίνακα, το ΕΓ Πάφου δεν προσκόμισε στοιχεία σε σχέση με τον αριθμό και το ύψος των οφειλών των αρδευτών που παραπέμφθηκαν στη Νομική Υπηρεσία. Όπως πληροφορηθήκαμε από την Προϊστάμενη της Υπηρεσίας Λειτουργίας και Συντήρησης Αρδευτικών Έργων, το υφιστάμενο σύστημα μηχανογράφησης και τιμολόγησης των καταναλωτών δεν παρέχει τη δυνατότητα διαχείρισης των οφειλών.

- ♦ **Διακοπή παροχής νερού.** Σύμφωνα με την πολιτική του ΤΑΥ για τη διαχείριση καθυστερημένων οφειλών από αρδευτές, εάν το ποσό είναι μικρότερο των €300 (ή του εκάστοτε ελάχιστου όπως καθορίζεται από καιρού εις καιρόν από τη Νομική Υπηρεσία), ο ΕΜ προχωρεί στη διακοπή της παροχής του νερού, αφού εξαντλήσει άλλα μέτρα που αποσκοπούν στην εξόφληση της οφειλής. Για οφειλές μεγαλύτερες των €300 το ΤΑΥ, αφού αποστέλλει προειδοποιητικές επιστολές με απόδοση χρόνου για συμμόρφωση, ζητά τη λήψη δικαστικών μέτρων για όσους εξακολουθούν να μην προβαίνουν στην εξόφλησή τους. Σε περίπτωση έκδοσης Δικαστικής απόφασης, την οποία ο οφειλέτης δεν εφαρμόζει, το ΕΓ προχωρεί με διακοπή της παροχής του νερού και δίδονται οδηγίες στον δικηγόρο της υπόθεσης να προχωρήσει με καταχώριση «Σημειώματος» (MEMO) στην περιουσία του οφειλέτη.

Τον Φεβρουάριο του 2024 ζητήθηκε από το ΤΑΥ όπως:

- προσκομίσει στην Υπηρεσία μας τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με δικαστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν και να διευκρινιστεί σε ποιες από αυτές το ΤΑΥ προχώρησε στη διακοπή της παροχής νερού, ως η σχετική διαδικασία διαχείρισης καθυστερημένων οφειλών.

Επιπρόσθετα ζητήθηκε όπως, για τις περιπτώσεις όπου δεν επιβλήθηκε διακοπή της παροχής νερού, παρά τη μη συμμόρφωση με σχετική απόφαση του Δικαστηρίου, διευκρινιστεί σε ποιες από αυτές τις περιπτώσεις ο καταναλωτής συνέχιζε να δημιουργεί νέα οφειλόμενα ποσά προς το ΤΑΥ χωρίς να έχει εξοφλήσει τα προηγούμενα. Σχετικά επίσης ζητήσαμε να πληροφορηθούμε εάν μετά από την επαναλαμβανόμενη μη συμμόρφωση καταναλωτών το ΤΑΥ προχώρησε στην διακοπή της παροχής νερού.

- προσκομίστούν οι περιπτώσεις οφειλών κάτω των €300 για τις οποίες ο ΕΜ εξάντλησε άλλα μέτρα που αποσκοπούν στην εξόφληση της οφειλής και δεν προχώρησε στη διακοπή της παροχής νερού. Για τέτοιες περιπτώσεις ζητήθηκε όπως μας αναφερθούν οι λόγοι απόκλισης από τη διαδικασία.
- ενημερωθούμε με τους λόγους που η διαδικασία διαχείρισης καθυστερημένων οφειλών, στις περιπτώσεις οφειλών άνω των €300, δηλαδή σημαντικότερων ποσών, δεν προνοεί τη διακοπή της παροχής νερού πριν τη λήψη δικαστικών μέτρων.

Επισημάνθηκε ότι τα πιο πάνω δίνουν τη δυνατότητα στους αρδευτές να συνεχίζουν να δημιουργούν νέες οφειλές μέχρι και την έκδοση της δικαστικής απόφασης.

Το ΤΑΥ δεν υπέβαλε τη σχετική πληροφόρηση στην Υπηρεσία μας.

- ♦ **Οφειλόμενα ποσά από καταναλωτές που έχουν αποβιώσει, πτωχεύσει ή δεν έχουν εντοπισθεί.** Διαπιστώθηκε ότι, στις καταστάσεις εισπρακτέων ποσών, δεν παρέχεται πληροφόρηση σχετικά με τους πτωχεύσαντες, αποβιώσαντες και καταναλωτές που δεν είχαν εντοπισθεί. Παρότι ζητήθηκε από το ΤΑΥ να υποβάλει στην Υπηρεσία μας, για τα πιο πάνω, τον αριθμό καταναλωτών και τα αντίστοιχα εισπρακτέα ποσά στις 31.12.2022 και 31.12.2023, δεν το έπραξε.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

- ♦ Το ΤΑΥ να τηρεί επικαιροποιημένα στοιχεία για όλους τους οφειλέτες τα οποία να είναι άμεσα διαθέσιμα ώστε να διευκολύνεται η παρακολούθησή τους. Επίσης δεδομένου του αριθμού των οφειλετών και του ύψους των εισπρακτέων ποσών, να εξετάσει την εισαγωγή και χρήση μηχανογραφικού συστήματος, το οποίο θα συμβάλει στην αποδοτική, αποτελεσματική και οικονομική διαχείρισή τους.
- ♦ Το ΤΑΥ να αναθεωρήσει την πολιτική διαχείρισης των καθυστερημένων οφειλών σε αρδευτές, ώστε το μέτρο της διακοπής της παροχής νερού να εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις αρδευτών

που οφείλουν ποσά μεγαλύτερα των €300, ώστε να μην δημιουργούνται πρόσθετες οφειλές μέχρι και την έκδοση της δικαστικής απόφασης.

- ♦ Το ΤΑΥ να εξασφαλίσει πληροφόρηση για εντοπισμό των καταναλωτών που έχουν αποβιώσει, πτωχεύσει ή δεν έχουν εντοπιστεί από επικαιροποιημένες βάσεις δεδομένων Κυβερνητικών Τμημάτων.

στ. Οφειλές Αρδευτικών Τμημάτων Αλέκτορας και Πισσουρίου.

Όπως περιγράφεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, στις καταστάσεις εισπρακτέων ποσών εξακολουθούν να περιλαμβάνονται οφειλές από τα Α/Τ Αλέκτορας και Πισσουρίου συνολικού ύψους €211.023, οι οποίες αφορούν σε κατανάλωση νερού από το αρδευτικό έργο Χα-Ποτάμι κατά την περίοδο 1979-1985. Λαμβάνοντας υπόψη την άρνηση των Α/Τ να εξοφλήσουν την πιο πάνω οφειλή, λόγω διαφωνιών ως προς το ιδιοκτησιακό και διαχειριστικό καθεστώς του αρδευτικού έργου, το ΤΑΥ προώθησε, στις 30.11.2012, μέσω του Υπουργείου ΓΑΑΠ, διαδικασία διαγραφής της οφειλής. Το ΓΛΤΔ, με επιστολή του τον Απρίλιο του 2013, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, πρότεινε όπως το θέμα ρυθμιστεί στο πλαίσιο μιας συνολικής διευθέτησης, που θα καλύπτει και τις οφειλές προς τους Δανειστικούς Επιτρόπους ή/και προς άλλες Κρατικές Υπηρεσίες. Το ΤΑΥ επανέφερε το θέμα τον Σεπτέμβριο 2015 και ζήτησε από το ΓΛΤΔ όπως το θέμα μελετηθεί ξεχωριστά από τις οφειλές των άλλων Α/Τ και όπως τύχει ενημέρωσης για τον τρόπο διευθέτησής του. Διαπιστώθηκε ότι, παρά την πάροδο πέραν των δέκα χρόνων, το θέμα αυτό εξακολουθεί να εκκρεμεί και ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τυχόν νέες εξελίξεις. Το ΤΑΥ μάς πληροφόρησε ότι, θα προχωρήσει σε σχετική διερεύνηση, με σκοπό την οριστική διευθέτηση του θέματος.

ζ. Ετοιμασία καταστάσεων εισπρακτέων ποσών.

Από έλεγχο που διενεργήθηκε για σκοπούς εξακρίβωσης της ορθότητας των καταστάσεων εισπρακτέων ποσών, οι οποίες αναρτώντας στην πλατφόρμα κλεισίματος έτους του ΓΛΤΔ, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- ♦ **Συμφιλίωση τελικών και αρχικών υπολοίπων εισπρακτέων ποσών.** Διαπιστώθηκε ασυμφιλίωτη διαφορά μεταξύ του τελικού υπολοίπου στις 31.12.2022 (€137.227.164), και του αρχικού υπολοίπου την 1.1.2023 (€137.078.837).
- ♦ Οι υπό αναφορά καταστάσεις ετοιμάζονται συνοπτικά ανά Κέντρο Διαχείρισης (μετρητή) και όχι αναλυτικά και ονομαστικά κατά χρεώστη, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται δυνατή η επιβεβαίωση ότι ο κάθε χρεώστης παρουσιάζεται μόνο μία φορά και όλες οι οφειλές του παρουσιάζονται σωρευτικά. Η πρακτική αυτή δεν επιτρέπει τη συμπλήρωση όλων των προβλεπόμενων πεδίων, όπως το όνομα και τον κωδικό του χρεώστη στην προαναφερόμενη πλατφόρμα εισπρακτέων ποσών του ΓΛΤΔ και τη συμπλήρωση πρόσθετων σχολίων που αφορούν στους λόγους για τη μη είσπραξη των εισπρακτέων ποσών και τα μέτρα που έλαβε το ΤΑΥ εναντίον τους ή/και προτίθεται να λάβει.

- ♦ Από έλεγχο που διενεργήθηκε για την εξακρίβωση της ορθότητας της μεταφοράς των υπολοίπων και μεταβολών, από τις αναλυτικές καταστάσεις που εξάγονται από το ΣΤΝ, στο σχετικό έντυπο στην υπό αναφορά πλατφόρμα, όσον αφορά στις εισπράξεις για υπόλοιπα μέχρι τις 31.12.2022, του Αρδευτικού Έργου Κοκκινοχωρίων, διαπιστώθηκε διαφορά ύψους €2.064,46. Το γεγονός εγείρει προβληματισμό αναφορικά με την ορθότητα των υπολοίπων των εκθέσεων εισπρακτέων ποσών και ζητήθηκε από το ΤΑΥ όπως προβεί σε διερεύνησή της πιο πάνω διαφοράς και μας ενημερώσει σχετικά, ωστόσο δεν λήφθηκε σχετική πληροφόρηση.

3.4 Θέμα: Παραβίαση υδατικών δικαιωμάτων των Κοινοτήτων που επηρεάζονται από το φράγμα Κλήρου.

Το φράγμα Κλήρου ολοκληρώθηκε το 2006 και κατασκευάστηκε για εμπλουτιστικούς σκοπούς των περιοχών κατάντη του φράγματος, των Κοινοτήτων Μενοίκου, Αυλώνας, Ακακίου και Μαλούντας οι οποίες διαχρονικά αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα, λόγω εξάντλησης των υπόγειων υδάτινων στρωμάτων της περιοχής τους. Από τη λειτουργία του φράγματος μέχρι και το 2023 αφέθηκαν περίπου 8,8 εκ. κυβικά μέτρα νερού για εμπλουτισμό των υπό αναφορά περιοχών.

Στην Ειδική Έκθεση της Υπηρεσίας μας αρ. ΤΑΥ/01/2017 εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το θέμα των υδατικών δικαιωμάτων των επηρεαζόμενων Κοινοτήτων, όπως αυτά ορίζονται από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, σε σχέση με την κατασκευή του υπό αναφορά φράγματος και την αλλαγή της ροής του ποταμού και αναλόγως των αποτελεσμάτων, το ΤΑΥ να προωθούσε τις ανάλογες ενέργειες για εξέταση των αιτημάτων των Κοινοτήτων για παραχώρηση νερού άρδευσης. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 82 του περί της Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμου (79(Ι)/2010), δεν απαιτείται έκδοση άδειας υδροληψίας όταν η λήψη νερού διενεργείται δυνάμει υδατικού δικαιώματος.

Στη βάση της εισήγησής μας το ΤΑΥ, μετά από διαβούλευση με τις επηρεαζόμενες Κοινότητες, προχώρησε στην ετοιμασία Σημειώματος Έργου, στο οποίο αναφέρεται η προτεινόμενη τοποθέτηση αγωγού για μεταφορά του νερού, από το φράγμα Κλήρου, σε τρία σημεία στις Κοινότητες Μενοίκου, Ακακίου και Αυλώνας, ώστε να επιτυγχάνεται καλύτερη και αποδοτικότερη αξιοποίηση του νερού άρδευσης από τα υφιστάμενα Α/Τ και Α/Σ. Ακολούθως, τα Α/Τ και Α/Σ των υπό αναφορά Κοινοτήτων θα διανέμουν το νερό στα τεμάχια των γεωργών. Συναφώς αναφέρεται ότι το κόστος του σωληναγωγού, συνολικού μήκους 18,7 χιλιομέτρων, όπως εκτιμήθηκε το 2019, ανερχόταν σε €1εκ.

Σύμφωνα με ενημέρωση του ΤΑΥ προς τον Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, τον Σεπτέμβριο του 2023, δεν είχε ολοκληρωθεί η εκπόνηση της οριστικής μελέτης, αφού ακόμα εκκρεμούσε η ολοκλήρωση της διερεύνησης των υφιστάμενων υδατικών δικαιωμάτων, του ιδιοκτησιακού καθεστώ και της κατάστασης/επάρκειας της υφιστάμενης υποδομής των Α/Τ και Α/Σ. Με βάση τα πιο πάνω το ΤΑΥ αποφάσισε όπως προβεί σε επαναξιολόγηση του έργου με χρονικό ορίζοντα τριών ετών, αφού υπάρχει περίπτωση τα προαναφερθέντα να επιφέρουν σημαντική αύξηση του κόστους κατασκευής του έργου και να επηρεάσουν την βιωσιμότητά του.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΑΥ να προβεί στην ολοκλήρωση της σχετικής μελέτης το συντομότερο ώστε να διαφανεί κατά πόσο το έργο θα είναι οικονομικά βιώσιμο.

Το ΤΑΥ μας ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι θα προβεί σε εκ νέου αξιολόγηση του έργου, καθώς σύμφωνα με πρόσφατη ενημέρωση που έλαβε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας δεν προκύπτουν οποιαδήποτε εγγεγραμμένα υδατικά δικαιώματα.

3.5 Θέμα: Αρδευόμενος αναδασμός στην Κοινότητα Χολετριών της Επαρχίας Πάφου.

Στην Ειδική Έκθεση της Υπηρεσίας μας αρ. ΤΑΥ 1/2017 αναφέρθηκε ότι, σύμφωνα με καταγγελία που λάβαμε, οι επηρεαζόμενοι κάτοικοι, συναίνεσαν για εφαρμογή μέτρων αναδασμού στις ιδιοκτησίες τους, στη βάση υποσχέσεων ότι ο αναδασμός θα ήταν αρδευόμενος από το φράγμα του Ασπρόκρεμμου. Παρόλο που ο εν λόγω αναδασμός ολοκληρώθηκε το 2012, δεν αρδεύτηκε ακόμα κανένα τεμάχιο, με αποτέλεσμα να καλλιεργούνται μόνο σιτηρά στην περιοχή, τα οποία αποφέρουν πολύ χαμηλό εισόδημα στους γεωργούς. Ο Διευθυντής του ΤΑΥ ανέφερε ότι κύριες αιτίες για τους οποίους δεν υλοποιήθηκαν τα σχέδια αρδευόμενου αναδασμού ήταν η ανομβρία και η δύσκολη οικονομική κατάσταση που επικρατούσε.

Τον Οκτώβριο του 2021 το ΤΑΥ προχώρησε στην υπογραφή σύμβασης (αρ. Υ.Π. 06/2021) συνολικής αξίας €28.000 για την εκπόνηση Διαχειριστικής Μελέτης για την ενίσχυση των υδατικών αναγκών της ευρύτερης περιοχής Πόλης Χρυσοχούς, Τυλληρίας και άλλων επιλεγμένων Κοινοτήτων της επαρχίας Πάφου, μεταξύ των οποίων και η Κοινότητα Χολετριών. Στη σύμβαση περιλήφθηκαν προτάσεις για την κατασκευή αρδευτικών έργων δικτύου, αγωγών και εγκατάστασης σταθμών υδρομέτρησης, συνολικού ύψους €7,3 εκ. και ετήσιου κόστους συντήρησης ύψους €440.000, περίπου. Ωστόσο, στην εν λόγω μελέτη δεν καταγράφονται οποιαδήποτε χρονοδιαγράμματα για την υλοποίηση των προτάσεων. Στη βάση των πορισμάτων της πιο πάνω μελέτης θα ετοιμαζόταν σχετικό Σημείωμα Έργου, το οποίο αναμενόταν να ολοκληρωθεί και υποβληθεί κατά το 2024.

Δεδομένου του ότι, όπως ενημερωθήκαμε τον Φεβρουάριο 2025, το Σημείωμα του Έργου δεν είχε ακόμη εκπονηθεί, καθώς ζητήθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης όπως αξιολογηθούν οι επιπτώσεις στο Περιβάλλον, η μελέτη ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο 2022, εκφράστηκαν ανησυχίες για το κατά πόσο τα δεδομένα που λήφθηκαν υπόψη κατά την εκπόνησή της, τα σενάρια που εξετάστηκαν, καθώς και οι προτάσεις που έχουν υποβληθεί, εξακολουθούν να ισχύουν.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΑΥ να καθορίσει, χρονοδιαγράμματα για την υλοποίηση των σχετικών προτάσεων.

3.6 Θέμα: Καταγγελία για παράνομες ενέργειες στην Κοινότητα Κάτω Κουτραφά.

Στην Ειδική Έκθεση της Υπηρεσίας μας αρ. ΤΑΥ 1/2017 έγινε αναφορά σε παράνομες επεμβάσεις/παραμόρφωση και οικειοποίηση μέρους δημόσιου ποταμού στην προαναφερόμενη Κοινότητα. Το ΤΑΥ προχώρησε στη λήψη νομικών μέτρων εναντίον του κατηγορούμενου. Η υπόθεση βασιζόταν στην μαρτυρία ενός και μόνο μάρτυρα, ο δικηγόρος του οποίου ενημέρωσε, τον Σεπτέμβριο

του 2023, τον Γενικό Εισαγγελέα ότι, λόγω προβλημάτων υγείας, δεν μπορούσε να παρουσιαστεί στο Δικαστήριο και ζήτησε όπως, η υπόθεση ανασταλεί. Το ΤΑΥ, τον Δεκέμβριο 2023 ανέφερε στη Νομική Υπηρεσία ότι δεν φέρει ένσταση στην αιτούμενη αναστολή της ποινικής δίωξης αφού έλαβε υπόψη την απροθυμία του καταγγέλλοντα να καταθέσει, το γεγονός ότι ο ποταμός έχει επανέλθει σε σημαντικό βαθμό στην προτέρα φυσική του κατάσταση και χωρίς τη μαρτυρία του καταγγέλλοντα δεν θα μπορέσει να αποδειχθεί η ενοχή του κατηγορούμενου, αφού αυτός ισχυρίζεται ότι οι επεμβάσεις δεν έγιναν από τον ίδιο, αλλά από άλλο άτομο που καλλιεργούσε την παρακείμενη κρατική γη που εφάπτεται με τον ποταμό. Όπως πληροφορηθήκαμε από αρμόδιο Λειτουργό του ΤΑΥ, η Νομική Υπηρεσία ανέφερε στον δικηγόρο του κατηγορουμένου, ότι θα ανασταλεί η υπόθεση με την προϋπόθεση ότι αυτός θα συμφωνήσει να πληρώσει τα δικαστικά έξοδα, ωστόσο αυτό δεν έγινε αποδεκτό και ως εκ τούτου η δικαστική διαδικασία βρίσκεται σε εξέλιξη.

Αναφέρθηκε ότι δεν εντοπίστηκε οποιαδήποτε τεκμηριωμένη έκθεση/σημείωμα από Λειτουργούς του ΤΑΥ που να επιβεβαιώνουν ότι ο ποταμός έχει επανέλθει σε σημαντικό βαθμό στην προτέρα φυσική του κατάσταση, καθώς επίσης και ότι οι άλλες παρανομίες δεν υφίστανται πλέον.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΑΥ, στο πλαίσιο επιτόπιων επισκέψεων που πραγματοποιεί να ετοιμάσει τεκμηριωμένη έκθεση/σημείωμα για το θέμα.

3.7 Θέμα: Παροχή νερού σε εταιρείες για άρδευση φυτειών τους.

Από παρακολούθηση των εξελίξεων των θεμάτων που επισημάνθηκαν στην Ειδική Έκθεση της Υπηρεσίας μας αρ. ΤΑΥ/01/2020 σχετικά με το πιο πάνω θέμα σημειώνονται τα πιο κάτω αναφορικά με την άρδευση των φυτειών δύο συνδεδεμένων Εταιρειών («Α» και «Β») στο Μοναγρούλλι, Κόρνο και Δελίκηπο.

α. Υπέρβαση στις ποσότητες νερού που αντλήθηκε από εγκεκριμένες γεωτρήσεις των Εταιρειών στο Μοναγρούλλι.

- (i) Όπως αναφέρθηκε εκτενέστερα στην υπό αναφορά Έκθεση της Υπηρεσίας μας, οι Εταιρείες «Α» και «Β» προέβαιναν σε άντληση σημαντικά μεγαλύτερων ποσοτήτων νερού, από εκείνες που προνοούσαν οι άδειές τους, εις γνώση του ΤΑΥ. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε από το ΤΑΥ ότι, από το 2015, οι Εταιρείες «Α» και «Β» προέβαιναν σε υπεράντληση νερού από τις γεωτρήσεις με αρ. 75.20, 75.10, 75.48, και 75.39 και 75.47, αντίστοιχα, στο Μοναγρούλλι, με αποτέλεσμα να μειωθεί η απόδοση των γειτονικών γεωτρήσεων, μεταξύ των οποίων οι γεωτρήσεις της υδατοπρομήθειας του ΚΣ Πύργου και να τεθεί σε κίνδυνο η ζώνη υδροφορίας της περιοχής. Οι συνέπειες από την υπεράντληση που διενεργούσε διαχρονικά η Εταιρεία «Α» καταγράφονται και στα συμπεράσματα υδρολογικής μελέτης που εκπονήθηκε από την υπό αναφορά Εταιρεία τον Νοέμβριο του 2017, κατόπιν απαίτησης του ΤΑΥ, η οποία αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι η όποια άντληση πέραν των 100.000 κ.μ. νερού/χρόνο από τις τρεις γεωτρήσεις με αρ. 75.20, 75.10 και 75.48, θέτει σε κίνδυνο τη ζώνη υδροφορίας της περιοχής.

Το ΤΑΥ, βάσει των συμπερασμάτων της υπό αναφορά μελέτης, εξέδωσε στις 10.1.2019, νέες άδειες υδροληψίας, για τις γεωτρήσεις με αρ. 75.20, 75.10, 75.48 της Εταιρείας «Α», θέτοντας συγκεκριμένους όρους για άντληση συνολικής ποσότητας νερού που δεν θα υπερβαίνει τα 100.000 κ.μ./χρόνο. Την ίδια ημέρα, εκδόθηκε άδεια έργου υδροληψίας για την γεώτρηση αρ. 75.126, προς αντικατάσταση της γεώτρησης αρ. 75.20. Επίσης για τις γεωτρήσεις με αρ. 75.39 και 75.47, της Εταιρείας «Β» το Τμήμα εξέδωσε το 2014 άδειες υδροληψίας για άντληση συνολικής ποσότητας νερού που δεν θα υπερβαίνει τα 12.000 κ.μ.

Σημειώθηκε ότι το ΤΑΥ, τον Ιανουάριο του 2019, ενημέρωσε την Εταιρεία «Β», αναφορικά με τις γεωτρήσεις της Εταιρείας «Α», ότι επιβάλλεται όπως παρουσιάζει στο ΤΑΥ ετήσιο πρόγραμμα άρδευσης, το οποίο να περιλαμβάνει το είδος και την έκταση των φυτειών που αρδεύονται, για σκοπούς επιβεβαίωσης της τήρησης των επιβληθέντων, από το ΤΑΥ, όρων.

Πιο κάτω παρουσιάζονται αυτούσια τα δεδομένα των αντλήσεων των γεωτρήσεων των Εταιρειών «Α» και «Β» κατά τα έτη 2020 – 2023, όπως αυτά υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας από το ΤΑΥ για τις προαναφερόμενες γεωτρήσεις:

Πίνακας 3: Υπεράντληση των γεωτρήσεων των Εταιρειών «Α» και «Β» στο Μοναγρούλι.

Άδειες υδροληψίας/ Γεωτρήσεις	Συνολικές ποσότητες άντλησης κ.μ./περίοδο				
	10.1.2019- 10.1.2020 κ.μ.	10.1.2020 - 11.1.2021 κ.μ.	11.1.2021- 11.1.2022 κ.μ.	11.1.2022- 13.1.2023 κ.μ.	13.1.2023- 16.1.2024 κ.μ.
Εταιρεία «Α»					
ΑΥ(Ν)/05/75/20	176.791	196.799	197.880	175.340	129.314
ΑΥ(Ν)/05/75/48					
ΑΥ(Ν)/05/75/10					
ΑΕΥ(Ν)/05/75/126	Η γεώτρηση δεν ανορύχθηκε.				
Μέγιστη συνολική ετήσια άντληση	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Υπεράντληση έτους	76.791	96.799	97.880	75.340	29.314
Εταιρεία «Β»					
ΑΕΥ(Ν)/05/75/39	13.943	22.494	17.679	15.151	16.650
ΑΕΥ(Ν)/05/75/47	0	0	231	1.386	1.375
Μέγιστη συνολική ετήσια άντληση	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Υπεράντληση έτους	1.943	10.494	5.910	4.537	6.025
Συνολική υπεράντληση έτους	78.734	107.293	103.790	79.877	35.339

Όπως προκύπτει, οι δύο Εταιρείες εξακολουθούν να υπεραντλούν σημαντικές ποσότητες νερού, γεγονός το οποίο το ΤΑΥ γνωρίζει χωρίς να λαμβάνει αποτελεσματικά μέτρα για τερματισμό του φαινομένου.

(ii) Άδεια έργου υδροληψίας 75.126.

Η Εταιρεία «Α» υπέβαλε στις 16.5.2018 αίτηση για ανόρυξη νέας γεώτρησης στο τεμάχιο αρ. 14, Φ/Σχ. 54/16 W2 και στις 23.5.2018 Τεχνικός του ΕΓ Λεμεσού, αφού αξιολόγησε την αίτηση, ανέφερε, μεταξύ

άλλων, ότι η απόδοση της γεώτρησης με αρ. 75.20, μέσα στο ίδιο τεμάχιο, μειώθηκε σημαντικά και οι αιτητές ζητούν αντικατάστασή της με γεώτρηση σε άλλο σημείο. Η Επαρχιακή Μηχανικός (ΕΜ) Λεμεσού, αφού έλαβε υπόψη τις σχετικές απόψεις του τότε Αν. Διευθυντή του ΤΑΥ, ενέκρινε στις 21.12.2018 την αίτηση της Εταιρείας και στις 11.1.2019 την ενημέρωσε σχετικά.

Αναφορικά με τα πιο πάνω διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- ♦ Στους όρους της άδειας έργου υδροληψίας αρ. 75.126 δεν αναγράφεται ότι η υπό αναφορά άδεια εκδίδεται σε αντικατάσταση της άδειας υφιστάμενης γεώτρησης με αρ. 75.20. Αντιθέτως αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι με την έκδοση της άδειας υδροληψίας, η μέγιστη εγκεκριμένη ποσότητα άντλησης και από τις τέσσερις γεωτρήσεις, περιλαμβανομένης δηλαδή και της γεώτρησης 75.20, η οποία αντικαθιστά την υπό αναφορά γεώτρηση είναι 100.000 κ.μ./νερού.
- ♦ Ο Τεχνικός του ΕΓ Λεμεσού δεν συμπλήρωσε στο σχετικό έντυπο έρευνας το πεδίο που αφορούσε στην αξιολόγηση του υδροφορέα CY-19 εντός του οποίου θα ανορυσσόταν η υπό αναφορά γεώτρηση.
- ♦ Στην έκθεση του υπό αναφορά Τεχνικού αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι η απόδοση της γεώτρησης αρ. 75.20 μειώθηκε σημαντικά και οι αιτητές ζητούν αντικατάστασή της με νέα γεώτρηση σε άλλο σημείο, το οποίο ωστόσο δεν τεκμηριώθηκε (για παράδειγμα με τη διενέργεια δοκιμαστικής άντλησης).

Όπως πληροφορηθήκαμε από το ΕΓ Λεμεσού, βάσει επιτόπιου ελέγχου που διενεργήθηκε στις 21.2.2024, οι αιτητές δεν είχαν προχωρήσει στην ανόρυξη της γεώτρησης αρ. 75.126.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

- ♦ Το ΤΑΥ να περιλαμβάνει όλους τους σημαντικούς όρους στις άδειες έργου υδροληψίας και να συμπληρώνει όλα τα πεδία στα σχετικά έντυπα έρευνας.
- ♦ Το ΤΑΥ να ενημερώσει την Εταιρεία «Α» ότι βάσει σχετικού όρου της Άδειας Έργου Υδροληψίας και του άρθρου 96 (1) του περί της Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμου (79(I)/2010) αυτή δεν βρίσκεται πλέον σε ισχύ εφόσον παρήλθε η περίοδος των 12 μηνών από την ημερομηνία έκδοσής της και να γίνει διόρθωση στον σχετικό όρο των αδειών υδροληψίας με αρ. 75.10, 75.20 και 75.48.

(iii) Μέτρα συμμόρφωσης εναντίον της Εταιρείας «Α».

Το ΤΑΥ τον Φεβρουάριο του 2020 επισήμανε, στην Εταιρεία «Β» ότι, μεταξύ άλλων, κατά την περίοδο 10.1.2019 – 10.1.2020, αντλήθηκαν από τις γεωτρήσεις 75.10, 75.48 και 75.20, (οι οποίες σημειώνεται ότι αφορούν στην Εταιρεία «Α»), 176.791 κ.μ νερού το χρόνο, και ότι μέχρι το τέλος του 2020 θα μπορούσε να αντλήσει ποσότητα 23.209 κ.μ νερού μόνο. Επίσης, υπενθύμισε την Εταιρεία «Β» ότι δεν είχε προσκομίσει στο ΤΑΥ ετήσιο πρόγραμμα άρδευσης για τις υπό αναφορά γεωτρήσεις της Εταιρείας «Α» όπως της είχε ζητηθεί στις 11.1.2019, και ζήτησε εκ νέου την υποβολή του.

Το ΤΑΥ, κατόπιν ελέγχου που διενήργησε στις 27.5.2020 στους υδρομετρητές της Εταιρείας «Α», διαπίστωσε κατανάλωση ύψους 37.337 κ.μ. και ως εκ τούτου επισήμανε ότι η Εταιρεία ξεπέρασε τις εγκεκριμένες ποσότητες άντλησης και τον Ιούνιο του 2020 ενημέρωσε την Εταιρεία «Β» ότι θα προχωρήσει στη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον της, εφόσον μέχρι την πιο πάνω ημερομηνία είχε ήδη υπερβεί το εγκεκριμένο όριο άντλησης εντός της διετίας (2019 και 2020) κατά 14.128 κ.μ. Επίσης ανέφερε ότι κατά τις δύο επισκέψεις λειτουργού του ΤΑΥ, ο μετρητής της γεώτρησης με αρ. 75.48 ήταν χαλασμένος, συνεπώς δεν κατέγραφε τις πραγματικές αντλούμενες ποσότητες και ότι μετά την αντικατάστασή του στις 30.5.2020, ο μετρητής, μέσα σε δύο εικοσιτετράωρα, κατέγραψε κατανάλωση 461 κ.μ, γεγονός που καταδεικνύει πολύ μεγάλους ρυθμούς άντλησης.

Με βάση τα πιο πάνω το ΤΑΥ, με επιστολή του ημερ. 10.6.2020, ζήτησε από τον Γενικό Εισαγγελέα την έκδοση κατηγορητηρίου εναντίον της Εταιρείας «Α» για υπέρβαση της μέγιστης καθορισμένης ετήσιας ποσότητας άντλησης των 100.000 κ.μ. νερού, σύμφωνα με τους όρους των αδειών υδροληψίας των υπό αναφορά γεωτρήσεων, για την περίοδο 10.1.2019 – 10.1.2020, ύψους 76.791 κ.μ, δηλαδή ποσοστό υπέρβασης 76,79%.

Η Εταιρεία «Β», τον Ιούνιο του 2020, ζήτησε από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ΓΑΑΠ, (προφανώς εκ μέρους της Εταιρείας «Α»), όπως μην προχωρήσει στη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον της και εγκρίνει την αύξηση του ορίου άντλησης νερού σε 250.000 κ.μ/χρόνο για τις γεωτρήσεις 75.10, 75.20 και 75.48.

Το ΤΑΥ, τον Ιούλιο του 2020 ενημέρωσε, σχετικά, μεταξύ άλλων, τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ΓΑΑΠ, ότι η λήψη ή όχι δικαστικών μέτρων αφορά στην παράβαση από μέρους της Εταιρείας «Β», (ενοώντας την Εταιρεία «Α»), του σχετικού όρου της άδειας υδροληψίας, ο οποίος αφορά στο επιτρεπόμενο όριο άντλησης νερού που τέθηκε και η όποια αύξηση στη στάθμη του νερού δεν μπορεί να αποτελέσει στοιχείο για τη λήψη βιώσιμων αποφάσεων, όσον αφορά στο όριο άντλησης. Σημείωσε επίσης ότι η Εταιρεία όχι μόνο δε συμμορφώθηκε προς τις συστάσεις του ΤΑΥ, αλλά εξακολούθησε να υπερβαίνει το επιτρεπόμενο όριο άντλησης.

Τον Νοέμβριο του 2020 και τον Ιανουάριο του 2023 το ΤΑΥ ζήτησε και πάλι από τον Γενικό Εισαγγελέα την έκδοση κατηγορητηρίων εναντίον της Εταιρείας «Α» για υπεράντληση 65.956 κ.μ. και 39.838 κ.μ. νερού από τις υπό αναφορά γεωτρήσεις κατά τις περιόδους 10.1.2020 – 22.10.2020 και 10.1.2022 – 27.9.2022, αντίστοιχα.

Σχετικά διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

- ♦ Το ΤΑΥ έλαβε νομικά μέτρα εναντίον της Εταιρείας «Α» μόνο για την υπεράντληση που αφορούσε στις περιόδους από 10.1.2020 – 11.1.2021 και 11.1.2021 – 10.1.2022, παρά τις επαναλαμβανόμενες μη συμμορφώσεις της.
- ♦ Το ΤΑΥ δεν ζήτησε την καταχώριση κατηγορητηρίων που αφορούσαν στις υπεραντλήσεις της Εταιρείας «Β» από τις γεωτρήσεις με αρ. 75.39 και 75.47.

- ♦ Το ΤΑΥ δεν σημείωσε τις προηγούμενες σχετικές μη συμμορφώσεις της Εταιρείας «Α» στην ενημέρωση του Γενικού Εισαγγελέα τον Ιανουάριο 2023.
- ♦ Η Εταιρεία «Α» δεν προσκόμισε ετήσιο πρόγραμμα άρδευσης όπως σχετικά της ζητήθηκε τον Ιανουάριο του 2019 και Φεβρουάριο του 2020.
- ♦ Παρατηρήθηκε ασυνέπεια/σύγχυση στην αλληλογραφία που διεξάγεται μεταξύ του ΤΑΥ και των υπό αναφορά Εταιρειών, κυρίως για θέματα που αφορούν στην Εταιρεία «Α» και για τα οποία ανταποκρίνεται η Εταιρεία «Β».
- ♦ Το ΤΑΥ εξακολουθεί να μην λαμβάνει αποτελεσματικά μέτρα για τερματισμό των παρανομιών που διενεργούνται. Επισημάνθηκε ότι, το εδάφιο (δ) του άρθρου 111 του Ν.79(Ι)/2010 διαλαμβάνει ότι, κανένα πρόσωπο δεν επιτρέπεται να λάβει νερό από οποιαδήποτε γεώτρηση, πέραν της ποσότητας που αναγράφεται στην άδεια υδροληψίας αυτής. Επίσης το εδάφιο (5) του άρθρου 104, διαλαμβάνει ότι ο Διευθυντής του ΤΑΥ δύναται να ακυρώσει ή να τροποποιήσει οποιαδήποτε άδεια ή να ζητήσει την κατεδάφιση ή την καταστροφή του έργου υδροληψίας στο οποίο αφορά, λόγω σοβαρών ή επανειλημμένων παραβάσεων των όρων της.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

- ♦ Το ΤΑΥ να ζητήσει από τον Γενικό Εισαγγελέα την καταχώριση κατηγορητηρίων για όλα τα έτη κατά τα οποία οι προαναφερόμενες Εταιρείες παρανόμησαν όσον αφορά στις γεωτρήσεις με αρ. 75.10, 75.20, 75.48, 75.39 και 75.47. Επίσης στις σχετικές επιστολές του ΤΑΥ προς τη Νομική Υπηρεσία να γίνονται αναφορές σε όλες τις προηγούμενες μη συμμορφώσεις ή/και καταδίκες που βαραίνουν την Εταιρεία «Α».
- ♦ Δεδομένων των επαναλαμβανόμενων μη συμμορφώσεων της Εταιρείας «Α» και λαμβάνοντας υπόψη τις σημαντικές ποσότητες νερού που υπεραντλεί, το ΤΑΥ να εξετάσει τη λήψη αυστηρότερων και αποτελεσματικών μέτρων για τερματισμό των παρανομιών, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (5) του Άρθρου 104 του Νόμου.
- ♦ Το ΤΑΥ να περιλαμβάνει πρόσθετους όρους, που θεωρεί σημαντικούς, στις άδειες υδροληψίας ώστε, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, να λαμβάνει σχετικά μέτρα π.χ. τον καθορισμό επιπέδου ή ροής του νερού της πηγής κάτω από το οποίο δε θα επιτρέπεται οποιαδήποτε λήψη νερού, περιπτώσεις στις οποίες η άδεια θα ανακαλείται π.χ. υπεράντληση πέραν ενός ποσοστού στο επιτρεπόμενο όριο άντλησης). Σχετική είναι η προειδοποιητική επιστολή ημερ. 14.11.2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε σχέση με τη μη περιοδική επανεξέταση, μεταξύ άλλων, των αδειών υδροληψίας που εκδίδονται σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα.
- ♦ Την προώθηση Κανονισμών, στο πλαίσιο των προνοιών του άρθρου 132(2)(ια) του Ν.79(Ι)/2010, για τη ρύθμιση του θέματος υπεράντλησης σημαντικών ποσοτήτων νερού σε σχέση με την άδεια υδροληψίας π.χ. με την επιβολή κλιμακωτών προστίμων στις περιπτώσεις υπεράντλησης.

(iv) Αποφάσεις Δικαστηρίου.

Το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού, με αποφάσεις του ημερ. 26.4.2021 και 25.9.2023 επέβαλε πρόστιμα στην Εταιρεία «Α» ύψους €400 και €2.000, αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι στην απόφαση ημερ. 25.9.2023 καταγράφονται, μεταξύ άλλων οι ακόλουθες αναφορές:

- ♦ Η συνήγορος της Κατηγορούσας Αρχής ανέφερε ότι η Κατηγορούμενη Εταιρεία («Α») δεν βαρύνεται με οποιαδήποτε προηγούμενη καταδίκη.
- ♦ Η παραδοχή της Εταιρείας «Α», σε συνδυασμό με την πλήρη συμμόρφωσή της, δεικνύουν το έμπρακτο της μεταμέλειάς της, γεγονός τα οποία λήφθηκαν υπόψη ως μετριαστικοί παράγοντες.

Επισημάνθηκε ότι, όπως προαναφέρεται, κατά τη λήψη της δικαστικής απόφασης στις 25.9.2023, η Εταιρεία «Α» βαρυνόταν ήδη με παρόμοια καταδίκη ημερ. 26.4.2021, καθώς επίσης ότι κατά την ημερομηνία της απόφασης, συνέχιζε να υπεραντλεί ποσότητες νερού, γεγονότα τα οποία δεν λήφθηκαν υπόψη. Σημειώνεται ότι, τον Ιούνιο 2025, η Υπηρεσία μας ενημέρωσε σχετικά τον Γενικό Εισαγγελέα.

(v) Αιτήματα για αύξηση της επιτρεπόμενης αντλούμενης ποσότητας.

Το ΤΑΥ, τον Ιούλιο του 2020 ανέφερε στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ΓΑΑΠ, μεταξύ άλλων ότι, η Εταιρεία είχε επανειλημμένως ενημερωθεί ότι οι ποσότητες που μπορούν να αντληθούν από τον συγκεκριμένο υδροφορέα είναι περιορισμένες και είχε γίνει σύσταση για εξεύρεση άλλων περιοχών, που δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα λειψυδρίας, για επέκταση των δραστηριοτήτων της καθώς και ότι τα αποτελέσματα της υδρογεωλογικής μελέτης καταδείκνυαν ότι η αειφορία του υδροφορέα επιτρέπει μέγιστο επιτρεπόμενο όριο άντλησης 100.000 κ.μ νερού ετησίως. Σημείωσε ωστόσο ότι, αν η Εταιρεία το επιθυμεί, θα πρέπει να εκπονήσει νέα εμπεριστατωμένη μελέτη από αρμόδιο μελετητή που να αποδείξει ότι έχει αυξηθεί το μέγιστο επιτρεπόμενο όριο άντλησης στην περιοχή.

Η Διευθύντρια του ΤΑΥ, σε επιστολή της ημερ. 13.11.2020 προς την εταιρεία «Β», αναφέρθηκε σε σχετική συνάντηση ημερ. 22.7.2020 στην οποία παρίστατο και η Εταιρεία, και σημείωσε ότι, παρόλο που η Εταιρεία «Β» ενημερώθηκε για την υπό αναφορά προϋπόθεση, κατέθεσε, την ίδια μέρα, αίτηση για αύξηση του εγκεκριμένου ορίου άντλησης των γεωτρήσεων της Εταιρείας «Α» σε 250.000 κ.μ/ετησίως, χωρίς να καταθέσει οποιαδήποτε νέα υδρολογική μελέτη, οπότε η αίτησή της δεν εξετάστηκε.

Τον Ιανουάριο 2021 η Εταιρεία «Α» υπέβαλε εκ νέου αιτήσεις για αύξηση του εγκεκριμένου ορίου άντλησης σε 250.000 κ.μ./χρόνο από τις γεωτρήσεις με αρ. 75.10, 75.20, 75.48, τις οποίες η Διευθύντρια του ΤΑΥ, με επιστολή της ημερ. 23.9.2021 (προς την Εταιρεία «Β»), απέρριψε πληροφορώντας την ότι, σύμφωνα με τις μετρήσεις στάθμης υπόγειου νερού που διενεργήθηκαν κατά το υπό αναφορά έτος στην περιοχή, σε αριθμό γεωτρήσεων, περιλαμβανομένων και των υπό αναφορά γεωτρήσεων, διαπιστώθηκε σταδιακά σημαντική πτώση της στάθμης του νερού, που έφθανε μέχρι τα 20 μέτρα, περίπου, με αποτέλεσμα οι ποσότητες των αποθεμάτων νερού να μειώνονται συνεχώς στο υδροφόρο στρώμα. Ως εκ τούτου επισήμανε ότι οποιαδήποτε νέα αύξηση της επιτρεπόμενης

αντλούμενης ποσότητας δεν μπορούσε να εγκριθεί, αφού θα επιφέρει περαιτέρω μείωση των υφιστάμενων αποθεμάτων υποβαθμίζοντας περαιτέρω την ήδη κακή ποσοτική υδατική κατάσταση των υπόγειων νερών.

Στη συνέχεια, η Εταιρεία «Β», με επιστολή της ημερ. 12.6.2023 προς τον ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι παρόλες τις προσπάθειές της για αύξηση της ποσότητας άντλησης νερού από τις αδειούχες γεωτρήσεις, αυτό δεν κατέστη δυνατό, με αποτέλεσμα το ΤΑΥ να λαμβάνει και πάλι νομικά μέτρα εναντίον της για υπεράντληση 39.838 κ.μ. νερού για το έτος 2022. Σημείωσε επίσης ότι η Εταιρεία συνεργάστηκε πλήρως με το ΤΑΥ, πλήρωσε με δικά της έξοδα υδρογεωλόγο και ολοκλήρωσε μελέτη που αναμφίβολα υπέδειξε τη βιωσιμότητα των γεωτρήσεων σε αναπλήρωση του νερού που αντλεί. Στην εν λόγω επιστολή η Εταιρεία ζήτησε από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ΓΑΑΠ να αναλάβει πρωτοβουλία και να δώσει λύση στο πρόβλημα.

Σχετικά αναφέρθηκαν τα πιο κάτω:

- ♦ Το εδάφιο (2) του άρθρου 102 του Ν.79(Ι)/2010 διαλαμβάνει ότι ο κάτοχος άδειας έργου υδροληψίας ή άδειας υδροληψίας δύναται να υποβάλει αίτηση στο Διευθυντή ΤΑΥ για την τροποποίησή της και σε τέτοια περίπτωση εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 86, 87, 88 και 91, με τις ανάλογες προσαρμογές.
- ♦ Σύμφωνα με την Πολιτική Αδειοδότησης Έργων Υδροληψίας (ΑΕΥ) σε υδροφορείς υπεραντλούμενους ή βρισκόμενους σε κίνδυνο, η οποία όπως πληροφορηθήκαμε από τον Προϊστάμενο της Υπηρεσία Αδειοδότησης και Ελέγχου Υδροληψιών εφαρμόζεται στον υδροφορέα CY-19 Τρόοδους, εντός του οποίου βρίσκονται οι γεωτρήσεις της εταιρείας, άδειες ανόρυξης γεώτρησης για επαγγελματική χρήση (εξαιρείται η πώληση νερού) παραχωρείται μόνο υπό τις, μεταξύ άλλων, πιο κάτω προϋποθέσεις:
 - (i) Θα πρέπει με την αίτηση για ΑΕΥ να υποβληθεί το Έντυπο με αρ.7 που αφορά σε Εκτίμηση Επιπτώσεων στο Περιβάλλον σε τέσσερα αντίγραφα.
 - (ii) Δεν γίνεται υπερβολική άντληση νερού στην ίδια περιοχή από τον ίδιο αιτητή. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και η συνολική ποσότητα χρήσης νερού από τον ίδιο αιτητή γενικά, ώστε η άντληση να παραμένει σε λογικό πλαίσιο και όχι για απλή αύξηση παραγωγής με παράλληλη επιδείνωση του υδροφορέα.

Σύμφωνα με το Σχέδιο Ανάκαμψης Υπεραντλούμενων Υδροφορέων, σε υδροφορείς που είναι υπεραντλούμενοι στα σημεία εντός της ακτίνας ανάκαμψης των γεωτρήσεων του δικτύου παρακολούθησης και παρουσιάζουν έντονα αρνητικό ισοζύγιο, δεν θα παραχωρούνται νέες άδειες ανόρυξης ή αύξησης της αντλούμενης ποσότητας για καμιά αίτηση, έστω και αν αυτή τηρεί τα κριτήρια που αναφέρονται στην υπό αναφορά πολιτική.

- ♦ Σύμφωνα με την παράγραφο 10(ιε) και 13(α) του Δεύτερου Παραρτήματος του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα (Τροποποίηση Παραρτημάτων)

Διάταγμα (Κ.Δ.Π 68/2023), για έργα άντλησης υπόγειων νερών, με ετήσιο επιτρεπόμενο όριο άντλησης μεταξύ 10.000 - 250.000 κ.μ/χρόνο, που γίνονται για εμπορικούς σκοπούς και οποιαδήποτε τροποποίηση ή επέκτασή τους ενδέχεται να έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, υποβάλλονται πληροφορίες για αιτιολογημένη διαπίστωση. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την παράγραφο 11 του Πρώτου Παραρτήματος και 13 του Δεύτερου Παραρτήματος, έργα άντλησης υπόγειων νερών, που αφορούν σε όγκο αντλούμενου νερού ίσο ή μεγαλύτερο των 250.000 κ.μ/χρόνο, για οποιαδήποτε τροποποίηση ή επέκταση τους απαιτείται η ετοιμασία Μελέτης Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον.

- ♦ Σύμφωνα με σχετική πληροφόρηση αναρτημένης στην ιστοσελίδα του ΤΑΥ, σε περίπτωση χρήσης υπόγειου νερού για επαγγελματικούς/εμπορικούς σκοπούς, οι αιτητές, προτού προχωρήσουν στην υποβολή της αίτησης για ΑΕΥ, οφείλουν να συμπληρώσουν το Έντυπο 7 που αφορά στην Εκτίμηση Επιπτώσεων στο Περιβάλλον.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, η Εταιρεία «Α» δεν πληροί τις προϋποθέσεις της υπό αναφορά Πολιτικής. Σημειώνεται ότι κατά την περίοδο 2020 – 2024 το ΤΑΥ απέρριψε αιτήματα άλλων αρδευτών στην περιοχή Μοναγρούλλι, εφαρμόζοντας την υπό αναφορά Πολιτική. Συνεπώς, ενδεχόμενη έγκριση του αιτήματος της Εταιρείας για αύξηση του εγκεκριμένου ορίου άντλησης θα συνιστούσε και άνιση μεταχείριση των αρδευτών.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

- ♦ Το ΤΑΥ να μην προβαίνει σε εξέταση αιτήσεων οι οποίες δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της σχετικής νομοθεσίας και των καθορισμένων πολιτικών.
- ♦ Για την οποιαδήποτε επανεξέταση αιτήματος της Εταιρείας «Α», το ΤΑΥ να ζητήσει την υποβολή των όσων προνοεί ο περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμος (Ν.127(Ι)/2018), δεδομένου ότι η εταιρεία ζητά σημαντική τροποποίηση των όρων των αδειών έργου υδροληψίας.

(vi) Τιμολόγηση του νερού που αντλείται από τις γεωτρήσεις.

- ♦ Η ποσότητα του νερού που αντλήθηκε από τις γεωτρήσεις των υπό αναφορά Εταιρειών δεν τιμολογήθηκε από το ΕΓ Λεμεσού. Σημειώνεται ότι αυτό ισχύει και για νερό που αντλείται από αριθμό γεωτρήσεων άλλων καταναλωτών.
- ♦ Διαπιστώθηκε ότι, στη βάση δεδομένων όπου καταγράφονται οι ενδείξεις των υδρομετρητών που αφορούν, μεταξύ άλλων, και στις γεωτρήσεις των υπό αναφορά Εταιρειών, δεν υπολογίζεται η κατανάλωση για περιόδους κατά τις οποίες οι μετρητές ήταν χαλασμένοι, (π.χ. στη βάση της αντίστοιχης προηγούμενων περιόδων, του ρυθμού άντλησης κ.λ.π.).
- ♦ Οι περί της Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων (Δικαιώματα, Τέλη άλλα Χρηματικά Ανταλλάγματα) Κανονισμοί (Κ.Δ.Π 48/2017) δεν προνοούν την εφαρμογή τελών υπεράντλησης από γεωτρήσεις,

ωστόσο προνοούν την εφαρμογή τελών υπερκατανάλωσης στις περιπτώσεις λήψης νερού από ΚΥΕ, γεγονός που δημιουργεί άνιση μεταχείριση στους καταναλωτές.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

- ♦ Το ΤΑΥ να προχωρήσει στην τιμολόγηση του νερού που αντλείται από όλες τις αδειοδοτημένες γεωτρήσεις των Εταιρειών, βάσει των Κ.Δ.Π 48/2017, για όλα τα σχετικά έτη. Στο πλαίσιο αυτό, να υπολογίσει την κατανάλωση και για τις περιόδους κατά τις οποίες ήταν εκτός λειτουργίας οι μετρητές.
- ♦ Να εξετάσει την προώθηση τροποποίησης των ΚΔΠ 48/2017 ώστε να προνοούν την επιβολή τελών υπεράντλησης.

(vii) **Τηλεμετρητές.** Διαπιστώθηκε ότι εκκρεμεί ακόμη η τοποθέτηση τηλεμετρητών στις γεωτρήσεις των υπό αναφορά Εταιρειών.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΑΥ να εγκαταστήσει τηλεμετρητές σε όλους τους καταναλωτές με βάση ανάλυση κινδύνου (π.χ. μεγάλους καταναλωτές, καταναλωτές με ιστορικό μη συμμόρφωσης).

(viii) Πολιτική για Αδειοδότηση Έργων Υδροληψίας και Υδροληψίας.

Διαπιστώθηκε ότι η υπό αναφορά Πολιτική του ΤΑΥ δεν είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Για σκοπούς διαφάνειας το ΤΑΥ να εξετάσει το ενδεχόμενο ανάρτησης της ισχύουσας πολιτικής στην ιστοσελίδα του.

β. Άρδευση των φυτειών των Εταιρειών «Α» και «Β» στην περιοχή Κόρνου και Δελίκηπου από το φράγμα Λευκάρων.

- (i) **Γενικά.** Όπως αναφέρθηκε στην Ειδική Έκθεση της Υπηρεσίας μας με αρ. ΤΑΥ/01/2020, το ΤΑΥ, στις 9.3.2012, σε συνέχεια θετικής αντιμετώπισης αιτήματος της Εταιρείας «Β» από τον Υπουργό ΓΑΑΠ, ενέκρινε τη μεταφορά μέχρι 200.000 κ.μ. νερού ετησίως, ανάλογα με τις διαθέσιμες ποσότητες νερού στο φράγμα Λευκάρων, σε δεξαμενές της για την άρδευση των φυτειών της στον Κόρνο, παρόλο που αυτές βρίσκονται εκτός της αρδευτικής περιοχής που καλύπτει το υπό αναφορά φράγμα. Επισημάνθηκε ότι το γεγονός αυτό επηρεάζει τις διαθέσιμες ποσότητες νερού για την άρδευση τεμαχίων άλλων γεωργών εντός του ΚΥΕ Λευκάρων. Επιπρόσθετα, το ΤΑΥ, αφού διαπίστωσε στις 9.8.2016 ότι η Εταιρεία μετέφερε νερό για άρδευση των φυτειών αγροκτήματος που διαχειρίζεται στον Δελίκηπο, επίσης εκτός της αρδευτικής περιοχής (μέσω παράνομης σύνδεσης λαστίχου στον αγωγό που χρησιμοποιούσε για την υπό αναφορά μεταφορά στον Κόρνο), αποφάσισε στις 4.7.2017, κατόπιν οδηγιών του Υπουργού ΓΑΑΠ, την παραχώρηση σχετικής έγκρισης στην Εταιρεία «Β», με μέγιστη συνολική επιτρεπόμενη ετήσια ποσότητα άντλησης νερού μέχρι 8.000 κ.μ./χρόνο (μέσω υφιστάμενων γεωτρήσεων και της εκτροπής από το φράγμα Λευκάρων), η οποία θα περιλαμβάνεται στη μέγιστη εγκεκριμένη ποσότητα νερού των 200.000 κ.μ./χρόνο που δικαιούται να αιτηθεί η Εταιρεία «Β» από το φράγμα Λευκάρων.

Σχετικά αναφέρθηκε ότι, για την κατανομή νερού στα ΚΥΕ, το ΤΑΥ ετοιμάζει ετησίως σενάριο παροχής νερού, με βάση τις διαθέσιμες ποσότητες νερού, καθώς και τις ανάγκες άρδευσης και ύδρευσης, το οποίο εγκρίνεται από τη Συμβουλευτική Επιτροπή Διαχείρισης Υδάτων και ακολούθως από το ΥΣ. Για την διαπίστωση των ετήσιων αναγκών άρδευσης, όλοι οι γεωργοί που εξυπηρετούνται από τα ΚΥΕ, συμπεριλαμβανομένης και της Εταιρείας, υποβάλλουν στην αρχή κάθε χρόνου αίτηση στο ΤΑΥ για παροχή νερού, αναφέροντας, μεταξύ άλλων, την έκταση και το είδος των φυτειών που προτίθεται να καλλιεργήσουν. Ακολούθως, κατανέμεται σε όλους τους γεωργούς η ανάλογη ποσότητα νερού, με βάση το εγκεκριμένο σενάριο και την έκταση και είδος των φυτειών που δήλωσαν ότι προτίθενται να καλλιεργήσουν. Όπως πληροφορηθήκαμε από τον ΕΜ Λάρνακας του ΤΑΥ, τα σενάρια προβλέπουν την παροχή των ίδιων ποσοτήτων νερού ανά είδος φυτείας για όλα τα ΚΥΕ της Λάρνακας και οι γεωργοί λαμβάνουν έγκριση για την άρδευση όλων των εκτάσεων και το είδος των φυτειών που αιτούνται.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται στοιχεία που λάβαμε από το ΤΑΥ σε σχέση με τις ποσότητες νερού άρδευσης από το φράγμα Λευκάρων που εγκρίθηκαν προς την υπό αναφορά Εταιρεία, σε σύγκριση με αυτές που τελικά καταναλώθηκαν, κατά τα έτη 2018-2023:

Πίνακας 4: Εγκεκριμένες και πραγματικές αντλήσεις.

Έτος	Κατανάλωση από όλους τους αρδευτές στο ΚΥΕ Λευκάρων* (κ.μ./χρόνο)	Εγκεκριμένη ποσότητα βάσει των ετήσιων αιτήσεων της Εταιρείας (κ.μ./χρόνο)	Κατανάλωση Εταιρείας/ Έτος (κ.μ./χρόνο)	Υπερκατανάλωση (κ.μ./χρόνο)	Κατανάλωση Υπόλοιπων αρδευτών ΚΥΕ %	Κατανάλωση Εταιρειών «Α» & «Β»/ Συνολική ΚΥΕ %
2018	121.160	28.464	34.910	6.446	86.250	28,8
2019	128.780	46.960	50.320	3.360	78.460	39,1
2020	153.960	43.050	43.050	0	110.910	28,0
2021	180.020	41.165	73.030	31.865	106.990	40,6
2022	195.560	48.550	61.270	12.720	134.290	31,3
2023	169.790	60.428	50.480	Δ/Ε	119.310	29,7

* Αρδευτικό Έργο Βασιλικού Πεντάσχοινου.

Σχετικά διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- ♦ Το ΤΑΥ δεν προέβη σε επαναξιολόγηση της μέγιστης ετήσιας ποσότητας νερού που ενέκρινε κατ' εξαίρεση στην Εταιρεία «Β» το 2012 για μεταφορά νερού από το υπό αναφορά φράγμα, με βάση τα υφιστάμενα της δεδομένα. Παρότι η ποσότητα που η Εταιρεία αιτείται και εγκρίνεται ετησίως είναι, προς το παρόν, σημαντικά χαμηλότερη, επισύρουμε την προσοχή στο ότι η υπό αναφορά έγκριση προς την Εταιρεία, δημιουργεί τον κίνδυνο περαιτέρω επέκτασης των δραστηριοτήτων της εκτός της αρδευτικής περιοχής και συνεπώς αύξηση των ποσοτήτων νερού που καταναλώνει. Σημειώθηκε ότι η κατανάλωση των προαναφερόμενων Εταιρειών κατά τα έτη 2018-2023, αντιπροσωπεύει το 28% μέχρι 41% της συνολικής ποσότητας νερού που καταναλώθηκε από το ΚΥΕ Λευκάρων. Επιπλέον η μέγιστη εγκεκριμένη ποσότητα προς την

Εταιρεία «Β» (200.000 κ.μ/χρόνο) είναι μεγαλύτερη ακόμα και από την υφιστάμενη συνολική ετήσια καταναλωθείσα ποσότητα ολόκληρου του ΚΥΕ Λευκάρων (περιλαμβανομένου και των καταναλώσεων των προαναφερόμενων Εταιρειών).

- ♦ Η παραχώρηση νερού εκτός αρδευτικής περιοχής αποτελεί πρόσθετο πλεονέκτημα για την Εταιρεία, αφού το ύψος του ενοικίου γεωργικής γης εκτός αρδευτικών περιοχών είναι χαμηλότερο σε σύγκριση με αυτό εντός των αρδευτικών περιοχών, γεγονός που δημιουργεί άνιση μεταχείριση σε σύγκριση με τους γεωργούς εντός αρδευτικής περιοχής.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Επαναλήφθηκε η προηγούμενη σύστασή μας όπως το ΤΑΥ προωθήσει ενέργειες για εξακρίβωση των πραγματικών αναγκών της Εταιρείας «Β» σε νερό, για άρδευση των φυτειών που κατ' εξαίρεση εγκρίθηκε το 2012 στον Κόρνο και αφού λάβει υπόψη, τόσο την υδατική κατάσταση του φράγματος, όσο και τα υπόλοιπα αιτήματα ενδιαφερόμενων γεωργών για εξασφάλιση νερού από το φράγμα Λευκάρων, να επαναξιολόγηση τη μέγιστη ετήσια ποσότητα νερού που δύναται να αιτηθεί η Εταιρεία.

(ii) **Εγκεκριμένη ποσότητα νερού άρδευσης για το έτος 2023.** Η Εταιρεία «Β» υπέβαλε, στις 23.2.2023, αίτηση για άρδευση φυτειών, από το ΚΥΕ Λευκάρων, που βρίσκονται στον Κόρνο και Δελίκηπο, συνολικής έκτασης 380 δεκαρίων (εκ των οποίων 290 δεκάρια αφορούσε σε εποχιακές φυτείες), η οποία εγκρίθηκε από τον ΕΜ Λάρνακας στις 5.7.2023. Στην αίτηση της Εταιρείας «Β» περιλαμβάνονται τεμάχια που διαχειρίζεται τόσο η Εταιρεία «Α» όσο και η Εταιρεία «Β» καθώς επίσης τα φυσικά πρόσωπα «Α» και «Β» που φαίνεται ότι σχετίζονται με τις προαναφερόμενες Εταιρείες. Το σχετικό αποδεικτικό στοιχείο που έλαβε το ΕΓ Λάρνακας, για τις εκταρικές επιδοτήσεις που έλαβε η Εταιρεία «Β» από τον ΚΟΑΠ για το έτος 2023 αφορούσε σε αίτηση του φυσικού προσώπου «Α». Η σχετική αίτηση υποβλήθηκε στον ΚΟΑΠ στις 10.4.2023 και αφορούσε σε φυτείες συνολικής έκτασης 56 δεκαρίων. Σε σχετικό ερώτημά μας, ο ΕΜ Λάρνακας μάς ανέφερε ότι η Εταιρεία «Β», κατά την υποβολή της αίτησης για άρδευση των φυτειών της, δεν είχε προσκομίσει την αίτηση εκταρικών επιδοτήσεων που υπέβαλε στον ΚΟΑΠ, επισημαίνοντας ότι αυτό δεν αποτελεί προϋπόθεση για το ΤΑΥ. Σημείωσε επίσης ότι απαραίτητα έγγραφα στη δήλωση των εκτάσεων άρδευσης αποτελούν οι σχετικοί τίτλοι ιδιοκτησίας ή ενοικιαστήρια έγγραφα. Ως εκ τούτου το ΤΑΥ προχώρησε στην έγκριση της αίτησης της Εταιρείας «Β» με βάση τα τεμάχια που δηλώθηκαν και για τα οποία παρουσιάστηκαν τίτλοι ιδιοκτησίας ή ενοικιαστήρια έγγραφα.

Πληροφορηθήκαμε επίσης ότι, το ΕΓ Λάρνακας διενήργησε έλεγχο στις φυτείες και διαπίστωσε ότι η Εταιρεία «Β» δεν καλλιέργησε όλες τις εποχιακές φυτείες που δήλωσε στην αίτησή της, με αποτέλεσμα να μην προκύψει υπερκατανάλωση κατά το 2023. Στις περιπτώσεις αυτές το ΤΑΥ δεν προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια για να διαπιστωθεί ο λόγος που ο αιτητής δεν καλλιέργησε όλα τα τεμάχια που δήλωσε, αφού δεν είχε ξεπεράσει τις εγκεκριμένες ποσότητες νερού, πρακτική που εφαρμόζεται για όλους τους καταναλωτές.

Στο πλαίσιο του ελέγχου, τον Μάρτιο 2024 λήφθηκαν από τον ΚΟΑΠ στοιχεία που αφορούσαν στις επιλέξιμες καλλιέργειες των Εταιρειών «Α» και «Β» στις περιοχές Κόρνου και Δελίκηπου, που

επιδοτήθηκαν από τον Οργανισμό και αφορούν σε τεμάχια που βρίσκονται στην αίτηση της Εταιρείας «Β»:

Πίνακα 5: Αιτούμενες καλλιέργειες Εταιρειών.

Έτος/περιοχή	Εταιρεία «Α» έκταση δεκάρια	Εταιρεία «Β» έκταση δεκάρια	Συνολική έκταση δεκάρια
2020/Κόρνος και Δελίκηπος	19,3	34,9	54,2
2021/Κόρνος και Δελίκηπος	28,6	29,7	58,3
2022/Κόρνος και Δελίκηπος	29,8	30,2	60,00
2023/Κόρνος και Δελίκηπος	33,4	29,8	63,2

Σχετικά παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- ♦ Παραχωρήθηκε έγκριση στην Εταιρεία «Β» για ποσότητα νερού άρδευσης που αφορούσε σε πολύ μεγαλύτερη έκταση φυτειών από αυτές που πραγματικά καλλιεργεί. Το γεγονός αυτό αποτελεί καταστρατήγηση του πνεύματος του σεναρίου που εγκρίνεται από τη Συμβουλευτική Επιτροπή Διαχείρισης Υδάτων και αφορά στην παραχώρηση των ίδιων ποσοτήτων νερού, ανά είδος φυτείας, προς όλους τους καταναλωτές των ΚΥΕ της Λάρνακας. Εάν η παραχώρηση νερού βασιζόταν στις πραγματικές εκτάσεις που καλλιεργεί η Εταιρεία, ενδεχομένως να προέκυπτε υπερκατανάλωση, που θα οδηγούσε στην επιβολή αυξημένων τελών.
- ♦ Παρόλο που το ΤΑΥ διαπίστωσε τα πιο πάνω, δεν έλαβε οποιαδήποτε μέτρα, πρακτική την οποία, όπως μας πληροφόρησε, εφαρμόζει για όλους τους αιτητές.
- ♦ Στην υπό αναφορά αίτηση που υπέβαλε η Εταιρεία «Β» για άρδευση των φυτειών της:
 - Περιλαμβάνονται δύο τεμάχια (τεμ. 265, 266 Φ/Σχ. 39/62) για τα οποία η Εταιρεία, βάσει των αιτήσεων εκταρικών επιδοτήσεων της προς τον ΚΟΑΠ για τα έτη 2020 – 2023, δεν αιτήθηκε εκταρικές επιδοτήσεις. Ως εκ τούτου ενδέχεται να μην τα καλλιεργήσει.
 - Περιλαμβάνονται τρία τεμάχια (τεμ. 133 Φ/Σχ. 49/14, 181 Φ/Σχ. 49/06 και 14, 86 Φ/Σχ. 49/06) τα οποία, σύμφωνα με στοιχεία που λάβαμε από τον ΚΟΑΠ, δεν περιλαμβάνονται στις αιτήσεις των Εταιρειών «Α» και «Β» για το έτος 2023 για εκταρικές επιδοτήσεις. Διαπιστώθηκε ότι δύο από αυτά περιλαμβάνονται στις αιτήσεις εκταρικών επιδοτήσεων, φυσικού προσώπου «Α» για τα έτη 2021 και ένα στην αντίστοιχη αίτηση φυσικού προσώπου «Β» για τα έτη 2021 και 2022.

Ζητήθηκε από το ΤΑΥ να μας ενημερώσει για τους λόγους που παραχωρείται νερό στα υπό αναφορά τεμάχια που, σύμφωνα με στοιχεία του ΚΟΑΠ, το 2023 διαχειρίζονταν τα πιο πάνω φυσικά πρόσωπα, χωρίς ωστόσο να λάβουμε σχετική ενημέρωση.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

- ♦ Στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνει ότι οι αιτητές δεν καλλιεργούν τις εκτάσεις και το είδος των φυτειών, στη βάση των οποίων δόθηκε έγκριση για συγκεκριμένες ποσότητες νερού, το ΤΑΥ, ως

ελάχιστο μέτρο, να προβαίνει σε αναθεώρηση των εγκεκριμένων ειδών και εκτάσεων φυτειών, ώστε το νερό που παραχωρείται να βασίζεται στις πραγματικές ανάγκες τους. Στο πλαίσιο αυτό να προβαίνει σε διασταύρωση των στοιχείων που τηρεί ο ΚΟΑΠ για εκταρικές επιδοτήσεις. Για σκοπούς ομοιόμορφου χειρισμού τέτοιων περιπτώσεων, το ΤΑΥ να θεσμοθετήσει την εφαρμογή σχετικής πολιτικής.

- ♦ Το ΤΑΥ να προβεί σε σύγκριση των ειδών και εκτάσεων φυτειών που δήλωσε η Εταιρεία «Β» για τα έτη 2020 – 2023 με τις αιτήσεις της για εκταρικές επιδοτήσεις από τον ΚΟΑΠ, να διερευνήσει τις οποιεσδήποτε διαφορές προκύπτουν και να προβεί στις κατάλληλες ενέργειες, όπως αναπροσαρμογή των εγκεκριμένων ποσοτήτων νερού και χρεώσεις με τέλος υπερκατανάλωσης όπου εφαρμόζεται.

γ. Σε ερώτημα της Υπηρεσίας μας κατά πόσο το ΤΑΥ διερεύνησε το ενδεχόμενο χρήσης του νερού για άρδευση φυτειών της Εταιρείας «Β» σε άλλα τεμάχια, πέρα από εκείνα που αναφέρονται στις άδειες υδροληψίας, πληροφορηθήκαμε ότι καταγράφει τις ενδείξεις των υδρομετρητών στα αδειοδοτημένα τεμάχια, αλλά δεν μπορεί να διενεργεί εξονυχιστικούς ελέγχους για εύρεση ενδεχόμενης καμουφλαρισμένης παράνομης γεώτρησης ή άλλων τεμαχίων που δεν αναφέρονται στις άδειες.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Δεδομένου των επαναλαμβανόμενων μη συμμορφώσεων των υπό αναφορά Εταιρειών, το ΤΑΥ διερευνήσει τα πιο πάνω, χρησιμοποιώντας διαθέσιμη πληροφόρηση από άλλα Τμήματα, όπως για παράδειγμα στοιχεία του ΚΟΑΠ.

3.8 Θέμα: Καταγραφή των ενδείξεων των μετρητών των γεωτρήσεων.

Από επισκόπηση της βάσης δεδομένων που τηρείται στο ΤΑΥ για την περιοχή Μοναγρουλίου, διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις όπου δεν υπήρχαν καταγεγραμμένες οι ενδείξεις των υδρομετρητών των γεωτρήσεων.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΑΥ να καταγράφει σε όλες τις περιπτώσεις τις ενδείξεις των υδρομετρητών των γεωτρήσεων και να προχωρήσει στην τιμολόγηση της αντλούμενης ποσότητας νερού.

Δεδομένων των διαπιστώσεων που καταγράφονται πιο πάνω, επαναλήφθηκε η σύστασή μας, όπως το ΤΑΥ ετοιμάσει πρόγραμμα επιθεωρήσεων που να αφορά σε όλα τα έργα υδροληψίας, βάσει ανάλυσης κινδύνου, με στόχο τη διενέργεια στοχευμένων ελέγχων και έγκαιρου εντοπισμού περιπτώσεων παρανομίας ή/και μη τήρησης των όρων των αδειών υδροληψίας (π.χ. υπέρβασης των ανώτατων ορίων άντλησης νερού, παράνομης μεταφοράς νερού, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν σε σημαντικό βαθμό την κατάσταση των υπόγειων υδροφορέων).

3.9 Θέμα: Διερεύνηση καταγγελιών που αφορούν στην παροχή νερού σε σφαγείο και σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

Από παρακολούθηση των εξελίξεων των θεμάτων που επισημάνθηκαν στην Ειδική Έκθεση της Υπηρεσίας μας αρ. ΤΑΥ/01/2021 και του βαθμού συμμόρφωσης του ΤΑΥ με τις σχετικές συστάσεις της Υπηρεσίας μας, που αφορούσαν στην παροχή νερού από το ΚΥΕ/Αρδευτικό Έργο Ξυλιάτου διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

α. Μη ορθή συμπλήρωση της «Αίτησης για παροχή νερού από το ΚΥΕ/Αρδευτικό Έργο Ξυλιάτου.

- (i) Παρατηρήθηκε και πάλι ότι οι εγκρίσεις για προμήθεια νερού προς την Εταιρεία «Γ» παραχωρούνταν εκ των υστέρων. Σε μια περίπτωση, που αφορούσε στο έτος 2022, η έγκριση δόθηκε τον Νοέμβριο του 2022, δηλαδή σχεδόν κατά την εκπνοή του και εφόσον είχε προηγηθεί η παραχώρηση του νερού. Η έγκριση είναι ορθό να παρέχεται έγκαιρα για σκοπούς ορθού προγραμματισμού και κατανομής των διαθέσιμων υδάτινων πόρων. Το θέμα είναι σημαντικό και για σκοπούς ορθής τιμολόγησης του αιτητή, αφού στο ΣΤΝ καταχωρίζεται η εγκεκριμένη ποσότητα που παραχωρείται στον αιτητή και, σε περίπτωση που την υπερβεί, χρεώνεται με τέλη υπερκατανάλωσης.

Στον πίνακα πιο κάτω παρουσιάζονται οι ημερομηνίες των αιτήσεων και εγκρίσεων της Εταιρείας «Γ» κατά την περίοδο 2017 - 2023.

Πίνακας 6: Ημερομηνίες υποβολής Αιτήσεων και Εγκρίσεων.

Έτος	Αιτούμενη Ποσότητα νερού	Ημερομηνία υποβολής αίτησης	Ημερομηνία έγκρισης αίτησης
2017	30.000 κ.μ.	7.12.2016	Απρίλιος 2017*
2018	30.000 κ.μ.	20.3.2018	31.5.2018
2019	30.000 κ.μ.	21.2.2019	4.6.2019
2020	30.000 κ.μ.	12.2.2020	16.4.2020
2021	60.000 κ.μ.	**	7.6.2021
2022	60.000 κ.μ.	22.1.2022	2.11.2022
2023	60.000 κ.μ.	25.1.2023	29.6.2023

* στην αίτηση δεν αναγράφεται η ημέρα Απριλίου 2017.

** στην αίτηση δεν αναγράφεται η ημερομηνία.

- (ii) Εντοπίστηκαν κενά και παραλείψεις σε αρκετά πεδία των εντύπων (π.χ. δεν συμπληρώνονταν τα τεμάχια που αφορά η άρδευση, οι ποσότητες νερού, οι γεωτρήσεις που χρησιμοποιούνται, οι ημερομηνίες υποβολής/έγκρισης κ.λπ.).

β. Κατανάλωση ποσότητας νερού από το ΚΥΕ/Αρδευτικό Έργο Ξυλιάτου.

Εξετάστηκε η κατανάλωση νερού από την πιο πάνω Εταιρεία κατά την περίοδο 2020 – 2023, από το εν λόγω ΚΥΕ, με βάση τις σχετικές εγκρίσεις που της δόθηκαν και διαπιστώθηκε, μεταξύ άλλων, ότι κατά το έτος 2020 κατανάλωσε ποσότητα νερού, πέραν του διπλάσιου της εγκριθείσας ποσότητας. Στον πίνακα πιο κάτω παρουσιάζονται οι υπερβάσεις της υπό αναφορά περιόδου, σύμφωνα με στοιχεία που υποβλήθηκαν από το ΤΑΥ.

Πίνακας 7: Ετήσια κατανάλωση κατά την περίοδο 2020 - 2023.

Έτος	Εγκεκριμένη ποσότητα νερού	Ετήσια κατανάλωση νερού	Υπέρβαση	
	κ.μ.	κ.μ.	κ.μ.	Ποσοστό
2020	30.000	74.698	44.698	149%
2021	60.000	92.241	32.241	54%
2022	60.000	76.984	16.984	28%
2023	60.000	48.519	Καμία υπέρβαση	

Με βάση τον Κανονισμό 7 της ΚΔΠ 48/2017, σε περίπτωση κατανάλωσης ποσότητας φρέσκου ή ανακυκλωμένου νερού άρδευσης από ΚΥΕ πέραν της ετήσιας ποσότητας που εγκρίνεται από τον Διευθυντή ή την Επιτροπή του ΚΥΕ ισχύει, για την επιπλέον ποσότητα, η οποία θεωρείται ως ποσότητα υπερκατανάλωσης, ειδικό τέλος, το οποίο σύμφωνα με τους Κανονισμούς ανέρχεται, στην περίπτωση της υπό αναφορά Εταιρείας, στο διπλάσιο του κανονικού.

Κατά τον έλεγχο λήφθηκαν τα τιμολόγια που εκδόθηκαν στην Εταιρεία «Γ» από το ΤΑΥ κατά την περίοδο 2020 – 2023 και από την επισκόπησή τους διαπιστώθηκε ότι, σε συγκεκριμένα τιμολόγια, στο πεδίο όπου αναφέρεται η εγκεκριμένη ποσότητα που παραχωρείται στον αιτητή για το κατά περίπτωση τρέχον έτος, είτε αναγραφόταν ποσότητα «0» επειδή δεν είχε ακόμη δοθεί σχετική έγκριση από το ΤΑΥ, είτε αναγραφόταν ποσότητα μεγαλύτερη από την εγκεκριμένη, με αποτέλεσμα να μην υπολογίζεται υπερκατανάλωση και να μην χρεώνονται τέλη υπερκατανάλωσης στην Εταιρεία «Γ». Με βάση στοιχεία του ΤΑΥ, όσον αφορά στο έτος 2021 η ποσότητα που αναγραφόταν στο τιμολόγιο ήταν μεγαλύτερη της εγκεκριμένης, αφού δόθηκε σχετική έγκριση από το ΤΑΥ μετά από αίτημα της Εταιρείας όπως σχετικά παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 8: Εγκεκριμένες ποσότητες και κατανάλωση.

Έντυπο αρ.101 - Αίτηση για παροχή νερού από ΚΥΕ		Τιμολόγια που εκδόθηκαν στην Εταιρεία «Γ»			
Έτος που Αφορά η αίτηση	Εγκεκριμένη ποσότητα παροχής νερού (κ.μ.)	Εγκεκριμένη ποσότητα παροχής νερού ως το τιμολόγιο (κ.μ.)	Περίοδος κατανάλωσης	Κατανάλωση περιόδου (κ.μ.)	Συσσωρευτική κατανάλωση έτους (κ.μ.)
2020	30.000	50.253	1.1.2020 – 14.5.2020	20.253	20.253
		50.253	15.5.2020 – 30.6.2020	2.835	23.088
		50.253	1.7.2020 – 31.8.2020	26.417	49.505
		67.323	1.9.2020 – 31.10.2020	17.818	67.323
		74.698	1.11.2020 – 31.12.2020	7.375	74.698
2021	60.000	0	1.3.2021 – 30.4.2021	7.270	7.270
		0	1.5.2021 – 30.6.2021	24.041	31.311
		60.000	1.7.2021 – 31.8.2021	12.537	43.848
		80.000	1.9.2021 – 31.10.2021	32.359	76.207
		80.000	1.11.2021 – 31.12.2021	16.034	92.241
2022	60.000	0	1.5.2022 – 30.6.2022	12.246	12.246
		60.000	1.7.2022 – 31.8.2022	21.721	33.967
		60.000	1.9.2022 – 31.10.2022	23.535	57.502
		60.000	1.11.2022 – 31.12.2022	19.482	76.984
2023	60.000	0	1.1.2023 – 19.2.2023	2.544	2.544
		60.000	1.5.2023 – 30.6.2023	2.850	5.394
		60.000	1.7.2023 – 31.8.2023	19.412	24.806
		60.000	1.9.2023 – 31.10.23	18.991	43.797
		60.000	1.11.2023 – 31.12.2023	4.722	48.519

Από επισκόπηση σχετικής αλληλογραφίας παρατηρήθηκαν τα εξής:

- ♦ Παρατηρήθηκε ότι, για σκοπούς τιμολόγησης, το ΤΑΥ αναπροσάρμοζε την εγκεκριμένη ποσότητα νερού που καταχωριζόταν στο ΣΤΝ με βάση την κατανάλωση της Εταιρείας, με αποτέλεσμα να μην της επιβάλλει τέλος υπερκατανάλωσης.

- ♦ Όσον αφορά στο έτος 2021 η Εταιρεία «Γ» υπέβαλε αρχικά αίτημα για παροχή 60.000 κ.μ. νερού, το οποίο εγκρίθηκε στις 7.6.2021 και στις 18.10.2021 υπέβαλε νέο αίτημα για αύξηση της εγκριθείσας ποσότητας σε 80.000 κ.μ./ετησίως. Το ΤΑΥ αποδέχθηκε το αίτημα της Εταιρείας, σημειώνοντας ότι η έγκριση ισχύει μόνο για το έτος 2021.

γ. Κατανάλωση μεγάλων ποσοτήτων νερού από την Εταιρεία «Γ».

Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΑΥ η Εταιρεία, κατά την περίοδο 2020 – 2023, προμηθεύτηκε συγκεκριμένες ποσότητες νερού, τόσο από τις γεωτρήσεις της, όσο και από το υπό αναφορά ΚΥΕ το Φράγμα, με βάση τις εγκρίσεις που λάμβανε ετησίως, όπως αναλυτικά παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 9: Ποσότητα νερού που αντλήθηκε/καταναλώθηκε από την Εταιρεία «Γ».

Έτος	Γεωτρήσεις (κ.μ.)	ΚΥΕ/Ξυλιάτου (κ.μ.)	Σύνολο (κ.μ.)
2020	135.000*	74.698	209.698
2021	135.000*	92.241	227.241
2022	135.000*	76.984	211.984
2023	170.000*	48.519	218.519

*Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΑΥ τα ποσά αφορούν στις επιτρεπόμενες ποσότητες άντλησης και σε αυτά δεν περιλαμβάνονται τυχόν υπερκαταναλώσεις.

Σχετικά σημειώθηκε ότι σε ηλεκτρονικό μήνυμα ημερ. 31.8.2021 Λειτουργού του Τμήματος Περιβάλλοντος προς τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας Αδειοδότησης και Ελέγχου Υδροληψίας του ΤΑΥ αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι σύμφωνα με τον δεδομένο πληθυσμό των ζώων η κατανάλωση της υπό αναφορά Εταιρείας κυμαίνεται από 58.000κ.μ. έως 200.000κ.μ., επισημαίνοντας ότι τα 200.000κ.μ. θεωρούνται υπερβολικά και καταλήγοντας ότι κατανάλωση νερού μέχρι 100.000κ.μ. θεωρείται φυσιολογική. Επίσης, σε επιστολή της Εταιρείας «Γ» ημερ. 18.10.2021 προς το ΤΑΥ αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι οι ανάγκες του σφαγείου σε πόσιμο νερό κυμαίνονται γύρω στα 130.000 κ.μ. ετησίως.

Όπως προκύπτει, η Εταιρεία «Γ» φαίνεται να καταναλώνει πολύ μεγαλύτερη ποσότητα νερού από την αναγκαία και κατά συνέπεια δημιουργούνται εύλογα ερωτηματικά για τις πραγματικές της ανάγκες.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΑΥ να διερευνήσει και τεκμηριώσει τις πραγματικές ανάγκες της Εταιρείας «Γ» σε νερό.

δ. Γεωτρήσεις που υπερβαίνουν το επιτρεπόμενο όριο άντλησης – Λήψη νομικών μέτρων.

Στην προηγούμενη σχετική Ειδική Έκθεσή μας, καταγράφεται, μεταξύ άλλων, ότι η Εταιρεία «Γ» αντλούσε, από τις πιο κάτω γεωτρήσεις, σημαντικά μεγαλύτερη ποσότητα νερού από τη μέγιστη εγκεκριμένη, όπως αναγραφόταν στις σχετικές άδειες υδροληψίας. Στο πλαίσιο του επαναληπτικού ελέγχου διαπιστώθηκε ότι οι αντλήσεις από συγκεκριμένες γεωτρήσεις εξακολουθούν να υπερβαίνουν σημαντικά την εγκεκριμένη ποσότητα, όπως περιγράφεται πιο κάτω:

- ♦ **Γεώτρηση με αρ. 83.12 και 83.13.** Με βάση τις σχετικές άδειες υδροληψίας που εκδόθηκαν, η συνολική ποσότητα άντλησης για τις δύο πιο πάνω γεωτρήσεις δεν θα υπερβαίνει τα 90.000κ.μ. το χρόνο. Από επιτόπιες επισκέψεις των Λειτουργιών του ΤΑΥ στα τεμάχια που βρίσκονται οι πιο πάνω γεωτρήσεις διαπιστώθηκε ότι, από 25.11.2022 μέχρι 20.7.2023 αντλήθηκαν συνολικά 132.274κ.μ. νερού, δηλαδή 42.274κ.μ. περισσότερα (47% υπέρβαση) από την επιτρεπόμενη ποσότητα άντλησης.

Το ΤΑΥ απέστειλε, στις 14.8.2023, επιστολή προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για έκδοση κατηγορητηρίου εναντίον της Εταιρείας «Γ» για υπέρβαση του επιτρεπόμενου ορίου άντλησης νερού από τις εν λόγω γεωτρήσεις.

- ♦ **Γεωτρήσεις (σημεία Α και Β) με αρ. 148.205 .** Με βάση τη σχετική άδεια υδροληψίας που εκδόθηκε για τις εν λόγω γεωτρήσεις, η συνολική ποσότητα άντλησης δεν θα υπερβαίνει τα 65.000κ.μ. το χρόνο. Από επιτόπια επίσκεψη Λειτουργιών του ΤΑΥ στο τεμάχιο που βρίσκονται οι πιο πάνω γεωτρήσεις διαπιστώθηκε ότι, από 6.12.2022 μέχρι 7.9.2023 αντλήθηκαν συνολικά 83.777κ.μ. νερού, δηλαδή 18.777 κ.μ. περισσότερα (29% υπέρβαση) από την επιτρεπόμενη ποσότητα άντλησης που αναφέρεται στην άδεια.

Το ΤΑΥ απέστειλε, στις 26.9.2023 επιστολή προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για έκδοση κατηγορητηρίου εναντίον της Εταιρείας για υπέρβαση του επιτρεπόμενου ορίου άντλησης νερού από τις εν λόγω γεωτρήσεις.

Το ΤΑΥ μάς πληροφόρησε ότι, αναφορικά με τη γεώτρηση με αρ. 148.205, έχει εκδοθεί απόφαση Δικαστηρίου με την οποία επιβλήθηκε χρηματική ποινή ύψους €300, καθώς και δικηγορικά έξοδα ύψους €203, πλέον Φ.Π.Α.

ε. Γεωτρήσεις (σημεία Β και Γ) με αρ. 12.21.

Για τις υπό αναφορά γεωτρήσεις γίνεται εκτενής αναφορά στην προηγούμενη σχετική Ειδική Έκθεση της Υπηρεσίας μας αρ. ΤΑΥ/01/2021, όπου επισημάνθηκαν αδυναμίες στον τρόπο χειρισμού τους από το ΤΑΥ. Στο πλαίσιο του παρόντος ελέγχου παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

- ♦ **Μη ανανέωση άδειας υδροληψίας.** Στις 20.5.2016 εκδόθηκε άδεια υδροληψίας για συνολική ποσότητα άντλησης νερού (σημεία Β και Γ) που δεν θα υπερέβαινε τα 45.000κ.μ. το χρόνο (και για τα δύο σημεία μαζί). Το ΤΑΥ, στις 16.3.2023, ενημέρωσε την Εταιρεία «Γ» ότι τροποποίησε την άδεια άντλησης των συγκεκριμένων γεωτρήσεων, μειώνοντας το όριο της επιτρεπόμενης ποσότητας άντλησης, από 45.000κ.μ. σε 20.000κ.μ. Παρατηρήθηκε ότι, ενώ η τροποποίηση έγινε αποδεκτή από την υπό αναφορά Εταιρεία, δεν είχε εκδοθεί, μέχρι τις 15.5.2025, νέα άδεια υδροληψίας με βάση τη σχετική τροποποίηση, με αποτέλεσμα οι γεωτρήσεις να λειτουργούν χωρίς σχετική άδεια.

Ζητήθηκε από το ΤΑΥ όπως ενημερωθούμε για τους λόγους καθυστέρησης της έκδοσης της νέας άδειας, ωστόσο δεν λήφθηκε σχετική πληροφόρηση.

- ♦ **Υπέρβαση επιτρεπόμενου ορίου άντλησης.** Στο πλαίσιο επιτόπιας επίσκεψης που διενεργήθηκε από Λειτουργούς του ΤΑΥ στις 25.11.2021, διαπιστώθηκε ότι, η ποσότητα νερού που αντλήθηκε από τα σημεία Β και Γ, κατά την περίοδο 2.12.2020 – 25.11.2021 ανήλθε σε 51.519κ.μ. νερού, δηλαδή σημειώθηκε 11.519κ.μ. (υπέρβαση ύψους 26%) σε σχέση με την επιτρεπόμενη άντληση που αναφέρεται στην άδεια. Τον Δεκέμβριο 2021 έγινε γραπτή σύσταση προς την Εταιρεία «Γ» όπως μειώσει αμέσως τον ρυθμό άντλησης, έτσι ώστε να μην υπερβαίνει την επιτρεπόμενη αντλούμενη ποσότητα και έκτοτε το ΤΑΥ δεν παρακολούθησε τη συμμόρφωσή της.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η πιο πάνω Εταιρεία είχε προβεί, ξανά, και σε προηγούμενες χρονικές περιόδους, σε υπέρβαση των επιτρεπόμενων ορίων άντλησης νερού, κατά την άποψή μας το ΤΑΥ δεν θα έπρεπε να στείλει απλά προειδοποιητική επιστολή προς την Εταιρεία «Γ» αλλά να είχε προχωρήσει στη λήψη νομικών μέτρων εναντίον της και για τις γεωτρήσεις αυτές. Στον πίνακα που ακολουθεί καταγράφονται ενδεικτικές περιπτώσεις υπέρβασης του ορίου άντλησης από τις εν λόγω γεωτρήσεις.

Πίνακας 10: Περιπτώσεις υπεραντλήσεων.

Περίοδος	Επιτρεπόμενο όριο άντλησης νερού (κ.μ.)	Υπέρβαση ορίου άντλησης νερού (κ.μ.)
14.8.2013 - 7.5.2014	20.000	10.572
8.5.2014 - 7.5.2015	40.000	12.106
20.5.2016 - 30.4.2017	40.000	27.497

στ. Γεωτρήσεις που δεν έχουν επιθεωρηθεί από το ΤΑΥ για μεγάλη χρονική περίοδο.

Παρατηρήθηκε ότι, σε συγκεκριμένες γεωτρήσεις, για τις οποίες έγινε αναφορά στην προηγούμενη σχετική Ειδική Έκθεση μας, οι οποίες ανήκουν είτε σε ιδιώτες, ιδιοκτήτες συνδεδεμένης επιχείρησης με την Εταιρεία «Γ», είτε στην ίδια την Εταιρεία, δεν διενεργήθηκαν επιτόπιες επισκέψεις τα τελευταία 2-3 χρόνια, επειδή το ΤΑΥ θεωρεί ότι οι εν λόγω γεωτρήσεις είτε είναι εκτός λειτουργίας είτε έχουν εγκαταλειφθεί ή επιχωθεί.

Συγκεκριμένα, για τη γεώτρηση με αρ. 118.47 η τελευταία επιτόπια επίσκεψη διενεργήθηκε στις 2.4.2020. Παρόλο που στο φύλλο καταγραφής των μετρήσεων υπάρχει καταχώριση μέτρησης ημερ. 5.1.2023 (2,5 περίπου χρόνια μετά), δεν υπάρχει οποιαδήποτε υπογραφή από Λειτουργό ή τον Προϊστάμενο του Κλάδου που να επιβεβαιώνει την επιτόπια επίσκεψη.

Από επισκόπηση του σχετικού τμηματικού φακέλου αλληλογραφίας προκύπτει ότι η τελευταία επιτόπια επίσκεψη που διενεργήθηκε για τη γεώτρηση με αρ. 121.29, ήταν στις 4.12.2020 όπου και διαπιστώθηκε ότι η γεώτρηση έχει εγκαταλειφθεί και επιχωθεί.

Επίσης, σύμφωνα με επισκόπηση του σχετικού τμηματικού φακέλου αλληλογραφίας, για τη γεώτρηση με αρ. 83.71, η τελευταία επιτόπια επίσκεψη που διενεργήθηκε ήταν στις 3.9.2019 όπου και διαπιστώθηκε ότι αυτή ήταν αχρησιμοποίητη.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΑΥ να διενεργεί επιτόπιες επισκέψεις σε τακτά χρονικά διαστήματα και να ελέγχει κατά πόσο οι γεωτρήσεις εξακολουθούν να παραμένουν ανενεργές/αχρησιμοποίητες έτσι ώστε να διασφαλίζεται το ενδεχόμενο παράτυπης επαναδραστηριοποίησής τους. Επιπρόσθετα, όλες οι καταμετρήσεις από επιτόπιες επισκέψεις να καταχωρίζονται σε φύλλα καταγραφής, να αρχειοθετούνται στους σχετικούς τμηματικούς φακέλους και να υπογράφονται τόσο από τους Λειτουργούς που διενεργούν τις επιτόπιες επισκέψεις όσο και από τον Προϊστάμενο του Κλάδου.

ζ. Τέλη Περιβάλλοντος και Πόρου για γεωτρήσεις.

Με βάση την ΚΔΠ 48/2017, οι παροχείς νερού άρδευσης και οποιαδήποτε πρόσωπα λαμβάνουν νερό άρδευσης από επιφανειακές ή υπόγειες πηγές εκτός κυβερνητικών υδατικών έργων, καταβάλλουν στον Διευθυντή του ΤΑΥ το τέλος για εύλογη κάλυψη του κόστους πόρου και περιβάλλοντος που αντιστοιχεί στην υπηρεσία νερού άρδευσης εκτός ΚΥΕ. Σύμφωνα με το Παράρτημα II, Πίνακα Β των πιο πάνω Κανονισμών, το τέλος που αναλογεί στην περίπτωση των γεωτρήσεων ανέρχεται σε 0,10€/κ.μ. (τέλη για άλλες χρήσεις 2(δ) βιομηχανία).

Διαπιστώθηκε ότι, από την ημερομηνία εφαρμογής των πιο πάνω Κανονισμών μέχρι και την ημερομηνία του ελέγχου μας, το ΤΑΥ δεν προχώρησε στην τιμολόγηση της Εταιρείας «Γ». Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΑΥ, το ποσό που οφείλει η εν λόγω Εταιρεία για την περίοδο 2017 – 2023 υπολογίζεται στις €90.000 περίπου, χωρίς ωστόσο να έχουν υπολογιστεί τυχόν υπερκαταναλώσεις, κατά συνέπεια το ποσό ενδέχεται να είναι ακόμη μεγαλύτερο.

Ζητήθηκε από το ΤΑΥ ενημέρωση για τους λόγους που δεν προχώρησε στην τιμολόγηση των πιο πάνω ποσών καθώς επίσης και τις ενέργειες που προτίθεται να λάβει για την εφαρμογή των πιο πάνω Κανονισμών, ωστόσο δεν λήφθηκε σχετική πληροφόρηση.

3.10 Θέμα: Αλληλογραφία με τη Νομική Υπηρεσία.

Κατά τον έλεγχο περιήλθε στην αντίληψή μας πως, παρά το γεγονός ότι το Διοικητικό Δικαστήριο απέρριψε προσφυγή εταιρείας Δ εναντίον του ΤΑΥ, αυτό δεν εμφανίστηκε ποτέ στο πλαίσιο της δικαστικής διαδικασίας, αλλά ούτε και εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας. Σύμφωνα με έρευνα που το ίδιο το ΤΑΥ διενήργησε, διαφάνηκε ότι το ΤΑΥ δεν ενημέρωσε τη Νομική Υπηρεσία ώστε να καταχωρίσει ένσταση κατά της προσφυγής της εταιρείας ή/και για χειρισμό του όλου θέματος και εκπροσώπηση. Η μόνη αναφορά σε σχέση με την προσφυγή έγινε σε επιστολή του ΤΑΥ ημερ. 25.10.2023 προς τη Νομική Υπηρεσία, με την οποία το ΤΑΥ παράθεσε έκθεση γεγονότων με τις απόψεις και ενέργειες που είχε προβεί μέχρι τότε και αφότου η διαδικασία είχε ήδη ξεκινήσει. Από την έρευνα διαφάνηκαν αδυναμίες από πλευράς ΤΑΥ, τόσο σε θέματα καταχώρισης της αλληλογραφίας όσο και της τήρησης σχετικού φακέλου για την εν λόγω υπόθεση. Πέραν του ότι το ΤΑΥ δεν ενημέρωσε τη Νομική Υπηρεσία για να καταχωρίσει ένσταση εναντίον της προσφυγής της παρανομούσας εταιρείας, σε δύο περιπτώσεις το ΤΑΥ, είτε δεν έστειλε, είτε δεν γνώριζε κατά πόσον στάλθηκαν, απαντητικές επιστολές προς την εν λόγω εταιρεία.

3.11 Θέμα: Καταγγελία που αφορούσε στην παραχώρηση ελεύθερου χρόνου σε Ωρομίσθιο Κυβερνητικό Προσωπικό για υπερωρίες χωρίς τις σχετικές εγκρίσεις.

Στο πλαίσιο διερεύνησης της πιο πάνω καταγγελίας εξετάστηκε η παραχώρηση ελεύθερου χρόνου στον υπό αναφορά ωρομίσθιο, δειγματοληπτικά για τους μήνες Ιούνιο-Αύγουστο 2023.

α. Σύμφωνα με επιστολή της Διευθύντριας του ΤΑΥ ημερ. 4.4.2022 προς τους Προϊσταμένους/Συντονιστές Υπηρεσιών, Επαρχιακούς/Αναπληρωτές ΕΜ του ΤΑΥ, στα Κεντρικά ή ΕΓ, στα οποία υπάρχει ηλεκτρονικό ΣΚΧΠΑ από την εργασία, η υπερωριακή εργασία του ΩΚΠ, αρχίζει να προσμετράτε από τις 16:00, όπως ισχύει και για τους Δημόσιους Υπαλλήλους. Επιπρόσθετα το ΩΚΠ το οποίο εργάζεται εκτός Γραφείων θα εργάζεται καθημερινώς 07:00 – 15:00, με εξαίρεση την Πέμπτη, που θα εργάζεται 07:00 – 15:30, με διάλειμμα 11:30 – 12:00.

Από τον έλεγχο που διενεργήθηκε στον ελεύθερο χρόνο που παραχωρήθηκε στον υπό αναφορά ωρομίσθιο λόγω υπερωριακής απασχόλησης για τους μήνες Ιούνιο – Αύγουστο 2023, προέκυψαν τα ακόλουθα:

(i) Παρότι ο εν λόγω ωρομίσθιος εργαζόταν στα Κεντρικά Γραφεία του ΤΑΥ και χρησιμοποιούσε το ηλεκτρονικό ΣΚΧΠΑ, η υπερωριακή εργασία πέραν του συνήθους ωραρίου, λογιζόταν από τις 15:00 αντί από τις 16:00, ενώ για την εργασία του τις Πέμπτες, η υπερωριακή εργασία λογίστηκε από τις 15:00, που δεν συνάδει με το ωράριο του ΩΚΠ, εκτός γραφείων.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμο (Ν. 82(II)/2022) κάθε μία ώρα υπερωριακής εργασίας λογίζεται κατά τις εργάσιμες μέρες ως 1,2 ώρες.

(ii) Σημαντικό μέρος της υπερωριακής απασχόλησης προέκυψε από στάσεις που έγιναν πριν ή μετά την επίσκεψή του σε φράγμα για σκοπούς δειγματοληψίας. Ζητήθηκε από το ΤΑΥ όπως διερευνηθούν οι λόγοι των υπό αναφορά στάσεων και να ενημερωθούμε, για την κάθε μία ξεχωριστά, κατά πόσο δικαιολογούνται, ωστόσο δεν λήφθηκε σχετική πληροφόρηση.

γ. Αδυναμίες που εντοπίστηκαν στην διαδικασία έγκρισης των υπερωριών.

Οι αποκλίσεις που αναφέρονται πιο κάτω, παρότι μεμονωμένα δεν είναι σημαντικές, δημιουργούν ανησυχίες εάν αυτές είναι συστηματικές, λαμβάνοντας υπόψη τον συνολικό αριθμό του ΩΚΠ (περίπου 623 για το έτος 2023) του ΤΑΥ και ότι αυτές αφορούν στον έλεγχο τριών μόνο μηνών ενός ωρομίσθιου.

(i) Κατά την έγκριση και έλεγχο των υπερωριών δεν λαμβάνονται υπόψη αποδεικτικά στοιχεία από το ηλεκτρονικό ΣΚΧΠΑ. Σχετικά, στο σύνολο των 15,5 ωρών υπερωριακής απασχόλησης που εγκρίθηκαν, διαπιστώθηκε απόκλιση 72 λεπτών σε σύγκριση με τις σχετικές καταγραφές στο ΣΚΧΠΑ (δηλ. ποσοστό 8%).

(ii) Έντυπο «Υπερωριακή Απασχόληση ΩΚΠ». Για την έγκριση υπερωριακής απασχόλησης, ο επιστάτης του ΤΑΥ ετοιμάζει το υπό αναφορά έντυπο (που εγκρίνει ο Υπεύθυνος Κλάδου/Εργου και ο ΕΜ/ Προϊστάμενος Υπηρεσίας) το οποίο υποβάλλεται στο Κλιμάκιο Εργατικών Θεμάτων για έλεγχο. Στο

έντυπο αυτό περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, το ακριβές ωράριο των υπερωριών και η τεκμηρίωση της υπερωριακής απασχόλησης. Επιπλέον υπολογίζεται προκαταρκτικά το σύνολο των πραγματικών ωρών εργασίας, το σύνολο υπερωριακής απασχόλησης και η πίστωση ωρών ελεύθερου χρόνου. Σχετικά παρατηρήθηκε ότι:

- ◆ Στο έντυπο για τον Ιούλιο του 2023 δεν αναγράφονται τα δικαιολογητικά της υπερωριακής απασχόλησης.
- ◆ Το έντυπο που αφορούσε στην υπερωριακή απασχόληση του ωρομισθίου για τον Αύγουστο του 2023 δεν ήταν συμπληρωμένο και προσκομίστηκε μετά από προφορική υπόδειξη της Υπηρεσίας μας.

(iii) Παρουσιολόγιο και Μητρώο καταγραφής υπερωριών – Ατομικό Δελτίο. Διαπιστώθηκαν συστηματικά λάθη στη συμπλήρωση των υπό αναφορά εντύπων από τον Επιστάτη τα οποία στη συνέχεια διορθώνονταν από τη λειτουργό που ελέγχει την υπερωριακή απασχόληση.

3.12 Θέμα: Τήρηση ωραρίου εργασίας.

α. Σύμφωνα με την εγκύκλιο επιστολή του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού με αρ. 1698, η προσέλευση και αποχώρηση έξω από το καθορισμένο ωράριο εργασίας της Δημόσιας Υπηρεσίας δεν επιτρέπεται παρά μόνο με βάση τις πρόνοιες των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμών. Ως εκ τούτοι οι οικείοι Προϊστάμενοι απαγορεύεται να δικαιολογούν τη συστηματική προσέλευση και αποχώρηση από την εργασία εκτός του θεσμοθετημένου ωραρίου. Επιπλέον, σύμφωνα με την υπό αναφορά εγκύκλιο, στο τέλος του ημερολογιακού έτους αφού γίνει συμψηφισμός και προκύπτει ελλειμματικός χρόνος, γίνεται διακανονισμός με αποκοπή άδειας ανάπαυσης, εκτός εάν ο υπάλληλος επιθυμεί να γίνει αποκοπή του αντίστοιχου ποσού από τον μισθό του, οπότε θα πρέπει να το δηλώσει εγγράφως.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 61 του Περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου του 1990 (Ν.1 (Ι)/1990), Δημόσιος υπάλληλος που απουσιάζει από το καθήκον του χωρίς άδεια ή που θεληματικά αρνείται ή παραλείπει να εκτελέσει τα καθήκοντα του υπόκειται σε πειθαρχική δίωξη.

β. Στο πλαίσιο του ελέγχου μας ζητήθηκε από αρμόδιο λειτουργό του ΤΑΥ, η εξαγωγή καταστάσεων από το ΣΚΧΠΑ υπαλλήλων για τους οποίους κατά το έτος 2022 καταγράφηκε προσέλευση εκτός του καθορισμένου ωραρίου. Από αυτούς, επιλέχθηκαν οι οκτώ με τον περισσότερο συσσωρευμένο χρόνο προσέλευσης στην εργασία εκτός καθορισμένου ωραρίου, όπως παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 11: Προσέλευση εκτός του καθορισμένου πλαισίου και συμψηφισμός πλεονασματικού και ελλειμματικού χρόνου.

Α/Α	Υπάλληλος	Τύπος Υπαλλήλου	Προσέλευση έξω από το καθορισμένο ωράριο			Υπόλοιπο ωρών εργασίας Πλεονασματικός/ Ελλειμματικός Χρόνος
			Συνολικός χρόνος	Φορές προσέλευσης	Μέγιστος χρόνος	
1	A	ΕΟΧ*	21:40	127	2:17	-2:01
2	B	ΩΚΠ*	17:24	169	0:17	-7:58
3	Γ	ΜΠ*	13:51	7	3:25	61:08
4	Δ	ΕΑΧ*	26:19	137	2:15	-3:37
5	Ε	ΩΚΠ	69:44	82	1:41	-3:19
6	ΣΤ	ΩΚΠ	19:49	98	1:06	0:02
7	Ζ	ΩΚΠ	19:54	52	0:50	-258:22
8	Η	ΩΚΠ	17:39	81	1:06	0:00

* Εργοδοτούμενος Ορισμένου Χρόνου (ΕΟΧ), Μόνιμο Προσωπικό (ΜΠ), Εργοδοτούμενος Αορίστου Χρόνου (ΕΑΧ)

Παρατηρήθηκε ότι τα πιο πάνω στοιχεία δεν αντικατοπτρίζουν την πραγματική εικόνα προσέλευσης των υπαλλήλων στην εργασία τους, λόγω μη κατάλληλης ενημέρωσης του ΣΚΧΠΑ ή και λανθασμένων χειρισμών από τον αρμόδιο λειτουργό που καταχωρίζει στο σύστημα περιπτώσεις που αφορούν στο ΩΚΠ, όπου οι υπάλληλοι δεν έχουν πρόσβαση σε ηλεκτρονικό υπολογιστή. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα:

- (i) Στην περίπτωση του υπαλλήλου «Α», ο μέγιστος χρόνος καθυστέρησης ανέρχεται στα 54 λεπτά και όχι στις 2 ώρες και 17 λεπτά όπως καταγράφεται στο ΣΚΧΠΑ, αφού τη συγκεκριμένη μέρα ο υπάλληλος βρισκόταν σε άδεια ανάπαυσης μισής μέρας.
- (ii) Στην περίπτωση του υπαλλήλου «Β», σε κάποιες περιπτώσεις, καταχωρίστηκε άδεια ανάπαυσής από τον αρμόδιο λειτουργό του ΣΚΧΠΑ χωρίς να τύχει έγκρισης, αλλά παράλληλα καταγράφονται κτυπήματα της κάρτας του, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται, τόσο ο χρόνος προσέλευσης έξω από το καθορισμένο ωράριο, όσο και το υπόλοιπο ωρών εργασίας.
- (iii) Στην περίπτωση του υπαλλήλου «Γ», ο χρόνος και οι φορές προσέλευσής του έξω από το καθορισμένο ωράριο που καταγράφονται στο ΣΚΧΠΑ, οφείλονται σε ενδιάμεσα κτυπήματα κάρτας κατά την διάρκεια της μέρας, λόγω συναντήσεων υπηρεσιακής φύσης, χωρίς ωστόσο να έχουν εγκριθεί, με αποτέλεσμα τα κτυπήματα αυτά να παρουσιάζονται ως ανωμαλίες στο σύστημα.
- (iv) Στην περίπτωση του υπαλλήλου «Δ», παρουσιάζονται ανωμαλίες στο ΣΚΧΠΑ λόγω υποβολής, μεταξύ άλλων, ειδικής άδειας και άδειας με πιστοποιητικό ιατρού, οι οποίες δεν εγκρίθηκαν, με αποτέλεσμα να προκύπτει ελλειμματικός χρόνος.

- (v) Επίσης, από τον έλεγχο της κατάστασης όλων των υπαλλήλων του ΤΑΥ που προσήλθαν με καθυστέρηση κατά το έτος 2022, διαπιστώθηκε ότι 51 από αυτούς που αντιστοιχεί σε ποσοστό 7% του προσωπικού του ΤΑΥ προσήλθαν στην εργασία τους με καθυστέρηση πέραν των δυο ωρών, μέχρι και 69 ώρες και 44 λεπτά (υπάλληλος «Ε»). Τα πιο πάνω δεικνύουν ελλιπή διοικητική εποπτεία όσον αφορά στην τήρηση του θεσμοθετημένου ωραρίου εργασίας.
- (vi) Όσον αφορά στην περίπτωση του υπάλληλου «Ζ», κατά την περίοδο από 1.8.2022 μέχρι 15.9.2022 ήταν σε άδεια ανάπαυσης και στις 16.9.2022 αφυπηρέτησε, χωρίς ωστόσο να ενημερωθεί σχετικά το σύστημα με αποτέλεσμα να προκύπτουν ανωμαλίες στο ΣΚΧΠΑ και να επηρεάζεται η ακρίβεια του συσσωρευμένου υπόλοιπου ωρών εργασίας στο τέλος του έτους.
- (vii) Δεν προωθήθηκαν ενέργειες τακτοποίησής του, συσσωρευμένου ελλειμματικού χρόνου εργασίας στο τέλος του έτους, είτε με την αφαίρεση αδειών ή μισθού. Νοείται ότι για να γίνει αυτό θα πρέπει πρώτα να διευθετηθούν όλες οι ανωμαλίες και παραλείψεις που παρουσιάζονται στο σύστημα για να διαφανεί ο ακριβής ελλειμματικός χρόνος του κάθε υπαλλήλου.

3.13 Θέμα: Χρήση οχημάτων.

Εξετάστηκε καταγγελία που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας τον Οκτώβριο του 2023 και αφορούσε στη χρήση ιδιωτικών οχημάτων από δύο υπαλλήλους του ΕΓ Λάρνακας για υπηρεσιακό σκοπό, με αποτέλεσμα να αιτούνται οδοιπορικά, ενώ υπήρχαν διαθέσιμα υπηρεσιακά οχήματα και σχετικά διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Από αντιπαραβολή των ημερομηνιών που αναφέρονταν στα δελτία πληρωμής οδοιπορικών των υπαλλήλων «Α» και «Β» για τους μήνες Μάιο - Αύγουστο του 2023, με τις καταγραφές του Συστήματος Διαχείρισης Στόλου για πέντε υπηρεσιακά οχήματα του ΕΓ Λάρνακας, για τα οποία γίνεται σχετική αναφορά στην υπό αναφορά καταγγελία, διαπιστώθηκε ότι σε συγκεκριμένες ημερομηνίες, για τις οποίες το ΤΑΥ πλήρωσε οδοιπορικά στους υπαλλήλους «Α» και «Β» για την εκτέλεση των καθηκόντων τους, υπήρχαν διαθέσιμα μέχρι και τέσσερα υπηρεσιακά οχήματα. Επισημάνθηκε ότι, σύμφωνα με τον Κανονισμό Αποθηκών 125 (1), (αναθεωρημένος Κανονισμός 79 από Ιανουάριο 2025) τα κυβερνητικά οχήματα παραχωρούνται για την αποδοτική και οικονομική λειτουργία της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΑΥ να διασφαλίζει ότι τα υπηρεσιακά οχήματα χρησιμοποιούνται για την αποδοτική και οικονομική λειτουργία της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι στο πεδίο «Λεπτομέρειες και σκοπός ταξιδιού» των Δελτίων Πληρωμής Οδοιπορικών, δεν καταγράφεται ο σκοπός χρήσης του οχήματος, κατά διαδρομή.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το λογιστήριο του ΤΑΥ να διασφαλίζει ότι τα υπό αναφορά δελτία συμπληρώνονται κατάλληλα.

Τον Νοέμβριο του 2023 ζητήθηκαν οι απόψεις του ΤΑΥ και σχετικά ενημερωθήκαμε τον Σεπτέμβριο του 2025, δηλαδή μετά από σχεδόν δύο χρόνια, ότι το Τμήμα διεξήγαγε διοικητική έρευνα, σύμφωνα με την οποία δεν διαπιστώθηκε οποιαδήποτε κατάχρηση.

Συγκεκριμένα αναφέρθηκε ότι, κατά την υπό εξέταση περίοδο, δεν υπήρχε ενιαίο ηλεκτρονικό αρχείο ή έντυπο/προγράμματος για τη συνολική παρακολούθηση και διαχείριση των οχημάτων του ΕΓ Λάρνακας. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα ο κάθε Κλάδος να διαχειρίζεται τα οχήματά του, χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα ενημέρωσης για τυχόν διαθεσιμότητα οχημάτων από άλλους Κλάδους.

Περαιτέρω αναφέρθηκε ότι, με σκοπό την επίτευξη της αποδοτικότερης διαχείρισης των υπηρεσιακών οχημάτων και την αποφυγή παρόμοιων περιστατικών στο μέλλον, το ΤΑΥ προχώρησε περί τα τέλη Νοεμβρίου του 2023, σε διορθωτικές ενέργειες όπως, η εφαρμογή ηλεκτρονικού αρχείου για τη διαχείριση των υπηρεσιακών οχημάτων, ο ορισμός υπεύθυνου λειτουργού για την παρακολούθηση, διαχείριση και κατανομή των οχημάτων, καθώς και υποβολή των προγραμμάτων ταξιδιών των Κλάδων του ΕΓ Λάρνακας, από τους Προϊστάμενους του κάθε Κλάδου προς στον υπεύθυνο λειτουργό, ώστε αυτός να κατανέμει τα οχήματα σύμφωνα με τα υποβληθέντα προγράμματα. Ως εκ των πιο πάνω, το πρόγραμμα ταξιδιών καθορίζεται πλέον στη βάση ενός ενιαίου, συντονισμένου προγράμματος, για όλα τα υπηρεσιακά οχήματα του ΕΓ Λάρνακας.

3.14 Θέμα: Διερεύνηση καταγγελίας για αλόγιστη διαχείριση δημοσίου χρήματος στις κινητές μονάδες αφαλάτωσης στην Κύπρο.

Για την υπό αναφορά καταγγελία που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας τον Μάρτιο του 2025, η οποία κοινοποιήθηκε και στο ΤΑΥ, ζητήθηκαν στις 16.4.2025, τα αποτελέσματα σχετικής διερεύνησης, που όπως πληροφορηθήκαμε θα προέβαινε το Τμήμα, ώστε αφού αξιολογηθούν, να αποφασιστεί κατά πόσο θα πραγματοποιείτο περαιτέρω έλεγχος από την Υπηρεσία μας.

Στην υπό αναφορά καταγγελία καταγράφονται ισχυρισμοί για αλόγιστη διαχείριση του δημόσιου χρήματος σε σχέση με τις κινητές μονάδες αφαλάτωσης, προτάσσοντας ως χαρακτηριστικό παράδειγμα την κινητή μονάδα αφαλάτωσης στα Κούκλια, το κόστος ανέγερσης της οποίας ξεπέρασε τα €20εκ., ενώ λειτούργησε μόνο για μερικούς μήνες. Επίσης, καταγράφεται ότι η υπό αναφορά μονάδα παραμένει σε αχρηστία από το 2011, καθώς κρίθηκε μη αναγκαία, και ότι ο εξοπλισμός της, αξίας εκατομμυρίων ευρώ, βρέθηκε εγκαταλελειμμένος σε χωράφια μετά την αποσυναρμολόγησή της.

Για το συγκεκριμένο θέμα, το ΥΓΑΑΠ απάντησε με επιστολή του ημερομηνίας 7.11.2025, η οποία παρουσιάζεται αυτούσια στο Παράρτημα III της παρούσας Έκθεσης. Η Υπηρεσία μας κρίνει ότι η συγκεκριμένη περίπτωση αναδεικνύει για ακόμη μια φορά το πρόβλημα έλλειψης επαρκούς και καλά σχεδιασμένου στρατηγικού πλάνου, με αποτέλεσμα το κράτος κατά καιρούς λειψυδρίας να προβαίνει σε σπασμωδικές κινήσεις για αντιμετώπιση του προβλήματος.

Σχόλια Ελεγχόμενου Φορέα.

Τα θέματα που περιλαμβάνονται στην παρούσα Ειδική Έκθεση έχουν αποσταλεί με επιστολή στον ελεγχόμενο φορέα με την παράκληση όπως έχουμε τα δικά του σχόλια και απόψεις ώστε να συμπεριληφθούν στην παρούσα Ειδική Έκθεση. Οι αυτούσιες απαντητικές επιστολές του ελεγχόμενου φορέα παρουσιάζονται στο **Παράρτημα III**. Σημειώνεται ότι, όπου στις απαντήσεις του ελεγχόμενου φορέα γίνεται αναφορά σε θέματα που υπήρχαν στην επιστολή που έχει αποσταλεί αλλά τελικά δεν έχουν συμπεριληφθεί στην Έκθεση, κατά την κρίση της Υπηρεσίας μας αυτά έχουν απαντηθεί επαρκώς ή/και έχουν επιλυθεί μέσα από τις απαντήσεις του ελεγχόμενου φορέα.

4. Παραρτήματα

Παράρτημα Ι: Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή

Ευθύνη Ελεγκτικής Υπηρεσίας και διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της

Οι Ειδικές Εκθέσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτή διενεργεί επί των πολιτικών (policies) και προγραμμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας ή άλλων ελεγχόμενων οργανισμών ή επί θεμάτων που αφορούν στον Προϋπολογισμό τους ή συγκεκριμένους τομείς αυτού, ή τα αποτελέσματα ελέγχων ιδιωτών ελεγκτών στους οποίους η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει αναθέσει τον έλεγχο λογαριασμών οποιουδήποτε ελεγχόμενου υπ' αυτής οργανισμού, δυνάμει του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.113(Ι)/2002). Η Ελεγκτική Υπηρεσία επιλέγει και σχεδιάζει τις εν λόγω ελεγκτικές δραστηριότητες κατά τρόπον ώστε αυτές να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του δημόσιου συμφέροντος.

Η εκ μέρους της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παράθεση ευρημάτων ελέγχου γίνεται στη βάση όσων στοιχείων έχουν τεθεί ενώπιόν της.

Εκτός αν τούτο δηλωθεί ρητά, η μη παράθεση ευρημάτων επί ορισμένων πτυχών ή θεμάτων που αφορούν στο αντικείμενο του ελέγχου, δεν συνιστά διαβεβαίωση, ούτε και υποδηλοί ότι αυτά είναι απαλλαγμένα αδυναμιών ή σφαλμάτων ή αποκλίσεων από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, αφού ο εξωτερικός ελεγκτής δεν αναμένεται ότι μπορεί να εντοπίζει κάθε αδυναμία ή σφάλμα ή απόκλιση από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Οι συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αποτελούν εισηγήσεις για τον τρόπο χειρισμού των παρατηρήσεων και ευρημάτων του ελέγχου. Σε καμία περίπτωση δεν δύναται να εκληφθεί ότι οι συστάσεις αυτές επηρεάζουν την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας, ως εξωτερικού ελεγκτή ή ότι συνεπάγονται συμμετοχή της Υπηρεσίας στη λήψη οποιασδήποτε σχετικής απόφασης από τη διοίκηση της ελεγχόμενης οντότητας, η οποία εξακολουθεί να φέρει αποκλειστικά την ευθύνη για την ορθή και νόμιμη λήψη απόφασης, ως προς τον τρόπο χειρισμού των ευρημάτων ελέγχου και συστάσεων.

Ουδμία πρόνοια στην παρούσα Έκθεση σημαίνει ή θα πρέπει να εκληφθεί, ότι με αυτή διατυπώνεται κατηγορία εναντίον οποιουδήποτε προσώπου για εκ προθέσεως κατάχρηση εξουσίας ή για τη διάπραξη ποινικών ή άλλων αδικημάτων. Αυτά, αν υπάρχουν, θα πρέπει να διερευνηθούν από τις αρμόδιες αρχές, μόνο δε τα αρμόδια δικαστήρια μπορούν να κρίνουν κάποιο πρόσωπο ως ένοχο οποιουδήποτε αδικήματος. Τονίζεται, επίσης, ότι οι συστάσεις και τα ευρήματα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αφορούν στους ελεγχόμενους φορείς και οποιαδήποτε αναφορά σε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ουδόλως

εξυπακούει ότι αυτά έχουν προβεί κατ' ανάγκη σε οτιδήποτε μεμπτό, αφού κάτι τέτοιο εκφεύγει του πεδίου ελέγχου της παρούσας Έκθεσης.

Αρμοδιότητες Γενικού Ελεγκτή

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και των προνοιών του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014).

Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται διά Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο των λογαριασμών της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο (Ν.38(Ι)/2014), ο ελέγχων λειτουργός κάθε Κονδυλίου οφείλει να διασφαλίζει την ορθότητα και νομιμότητα των εισπράξεων και πληρωμών και την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία της υλοποίησης του οικείου Προϋπολογισμού, στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης (άρθρα 7(1) και 8).

Για τον σκοπό αυτό, η Ελεγκτική Υπηρεσία προχωρεί σε οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους, όπως και ελέγχους συμμόρφωσης Υπουργείων, Τμημάτων και Υπηρεσιών της Δημόσιας Υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Ο περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.113(Ι)/2002) παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή, να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

Παράρτημα II: Μεθοδολογία

Πρότυπα ελέγχου

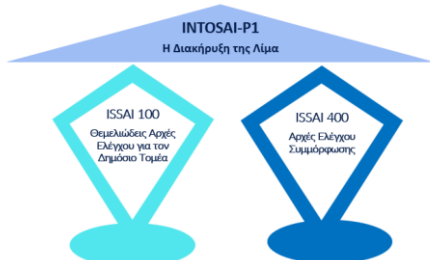
Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAI) που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα Πρότυπα ISSAI διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους, τους ελέγχους συμμόρφωσης και τους διαχειριστικούς ελέγχους. Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

Διάγραμμα 1 : Πρότυπα ελέγχου

Το θεμελιώδες Πρότυπο INTOSAI-P1 ουσιαστικά καταγράφει αυτούσια τη Διακήρυξη, η οποία υιοθετήθηκε το 1977 από το Παγκόσμιο Συνέδριο του INTOSAI στη Λίμα του Περού (Διακήρυξη της Λίμα). Όπως στο ίδιο το Πρότυπο καταγράφεται, το έγγραφο αυτό θεωρείται η “Magna Carta” στην άσκηση εξωτερικού ελέγχου των κυβερνήσεων, καθώς έθεσε τα θεμέλια του δημόσιου ελέγχου. Η Διακήρυξη θέτει τα βασικά σημεία ελέγχου και τις βασικές αρχές για τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα που είναι αναγκαίες, ώστε να επιτευχθούν ανεξάρτητα και αντικειμενικά αποτελέσματα. Οι αρχές που εγκαθιδρύθηκαν στη Διακήρυξη της Λίμα αναγνωρίστηκαν από τις Αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ με αρ. 66/209 (ημερ. 22.12.2011) και 69/228 (ημερ. 19.12.2014). Το Πρότυπο INTOSAI-P1, όπως και το Πρότυπο INTOSAI-P10 (Διακήρυξη του Μεξικού), αποτελούν μέρος του κοινοτικού κεκτημένου.

Το Πρότυπο ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Το Πρότυπο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι αυτοί αποσκοπούν στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες του ελεγχόμενου φορέα συνάδουν με τις αρχές ή κανόνες που τον διέπουν. Οι αρχές και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις των σχετικών Νόμων, Κανονισμών ή συμφωνιών ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημοσίων αξιωματούχων.

Ελεγκτική προσέγγιση

Κατά τον προγραμματισμό του κανονιστικού ελέγχου, λήφθηκαν υπόψη τα ευρήματα της Υπηρεσίας μας, όπως καταγράφηκαν σε προηγούμενες Ειδικές Εκθέσεις και επιστολές της Υπηρεσίας μας, καθώς και οι απαντήσεις του ΤΑΥ και του Υπουργείου ΓΑΑΠ επί των θεμάτων αυτών.

Πληροφορίες για σκοπούς ελέγχου συλλέχθηκαν μέσω της επισκόπησης σχετικών εγγράφων, μελετών και αλληλογραφίας, και προσωπικών συνεντεύξεων των αρμόδιων λειτουργών του ΤΑΥ αλλά και άλλων εμπλεκόμενων φορέων.

Ο έλεγχος επικεντρώθηκε στην αξιολόγηση των ευρημάτων για τη χρονική περίοδο μετά το πέρας του προηγούμενου μας ελέγχου και αφορά στα έτη 2020 – 2023, εκτός όπου ρητά αναφέρεται διαφορετικά.

Διευκρινίζουμε ότι, για σκοπούς δημοσίευσης της παρούσας Ειδικής Έκθεσης, έχουν απαλειφθεί όλες οι αναφορές που αφορούν σε προσωπικά δεδομένα. Κατ’ αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η συμμόρφωση με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, χωρίς ωστόσο να περιορίζεται ουσιαστικά η κοινοποίηση των ευρημάτων και διαπιστώσεων της Υπηρεσίας μας που επιβάλλουν τα εφαρμοστέα διεθνή πρότυπα.

Κριτήρια ελέγχου

Για σκοπούς του παρόντος ελέγχου συμμόρφωσης, ως κριτήρια ελέγχου χρησιμοποιήθηκαν συγκεκριμένες διατάξεις του Θεσμικού πλαισίου ως ακολούθως:

- Οδηγία 2000/60/ΕΚ - Οδηγία Πλαίσιο Υδάτων.
- Ο περί της Ενιαίας Διαχείρισης των Υδάτων Νόμος (Ν.79(Ι)/2010).
- Ο περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμος (Ν.127(Ι)/2018).
- Ο περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμος (Ν. 82(ΙΙ)/2022).
- Ο Περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμος (Ν.1 (Ι)/1990).
- Οι περί της Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων (Δικαιώματα, Τέλη ή άλλα Χρηματικά Ανταλλάγματα) Κανονισμοί (ΚΔΠ 48/2017).
- Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμοί.
- Κανονισμοί Αποθηκών

Παράρτημα III: Αυτούσιες απαντητικές επιστολές από Ελεγχόμενο Φορέα

26.12.006.001

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ,
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ

Αρ. Φακ.: 05.22.001.003
Αρ. Τηλ.: 22609400
Αρ. Φαξ: 22344057

8 Σεπτεμβρίου, 2025

ΜΕ ΤΟ ΧΕΡΙ

Γενικό Ελεγκτή
(Μέσω Γενικού Διευθυντή Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας
και Αγροτικής Ανάπτυξης)

Γενικός Διευθυντής
Γ.Δ. Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης
Ημερ. 10/9/25

Κανονιστικός Έλεγχος

Αναφέρομαι στο πιο πάνω θέμα και στην επιστολή σας ημερ. 28 Μαΐου 2025 με αρ. φακ. 26.12.006.001 και με την παρούσα επιστολή υποβάλλονται στο **επισυναπτόμενο** σημείωμα τα σχόλια του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, για τα ευρήματα και τις συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας που αφορούν στον Κανονιστικό Έλεγχο που διενήργησε για το έτος 2023.

ΕΛΕΝΑ ΦΟΙΝΙΚΑΡΙΔΟΥ-ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ
Αν. Διευθύντρια

Plan-L-25090801

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΑΥ

ΣΧΟΛΙΑ ΑΝΑ ΘΕΜΑ

Θέμα 1: Διαδικασία τιμολόγησης νερού ύδρευσης και έλεγχος ασφαλιστικών δικλίδων

Το Τμήμα υιοθετεί πλήρως όλες τις σχετικές υποδείξεις και συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και καταβάλλει προσπάθειες για την εφαρμογή τους.

Θέμα 3: Εισπρακτέα Ποσά

α) Διάθεση νερού σε Τουρκοκυπρίους

Το θέμα έχει τύχει διερεύνησης από τη Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (ΥΓΑΑΠ) και δόθηκαν οδηγίες όπως τα ποσά που αφορούν υδροδοτήσεις Τ/Κ χωριών να διαγραφούν από τα Εισπρακτέα ποσά από την Πλατφόρμα Κλεισίματος Έτους και πλέον να μην περιλαμβάνονται στην κατάσταση καθυστερημένων εσόδων.

β) Οφειλές Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ) μέσω των αρμόδιων επιτελικών Υπηρεσιών (Λειτουργίας και Συντήρησης Υδρευτικών Έργων και Αρδευτικών Έργων) αποτείνεται στο Υπουργείο Εσωτερικών στο οποίο κοινοποιούν τις καθυστερημένες οφειλές των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Κοινότητες και Επαρχιακοί Οργανισμοί Αυτοδιοίκησης). Το Υπ. Εσωτερικών (ΥΠΕΣ) έχει την αρμοδιότητα για επιβολή αποκοπών από την κρατική χορηγία. Στις περιπτώσεις που το ΥΠΕΣ προβαίνει σε συμψηφιστικές αποκοπές αποστέλλεται στο ΤΑΥ διορθωτικό δελτίο και οι ανάλογες εγγραφές καταχωρούνται στο Σύστημα Τιμολόγησης Νερού (ΣΤΝ).

γ) Οφειλή ΑΗΚ – Ηλεκτροπαραγωγικός Σταθμός Βασιλικού

Το Λογιστικό Σύστημα FIMAS παρουσιάζει άτομα και εταιρείες κάτω από το πεδίο ΕΦΑΡΣΥ αλλά για τους ημικρατικούς οργανισμούς δεν παρέχει οποιαδήποτε πληροφόρηση. Ως εκ τούτου το Λογιστήριο δεν μπορεί να προβεί σε συμψηφιστική αποκοπή από την ΑΗΚ. Οι οποιοσδήποτε πληρωμές τιμολογίων προς ΑΗΚ εξοφλούνται κανονικά και κατ' αντίστοιχο τρόπο η ΑΗΚ θα πρέπει να αποπληρώνει τις οποιοσδήποτε οφειλές της προς το ΤΑΥ. Η εισήγηση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας (ΕΥ) θα διερευνηθεί περαιτέρω ώστε να γίνουν οι κατάλληλες σχετικές ενέργειες.

δ) Οφειλές από αποθανόντες, πτωχεύσαντες ή άτομα που δεν εντοπίζονται

Επειδή στο ΣΤΝ υπάρχουν περίπου 15.000 καταναλωτές, είναι αδύνατο να εντοπίζονται εγκαίρως οι αποθανόντες, οι πτωχεύσαντες ή όσοι δεν εντοπίζονται. Η διασύνδεση του ΣΤΝ για σκοπούς λήψης άμεσης πληροφόρησης με τις βάσεις δεδομένων άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων όπως το Αρχείο Πληθυσμού, τα Δικαστήρια ή την Αστυνομία δεν είναι σήμερα εφικτή. Ως εκ τούτου παρουσιάζονται καθυστερήσεις στην εξασφάλιση των σχετικών στοιχείων.

-2-

ε) Οφειλές Αρδευτικού Τμήματος Αλέκτορας και Πισσουρίου

Το Τμήμα θα προχωρήσει σε σχετική διερεύνηση του θέματος με σκοπό την οριστική διευθέτηση του.

στ) Ετοιμασία καταστάσεων εισπρακτέων ποσών

Το λογισμικό του Συστήματος Τιμολόγησης Νερού (ΣΤΝ) αντιμετωπίζει προβλήματα και χρήζει αναβάθμισης. Τα προβλήματα έχουν εντοπιστεί και καταγραφεί από Ad hoc επιτροπή που διορίστηκε από τη Διεύθυνση του ΤΑΥ και αναμένονται να αντιμετωπιστούν μέσω της σύμβασης που θα προκύψει με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον ανάδοχο. Όσον αφορά τα συγκεκριμένα ευρήματα του ελέγχου, αναφέρονται τα εξής:

- Η διαφορά του τελικού υπολοίπου στις 31/12/2022 και του αρχικού υπολοίπου του 2023 όπως έχει καταχωρηθεί στην πλατφόρμα κλεισίματος του έτους του Γενικού Λογιστηρίου, φαίνεται πως οφείλεται στον τόκο υπερημερίας. Επειδή, το ΣΤΝ υπολογίζει αυτόματα τους τόκους υπερημερίας σε συνεχή βάση, ανάλογα με το πόσε μέρες παραμένει ένα υπόλοιπο οφειλόμενο, είναι προφανές ότι εάν η κατάσταση με τα τελικά υπόλοιπα του 2022 έχει εκτυπωθεί σε διαφορετική χρονική στιγμή από την κατάσταση με τα αρχικά υπόλοιπα του 2023, θα παρουσιάζει διαφορές.
- Όσον αφορά τις καταστάσεις που ετοιμάζονται συνοπτικά ανά Κέντρο Διαχείρισης και όχι αναλυτικά και ονομαστικά κατά χρεώστη, διευκρινίζεται ότι το ΣΤΝ εκδίδει καταστάσεις ανά παροχή (δηλ. για κάθε μετρητή) και όχι για κάθε ονομαστικό καταναλωτή. Η καταχώρηση στην πλατφόρμα σε συνοπτική κατάσταση ανά Κέντρο Διαχείρισης, γίνεται ανά επαρχία, κατόπιν προφορικών υποδείξεων που υπήρξαν κατά την εφαρμογή του ΣΤΝ από τους τότε αρμόδιους Λειτουργούς του Γενικού Λογιστηρίου. Σχετική πληροφόρηση μπορεί να εξαχθεί από το έντυπο Έκθεση Καθυστερημένων Εσόδων – Αναφορά 07 του ΣΤΝ.

Θέμα 4: Παραβίαση υδατικών δικαιωμάτων των Κοινοτήτων που επηρεάζονται από το φράγμα Κλήρου

Το ΤΑΥ έχει εκπονήσει προκαταρκτική τεχνική μελέτη για τον αγωγό μεταφοράς καταλήγοντας στην όδευση του αγωγού και απέστειλε επιστολή προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας υποβάλλοντας αίτημα για απαλλοτρίωση της επηρεαζόμενης ιδιωτικής περιουσίας. Ωστόσο, το ΤΑΥ θα προβεί σε εκ νέου αξιολόγηση του έργου καθώς, σύμφωνα με πρόσφατη ενημέρωση από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, δεν προκύπτουν οποιαδήποτε εγγεγραμμένα Υδατικά Δικαιώματα των Αρδευτικών Συνδέσμων και Τμημάτων στον ποταμό Ακακίου που βρίσκονται κατάντι του φράγματος Κλήρου (βλ. Παράρτημα 1)

-3-

Θέμα 5: Αρδευόμενος αναδασμός στην Κοινότητα Χολετριών της Επαρχίας Πάφου

Το Σημείωμα Έργου βάσει των πορισμάτων της Διαχειριστικής Μελέτης δεν έχει εκπονηθεί καθώς η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης ζήτησε όπως ταυτόχρονα με την υποβολή του σημειώματος θα πρέπει να έχουν αξιολογηθεί οι επιπτώσεις στο περιβάλλον και να ληφθούν οι απόψεις της Περιβαλλοντικής Αρχής. Το Τμήμα Περιβάλλοντος έχει ζητήσει την εκπόνηση Μελέτης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης για το έργο και το ΤΑΥ βρίσκεται στη διαδικασία διενέργειας σχετικού διαγωνισμού για την ανάθεσή της.

Θέμα 6: Καταγγελία για παράνομες ενέργειες στον Κάτω Κουτραφά

Το ΤΑΥ υιοθετεί τη σύσταση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας για ετοιμασία Έκθεσης/Σημειώματος στο πλαίσιο επιτόπιων επισκέψεων και θα προβεί σε δέουσες ενέργειες για την εφαρμογή της.

Θέμα 7: Διερεύνηση Καταγγελιών που αφορούν στην παροχή νερού σε εταιρείες για άρδευση φυτειών τους

Το ΤΑΥ υιοθετεί πλήρως τις συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την εφαρμογή τους.

Θέμα 8: Καταγραφή των ενδείξεων των μετρητών των γεωτρήσεων

Το ΤΑΥ υιοθετεί πλήρως τις συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας για εφαρμογή προγράμματος στοχευμένων ελέγχων και επιθεωρήσεων στα έργα υδροληψίας.

Θέμα 9: Διερεύνηση καταγγελιών που αφορούν στην παροχή νερού σε σφαγείο και σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις**α) Μη ορθή συμπλήρωση του εντύπου 101 «Αίτηση για παροχή νερού από κυβερνητικό υδατικό έργο»**

- Τη συγκεκριμένη χρονιά, οι εγκρίσεις από ΣΕΔΥ δόθηκαν πολύ αργά και συγκεκριμένα αρχές Ιουλίου με αποτέλεσμα η διαδικασία αποστολής των σχετικών εγκρίσεων να καθυστερήσει για όλους του καταναλωτές. Πλέον, το φαινόμενο αυτό δεν παρατηρείται καθώς οι εισηγήσεις του ΤΑΥ για την ετήσια κατανομή ύδατος αποστέλλονται έγκαιρα.
- Οι παραλείψεις που καταγράφονται σε πεδία των εντύπων (π.χ. τεμάχια άρδευσης κ.α.) οφείλονται στο γεγονός πως η έγκριση αφορούσε Σφαγείο κι όχι γεωργική καλλιέργεια.

β) Κατανάλωση ποσότητας νερού από ΚΥΕ Αρδευτικό Έργο Ξυλιάτου

- Τον Απρίλιο του 2020 κατόπιν απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου στα πλαίσια έγκρισης μέτρων στήριξης των αγροτών, η Διεύθυνση του ΤΑΥ είχε δώσει οδηγίες ώστε να δοθούν επιπλέον ποσότητες καθώς και για τον τρόπο χρέωσης και έκδοσης Τιμολογίων.
- Η επιπλέον ποσότητα 30.000 κ.μ. εγκρίθηκε όταν υπήρξε επιβεβαίωση για την ύπαρξη διαθέσιμων ποσοτήτων στο φράγμα. Δεν θα μπορούσε να δοθεί έγκριση εκ προοιμίου.

-4-

Θέμα 10: Άντληση νερού από γεωτρήσεις**α) Γεωτρήσεις που υπερβαίνουν το επιτρεπόμενο όριο άντλησης – λήψη νομικών μέτρων**

Για τη Γεώτρηση αρ. 148.205 έχει εκδοθεί απόφαση Δικαστηρίου με χρηματική ποινή €300 συν €203 δικηγορικά έξοδα, πλέον ΦΠΑ. Για τις άλλες καταγγελίες δεν έχει εκδοθεί απόφαση.

β) Γεωτρήσεις (σημεία Β και Γ) με αρ. 12.21

Το ΤΑΥ στις περιπτώσεις που διαπιστώνει απόκλιση ή μη τήρηση των όρων της Άδειας Υδροληψίας από τους κατόχους τους, αποστέλλει αρχικά προειδοποιητική επιστολή με στόχο τη συμμόρφωση. Στη συνέχεια, κι εφόσον ο κάτοχος αρνείται/αποφεύγει να συμμορφωθεί καταγγέλλεται για νομική δίωξη.

γ) Γεωτρήσεις που δεν έχουν επιθεωρηθεί από το ΤΑΥ για μεγάλη χρονική διάρκεια

Θα γίνει προσπάθεια για εφαρμογή της σύστασης για επιτόπιες επισκέψεις σε τακτά χρονικά διαστήματα. Ωστόσο, λόγω σοβαρής υποστελέχωσης δεν αναμένεται να καλυφθούν άμεσα όλες οι περιπτώσεις.

δ) Τέλη Περιβάλλοντος και Πόρου για γεωτρήσεις

Το ΤΑΥ προχωρά στη σταδιακή παγκύπρια εφαρμογή της επιβολής Τελών Περιβάλλοντος και Πόρου στις γεωτρήσεις βάσει τις ΚΔΠ 48/2017. Ως κυριότερο πρόβλημα της καθυστέρησης αναφέρεται η υποστελέχωση και η αδυναμία υποστήριξης από το υφιστάμενο ΣΤΝ.

Θέμα 11: Αλληλογραφία με Νομική Υπηρεσία

Εκ παραδρομής, δεν εφαρμόστηκε από μέρους του ΤΑΥ, η εγκύκλιος του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ημερομηνία 14.02.2022, σχετικά με την έγκαιρη αποστολή της αίτησης ακυρώσεως (προσφυγής), όταν αυτή επιδίδεται σε Υπουργείο/ Τμήμα της Δημοκρατίας. Έχουν δοθεί οδηγίες για πιστή εφαρμογή της εγκυκλίου.

Θέμα 12: Καταγγελία που αφορούσε στην παραχώρηση ελεύθερου χρόνου σε Ωρομίσθιο Κυβερνητικό Προσωπικό (ΩΚΠ) για υπερωρίες χωρίς τις σχετικές εγκρίσεις

Η σύσταση «κατά τον έλεγχο της υπερωριακής εργασίας να λαμβάνονται αποδεικτικά στοιχεία από το ηλεκτρονικό ΣΚΧΠΑ των υπαλλήλων» ήδη εφαρμόζεται από το Κεντρικό Λογιστήριο του ΤΑΥ. Η Διεύθυνση του ΤΑΥ θα αποστέλλει εκ νέου εσωτερική εγκύκλιο για καθολική και κοινή εφαρμογή των σχετικών Κανονισμών σε όλους τους Προϊστάμενους/ Επαρχιακούς Μηχανικούς.

Το Τμήμα θα καταβάλει προσπάθειες για καθολική ενημέρωση και καθοδήγηση του προσωπικού για την ορθή συμπλήρωση των υπό αναφορά εντύπων, ως η σύσταση σας.

-5-

Θέμα 13: Τήρηση ωραρίου εργασίας

Η σύσταση «κατά τον έλεγχο της υπερωριακής εργασίας να λαμβάνονται αποδεικτικά στοιχεία από το ηλεκτρονικό ΣΚΧΠΑ των υπαλλήλων» ήδη εφαρμόζεται από το Κεντρικό Λογιστήριο του ΤΑΥ. Η Διεύθυνση του ΤΑΥ θα αποστείλει εκ νέου εσωτερική εγκύκλιο για καθολική και κοινή εφαρμογή των σχετικών Κανονισμών σε όλους τους Προϊστάμενους/ Επαρχιακούς Μηχανικούς.

Το Τμήμα θα καταβάλει προσπάθειες για καθολική ενημέρωση και καθοδήγηση του προσωπικού για την ορθή συμπλήρωση των υπό αναφορά εντύπων, ως η σύσταση σας.

ΜΟΝΑΔΑ ΕΛΕΓΧΟΥ
5 Σεπτεμβρίου 2025

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΑΣ
ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ 1459

Αρ. Φακ.: 02.11.002.001 (2.11.02)
Τηλ.: 22400716
Ηλ. Ταχ.: nidlo@dls.moi.gov.cy

14 Ιουλίου, 2025

Επαρχιακή Μηχανικό
Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων Λευκωσίας
Υπόψη κας Μόνικας Στυλιανού

**Εγγεγραμμένα Υδατικά Δικαιώματα των Αρδευτικών Συνδέσμων και Τμημάτων
στον ποταμό Ακακίου που βρίσκονται κανάντι του Φράγματος Κλήρου
(Άγιος Ιωάννης Μαλούντας, Μένοικο, Ακάκι, Αυλώνα)**

Έχω οδηγίες να αναφερθώ στη σχετική αλληλογραφία που λήγει με την επιστολή σας με ημερομηνία 16 Μαΐου 2025 και αριθμό φακέλου 02.11.002.003.009 (2.11.13.8.10) σχετικά με το πιο πάνω θέμα και να σας αναφέρω τα ακόλουθα:

Καταρχάς αναφέρεται ότι λήφθηκαν σοβαρά υπόψη τα στοιχεία που περιέχει το τεύχος του κατάστιχου των Υδατικών Δικαιωμάτων που μας έχετε αποστείλει. Για το λόγο ότι εμπεριέχονται και καταγράφονται συγκεντρωτικά πολλές πληροφορίες και το γεγονός ότι έπρεπε να προστατευθεί για να σας επιστραφεί, έχει φωτοτυπηθεί ώστε να ήταν πιο πρακτική και εύκολη η χρήση του από το Γραφείο μας. Ως εκ τούτου, το εν λόγω κατάστιχο σας επιστρέφεται όπως έχετε ζητήσει, επισυναπτόμενο μαζί με την παρούσα επιστολή.

Κατά την επαναληπτική και πιο επισταμένη έρευνα που διεξήχθη στα σχετικά Μητρώα του Γραφείου μας χρησιμοποιώντας στοιχεία και ειδικά τους αριθμούς εγγραφής από το κατάστιχο, δεν προέκυψε οποιαδήποτε αναφορά σε εγγεγραμμένα Υδατικά Δικαιώματα των Αρδευτικών Συνδέσμων και Τμημάτων στον ποταμό Ακακίου που βρίσκονται κανάντι του Φράγματος Κλήρου (Άγιος Ιωάννης Μαλούντας, Μένοικο, Ακάκι, Αυλώνα), τα ονόματα των οποίων αναφέρονται στην επιστολή σας ημερομηνίας 24 Απριλίου 2024.

Επισημαίνεται ότι υπάρχουν σημαντικές αλλαγές στους καταλόγους με τα ονόματα των εγγεγραμμένων ιδιοκτητών Υδατικών Δικαιωμάτων λόγω και του μεγάλου χρονικού διαστήματος που έχει μεσολαβήσει από την σύστασή τους.

Επίσης αναφέρεται ότι από τα στοιχεία που υπάρχουν στα Μητρώα του Γραφείου μας, δεν μπορούν να συσχετισθούν τα χαρακτηριστικά ονόματα των Αρδευτικών Συνδέσμων και Τμημάτων των Υδατικών Δικαιωμάτων που αναφέρονται στον ανάλογο κατάλογο στο κατάστιχο, π.χ. στη σελίδα 25 χωριό Αγ. Ιωάννης Μαλούντας «Σειρά λάκκων Α/Σ Πιτσιλλή», στα Μητρώα του Γραφείου μας δεν υπάρχει οτιδήποτε που να αναφέρεται σε «Σειρά λάκκων Α/Σ Πιτσιλλή» όπως αναγράφεται και περιλαμβάνεται στο Κατάστιχο. Παρακαλώ βλέπετε σχετικούς τίτλους με αριθμούς εγγραφής 5990 και 6041 Μαλούντα και όχι Αγ. Ιωάννης Μαλούντας στους οποίους αναγράφεται μόνο ότι το κτήμα τρεχάτο νερό είναι στην τοποθεσία «Αγιάσματα».

Το Γραφείο μας παραμένει στην διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση τυχόν χρειασθεί για το θέμα.

(Άννα Κούκου)
Για Επαρχιακό
Κτηματολογικό Λειτουργό Λευκωσίας

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝΤΜΗΜΑ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΑΣ
ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ 1459Αρ. Φακ.: 02.11.002.001 (2.11.02)
Τηλ.: 22400716
Ηλ. Ταχ.: nidlo@dls.moi.gov.cy

17 Οκτωβρίου, 2024

Επαρχιακή Μηχανικό
Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων Λευκωσίας
Υπόψη κας Μόνικας Στυλιανού

**Εγγεγραμμένα Υδατικά Δικαιώματα των Αρδευτικών Συνδέσμων και Τμημάτων
στον ποταμό Ακακίου που βρίσκονται κανάντι του Φράγματος Κλήρου
(Άγιος Ιωάννης Μαλούντας, Μένοικο, Ακάκι, Αυλώνα)**

Έχω οδηγίες να αναφερθώ στην επιστολή σας με ημερομηνία 18 Απριλίου 2024 και αριθμό φακέλου 2.11.36.10 σχετικά με το πιο πάνω θέμα και να σας αναφέρω τα ακόλουθα:

Καταρχάς απολογούμαι για την καθυστέρηση που κατά ένα μέρος οφείλεται και στην έρευνα που διεξήχθη στα μητρώα του Γραφείου μας.

Κατά την έρευνα που διεξήχθη στα σχετικά Μητρώα του Γραφείου μας δεν προέκυψε οποιαδήποτε αναφορά σε εγγεγραμμένα Υδατικά Δικαιώματα των Αρδευτικών Συνδέσμων και Τμημάτων τα ονόματα των οποίων αναφέρονται στην επιστολή σας, στον ποταμό Ακακίου που βρίσκονται κατάντι του Φράγματος Κλήρου (Άγιος Ιωάννης Μαλούντας, Μένοικο, Ακάκι, Αυλώνα).

Σχετική είναι και η επιστολή της τότε Αν. Επαρχιακού Κτηματολογικού Λειτουργού Λευκωσίας ημερομηνίας 4 Οκτωβρίου 2017 προς την Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας. Η εν λόγω επιστολή επισυνάπτεται στην επιστολή της Επαρχιακής Διοίκησης Λευκωσίας ημερομηνίας 31/08/2017 προς εσάς, στην οποία γίνεται σχετική αναφορά.

Σε περίπτωση που έχετε στοιχεία για εγγεγραμμένα Υδατικά Δικαιώματα όπως αναφέρετε στην επιστολή σας, παρακαλώ να τα αποστείλετε ή/και να τα προσκομίσετε στο Γραφείο μας για επιβεβαίωση μετά από σχετική διερεύνηση.

Το Γραφείο μας παραμένει στην διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση τυχόν χρειασθεί για το θέμα.

(Άννα Κούκου)
Για Επαρχιακό
Κτηματολογικό Λειτουργό Λευκωσίας

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Αρ. Φακέλου: :: 02.11.026.001

7 Νοεμβρίου, 2025

ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ

(foniallagis@gmail.com)

Φωνή της Αλλαγής

Κινητή Μονάδα Αφαλάτωσης στα Κούκλια

Έχω οδηγίες να αναφερθώ στο πιο πάνω θέμα και σε απάντηση του ηλεκτρονικού σας μηνύματος με ημ. 31 Μαρτίου 2025, να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

1. Η Κινητή Μονάδα Αφαλάτωσης (ΚΜΑ) Πάφου στα Κούκλια κατασκευάστηκε από την εταιρεία ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ Α.Ε., η οποία ανέλαβε το συμβόλαιο για την κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση της μονάδας για διάρκεια τριών (3) ετών. Η ημερομηνία έναρξης του συμβολαίου ήταν στις 22 Νοεμβρίου 2010. Η Μονάδα λειτούργησε μόνο για λίγους μήνες (22 Νοεμβρίου 2010 – 11 Απριλίου 2011) και στη συνέχεια τέθηκε σε εφεδρεία, λόγω της ικανοποιητικής βροχόπτωσης και διαθεσιμότητας νερού στα φράγματα της Πάφου. Με τη λήξη του συμβολαίου τον Νοέμβριο του 2013, σύμφωνα με τους Όρους της Σύμβασης, ο Ανάδοχος ήταν υποχρεωμένος να αποσυναρμολογήσει και να απομακρύνει τη Μονάδα σε διάστημα τριών (3) μηνών, καθώς και να αποκαταστήσει τον χώρο.

2. Κατόπιν εκδήλωσης ενδιαφέροντος από την εταιρεία ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ για επέκταση της συνεργασίας, υποβλήθηκαν εναλλακτικές προτάσεις στο ΤΑΥ για συνέχιση της λειτουργίας της Μονάδας, ζητώντας παράταση σε ότι αφορά την υποχρέωση απομάκρυνσης μέχρις ότου αξιολογηθεί η επίτευξη πιθανής συμφωνίας. Το ΤΑΥ, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι προτάσεις αυτές θα ήταν προς το συμφέρον του Κράτους, εφόσον σε περίπτωση απομάκρυνσης της Μονάδας θα αναγκαζόταν να κατασκευάσει νέα Μονάδα Αφαλάτωσης (το οποίο και έγινε) και να πληρώσει από την αρχή την κατασκευή των εγκαταστάσεων που θα αποσυναρμολογούνταν, έναντι σημαντικού κόστους, έδωσε στον Ανάδοχο παράταση του χρόνου απομάκρυνσης της Μονάδας για να μπορέσει να προβεί σε σχετική αξιολόγηση και λήψη των απαραίτητων εγκρίσεων.

3. Ακολούθησε περίοδος, κατά την οποία αξιολογούνταν οι ως άνω προτάσεις και πραγματοποιείτο διαπραγμάτευση με τον Ανάδοχο για εξεύρεση της πλέον συμφέρουσας για το Κράτος λύση, η οποία θα ήταν νομότυπη και σύμφωνα με τις διαδικασίες που απορρέουν από τη σχετική Νομοθεσία. Για τον σκοπό αυτό, πραγματοποιήθηκε συνάντηση στο Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος στις 12 Σεπτεμβρίου 2014, παρουσία του τότε Γενικού Ελεγκτή και της τότε Γενικής Λογίστριας, κατά την οποία έγινε αναφορά στη δραματική υδατική κατάσταση που επικρατούσε και επισημάνθηκε η ανάγκη για λειτουργία Μονάδας Αφαλάτωσης στην Πάφο. Περαιτέρω, παρουσιάστηκαν οι εναλλακτικές προτάσεις που υποβλήθηκαν από τον Ανάδοχο. Οι εκπρόσωποι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και του Γενικού Λογιστηρίου εξέφρασαν την άποψη ότι το θέμα δε μπορούσε να επιλυθεί με νόμιμο τρόπο, εφόσον στους όρους του

συμβολαίου δεν υπήρχε πρόνοια για παράταση της σύμβασης με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης και ότι θα έπρεπε να δοθεί εντολή όπως ο Ανάδοχος αποσυναρμολογήσει και απομακρύνει τις εγκαταστάσεις από την περιοχή, το συντομότερο δυνατό. Πρόσθεσαν επίσης ότι, αν υπήρχε ανάγκη για επιπρόσθετη μονάδα στην περιοχή της Πάφου, θα έπρεπε να προκηρυχθεί ξανά διαγωνισμός με ανοικτές προσφορές.

4. Οι εκπρόσωποι του ΤΑΥ διαφώνησαν με τις θέσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και του Γενικού Λογιστηρίου, επισημαίνοντας ότι με τον τρόπο αυτό το Κράτος θα αναγκαζόταν να κατασκευάσει νέα Μονάδα Αφαλάτωσης και να πληρώσει από την αρχή την κατασκευή των εγκαταστάσεων που θα αποσυναρμολογούνταν, έναντι σημαντικού κόστους. Εισηγήθηκαν όπως εξεταστεί το ζήτημα στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής του Νόμου Ν. 11(Ι)/2006, ο οποίος αφορά τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και για συναφή θέματα. Έγινε αναφορά στη δυνατότητα εφαρμογής προνοιών της νομοθεσίας που επιτρέπουν εξαιρέσεις στις περιπτώσεις όπου υπάρχει δημόσιο συμφέρον ή προκύπτει «τιμή ευκαιρίας».

5. Ακολούθως, το ΤΑΥ προχώρησε με ετοιμασία Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για διαπραγμάτευση με τον Ανάδοχο της ΚΜΑ Πάφου για αγορά 15.000 m³/ημέρα αφαλατωμένου νερού, για 25 χρόνια.

6. Το Γενικό Λογιστήριο, αφού έλαβε τη σχετική Πρόταση για υποβολή απόψεων, με επιστολή του ημερομηνίας 22 Μαΐου 2015 ενημέρωσε τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ότι, λαμβάνοντας υπόψη τις πρόνοιες του συμβολαίου, η ΚΜΑ θα έπρεπε να αποσυναρμολογηθεί και να απομακρυνθεί. Επιπλέον, ανέφερε ότι οποιαδήποτε τροποποίηση των προνοιών του συμβολαίου, θα έπρεπε να γίνει μέσω των αρμόδιων οργάνων (Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων), σύμφωνα με τους Κανονισμούς, ενώ σε αντίθετη περίπτωση, η εκτέλεση οποιασδήποτε ενέργειας που δεν περιλαμβανόταν στο συμβόλαιο, θα ήταν παράνομη. Επιπρόσθετα, αναφέρθηκε ότι δεν φαινόταν στην εν λόγω Πρόταση να αιτιολογείται η προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, ούτε με βάση τους περί του Συντονισμού Υπηρεσιών στους Τομείς του Ύδατος, της Ενέργειας, των Μεταφορών και των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμους του 2006 έως 2016 (Ν. 11(Ι)/2006), ούτε με βάση τους περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμους του 2006 έως 2016 (Ν. 12(Ι)/2006), για τη σύναψη της συγκεκριμένης σύμβασης. Ανέφερε επίσης ότι, σύμφωνα με τους υπό αναφορά Νόμους, η προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης νομιμοποιείται μόνο κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, στις οποίες κατά την άποψη του δεν ενέπιπτε το εν λόγω Έργο. Επομένως, το Γενικό Λογιστήριο συνέστησε τη διεξαγωγή ανοικτού διαγωνισμού, σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας και των αρχών διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις.

7. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, καθώς επίσης και σχετική επιστολή της Ελεγκτικής Υπηρεσίας με ημερομηνία 24 Μαρτίου 2016, με την οποία ζητείται ενημέρωση για την τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων του Αναδόχου της ΚΜΑ για απομάκρυνση των εγκαταστάσεων του, το ΤΑΥ προχώρησε στην έκδοση οδηγίας προς τον Ανάδοχο για αποσυναρμολόγηση και απομάκρυνση της Μονάδας, η οποία και πραγματοποιήθηκε.

8. Συνεπώς, δεδομένου του ιστορικού όπως αυτό καταγράφεται πιο πάνω, έγιναν αρκετές προσπάθειες και όλες οι δέουσες ενέργειες για παραμονή της ΚΜΑ Πάφου και αποφυγή της αποξήλωσής της, δημιουργώντας την ανάγκη προκήρυξης νέου διαγωνισμού για τον οποίο το Κράτος θα καλείτο να καταβάλει σημαντικό κόστος. Ωστόσο, παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες να διατηρηθεί η ΚΜΑ Πάφου και να αποφευχθεί το υψηλό κόστος νέας κατασκευής, οι νομικές δεσμεύσεις με βάση τη σχετική νομοθεσία, οδήγησαν

τελικά στην απομάκρυνσή της. Στη συνέχεια, στον ίδιο χώρο κατασκευάστηκε το 2021 νέα Μόνιμη Μονάδα Αφαλάτωσης, στο πλαίσιο νέας σύμβασης.

Με εκτίμηση,

Έλενα Γεωργίου - Λογίδη
για Γενικό Διευθυντή

Κοιν.: - Γενικό Ελεγκτή
- Γενικό Λογιστή
- Αν. Διευθύντρια Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων